

บทความวิจัย

เรื่อง เพียงชั่วเวลากาแฟยังอุ่น : เดินทางข้ามเวลาเพื่อรักษาสถาบันครอบครัวญี่ปุ่น

โดย

นางสาว นิธิกร สุวรรณประสิทธิ์

รหัสนักศึกษา 05610847

บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชาเอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2564

ลิขสิทธิ์ของคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ชื่อบทความวิจัย	เพียงชั่วเวลากาแฟยังอุ่น : เดินทางข้ามเวลาเพื่อรักษาสถาบันครอบครัวญี่ปุ่น
ผู้เขียน	นางสาว นิธิกร สุวรรณประสิทธิ์
อาจารย์ที่ปรึกษาบทความวิจัย	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อาริยา หุตินทะ
สาขาวิชา	เอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์
ปีการศึกษา	2564

บทคัดย่อ

บทความวิจัยเรื่อง เพียงชั่วเวลากาแฟยังอุ่น : เดินทางข้ามเวลาเพื่อรักษาสถาบันครอบครัวญี่ปุ่น มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะแฟนตาซีที่เป็นกลวิธีสำคัญ ในการนำเสนอประเด็นปัญหาของสถาบันครอบครัวในสังคมญี่ปุ่น โดยมีวิธีการศึกษาคือ ศึกษาเกี่ยวกับแฟนตาซีที่นำมาใช้ในการแก้ไขประเด็นปัญหาของตัวละครในวรรณกรรมแปลญี่ปุ่นเรื่อง เพียงชั่วเวลากาแฟยังอุ่นหรือ コーヒーが冷めないうちに

ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาของตัวละครทั้ง 4 คู่ นั้นได้สะท้อนถึงค่านิยมของสังคมญี่ปุ่น เกี่ยวกับการเริ่มต้นความสัมพันธ์ ตลอดจนถึงขั้นการพัฒนาความสัมพันธ์ไปเป็นครอบครัว รวมไปถึงความสัมพันธ์ภายในครอบครัวด้วย ซึ่งปัญหาของตัวละครในนวนิยายเรื่องนี้ต่างก็มาจากการที่พวกเขาพยายามที่จะรักษาความสัมพันธ์ให้ยังคงอยู่ อย่างไรก็ตาม ผู้ประพันธ์ได้ใช้กลวิธีการเดินทางข้ามเวลา เพื่อให้ตัวละครได้ทำความเข้าใจกับปัญหาและหาวิธีสำหรับนำกลับมาแก้ไขปัญหาในปัจจุบันได้

คำสำคัญ : แฟนตาซี, สถาบันครอบครัวญี่ปุ่น, การเดินทางข้ามเวลา

กิตติกรรมประกาศ

บทความวิจัยเรื่อง เพียงชั่วเวลากาแฟยังอุ่น : เดินทางข้ามเวลาเพื่อรักษาสถาบันครอบครัว
ญี่ปุ่น เป็นส่วนหนึ่งของรายวิชา 450 112 การศึกษาเอกเทศ (Independent Study)

บทความวิจัยชิ้นนี้สามารถสำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับการกรุณาอย่างสูงจาก ผู้ช่วย
ศาสตราจารย์ ดร. อารียา หุตินทะ อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย ที่กรุณาให้คำแนะนำและให้คำปรึกษา
เปิดมุมมองทางความคิด ตลอดจนการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่ง
ตอบข้อสงสัยของผู้วิจัยได้อย่างละเอียดถี่ถ้วน จนทำให้งานวิจัยในครั้งนี้เสร็จสมบูรณ์ ข้าพเจ้า
ขอขอบพระคุณอาจารย์อย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบคุณครอบครัวที่คอยให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ ตลอดจนให้กำลังใจ ขอขอบคุณที่
คอยอยู่เคียงข้าง มอบอิสระทางความคิด อิสระทางการตัดสินใจ เคารพในความคิดและในตัวของ
ข้าพเจ้าเสมอมา รวมไปถึงการสนับสนุนในด้านของกำลังทรัพย์ที่ข้าพเจ้าไม่อาจจะประเมินค่าได้ เป็น
สิ่งที่ทำให้ข้าพเจ้าเข้าได้เลือกทำในสิ่งที่ชื่นชอบ ซึ่งทั้งหมดที่กล่าวไปเป็นแรงผลักดันให้การศึกษาวิจัยใน
ครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ ทุกคนสำหรับการช่วยเหลือในทุก ๆ ด้าน ขอขอบคุณกำลังใจที่ให้ข้าพเจ้า
มาในยามที่ท้อแท้ ขอขอบคุณรอยยิ้มและความสนุกสนานที่มอบให้แก่ข้าพเจ้าตลอด 4 ปีในรั้ว
มหาวิทยาลัยแห่งนี้ ขอขอบคุณสำหรับคำปรึกษาและคำแนะนำในด้านการเรียนเสมอมา เป็นสิ่งที่ไม่
ได้จากที่ไหนอีกแล้ว

ขอขอบคุณบยอน แบคฮยอน และมาร์ค ลี นักร้องต่างประเทศที่ข้าพเจ้าชื่นชอบ ผู้ที่เป็น
กำลังใจสำคัญสำหรับข้าพเจ้าเสมอมา เป็นบุคคลที่ทำให้ข้าพเจ้าตั้งใจทำทุก ๆ สิ่งด้วยความตั้งใจและ
รอยยิ้ม

ขอขอบคุณ คุณคาวงูจิ โทชิคาซึ ผู้ประพันธ์ เพียงชั่วเวลากาแฟยังอุ่น ที่เป็นแรงบันดาลใจใน
การเขียนบทความวิจัยนี้แก่ข้าพเจ้า ขอขอบคุณที่เสนอมุมมองเกี่ยวกับการรักษาความสัมพันธ์ของ
สถาบันครอบครัวที่มีค่า หนังสือของท่านเล่มนี้ได้มอบบทเรียนให้แก่ข้าพเจ้ามากมาย

คำขอบคุณสุดท้าย ขอมอบให้แก่ตัวข้าพเจ้าเองที่มีความพยายาม ไม่ย่อท้อ ขอขอบคุณที่ยอมรับ
และให้อภัยตนเองในความผิดพลาดที่เกิดขึ้น ขอขอบคุณที่พยายามทำตามความฝันของตนเองจนสำเร็จ
ลุล่วงไปอีกหนึ่งขั้น ผู้วิจัยหวังว่า งานวิจัยฉบับนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจ หากมีข้อบกพร่องหรือ
ข้อผิดพลาดประการใด ข้าพเจ้าก็ขออภัยไว้ ณ ที่นี้

นางสาว นิธิกร สุวรรณประสิทธิ์

สารบัญ

บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ข
สารบัญ	ค
ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
สมมุติฐานของงานวิจัย	4
ขอบเขตของการศึกษา	5
ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
การทบทวนแนวความคิดและงานศึกษาที่เกี่ยวข้อง	5
วิธีการดำเนินงานวิจัย	13
การนำเสนองาน	13
ปัญหาในการเริ่มต้นความสัมพันธ์และการรักษาสถาบันครอบครัวญี่ปุ่น	14
การเดินทางข้ามเวลา : ความมหัศจรรย์ที่ช่วยแก้ปัญหาเกี่ยวกับสถาบันครอบครัวญี่ปุ่น	32
สรุปผลและอภิปรายผลการศึกษา	46
บรรณานุกรม	47

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

วรรณกรรมแปลญี่ปุ่นเรื่อง เพียงชั่วเวลากาแฟยังอุ่นหรือ コーヒーが冷めないうちに ประพันธ์โดย คาวางุจิ โทชิคาซึ เขาเกิดที่จังหวัดโอซาก้า ประเทศญี่ปุ่น ในปี พ.ศ. 2514 ในตอนนี้เขาประกอบอาชีพเป็นนักเขียนบท นอกจากนี้ยังเคยอำนวยการสร้าง กำกับ รวมไปถึงเขียนบทละครให้กับ Sonic Snail Group ผลงานบทละครที่สำคัญของเขา อาทิ COUPLE , Sunset Song และ Family Time เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีผลงานนวนิยาย The novel Before the Coffee Gets Cold ที่คาวางุจิได้ดัดแปลงมาจากบทละครเรื่อง 1110 Productions ซึ่งภาพยนตร์เรื่องนี้ทำให้คาวางุจิ โทชิคาซึได้รับรางวัลที่ยิ่งใหญ่จาก Suginami Drama Festival grand prize ครั้งที่ 10 ซึ่งเป็นงานแสดงรางวัลประจำปีสำหรับความเป็นเลิศในการผลิตละครโทรทัศน์ด้วย นอกจากนี้วรรณกรรมแปลญี่ปุ่นเรื่อง เพียงชั่วเวลากาแฟยังอุ่นหรือ コーヒーが冷めないうちに ได้ถูกนำมาแปลเป็นฉบับภาษาไทยโดย ฉัตรขวัญ อติศัย

วรรณกรรมแปลญี่ปุ่นเรื่อง เพียงชั่วเวลากาแฟยังอุ่นหรือ コーヒーが冷めないうちに เป็นวรรณกรรมที่กล่าวถึงการเดินทางข้ามเวลา ณ ร้านกาแฟพุนิคูลี พุนิคุลา ซึ่งทางร้านกาแฟก็มีกฎที่ให้นักเดินทางข้ามเวลาทุกท่านปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด กล่าวคือ **กฎข้อที่หนึ่ง** เมื่อย้อนเวลากลับไปในอดีต จะไม่สามารถพบกับคนที่ไม่เคยมาเยือนที่ร้านกาแฟแห่งนี้ได้ **กฎข้อที่สอง** เมื่อย้อนเวลากลับไปในอดีต ไม่ว่าจะพยายามอย่างไรก็ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงอดีตได้ **กฎข้อที่สาม** ที่นั่งภายในร้านที่จะพาเดินทางข้ามเวลานั้นจะมีคนนั่งอยู่ก่อนแล้วเสมอ หากอยากจะนั่งที่ตรงนั้นก็ต้องรอให้คนที่นั่งอยู่ก่อนแล้วลุกออกไปเสียก่อน **กฎข้อที่สี่** เมื่อย้อนเวลากลับไปในอดีต ห้ามลุกออกจากที่นั่งโดยเด็ดขาด และ**กฎข้อที่ห้า** จะเดินทางข้ามเวลาได้นั้นก็เฉพาะช่วงเวลาที่เป็นกาแฟในแก้วยังอุ่น ๆ หลังจากรินใส่แก้วกาแฟแล้วเท่านั้น หากไม่ทำตามกฎแม้เพียงข้อใดข้อหนึ่งก็ตามจะเกิดปัญหาขึ้นกับนักท่องเที่ยวท่านนั้นอย่างแน่นอน วรรณกรรมเรื่องนี้ได้มีการพูดถึงการเดินทางข้ามเวลาซึ่งเป็นกลวิธีที่ผู้เขียนใช้เสนอความสำคัญเกี่ยวกับสถาบันครอบครัวของญี่ปุ่น

ในการนำเสนอความสำคัญของสถาบันครอบครัวภายในวรรณกรรมแปลญี่ปุ่นเรื่อง เพียงชั่วเวลากาแฟยังอุ่นหรือ コーヒーが冷めないうちに ได้มีการนำเสนอผ่านปัญหาของตัวละคร 4 คู่ ดังนี้

ปัญหาของตัวละครคู่ที่ 1 จะนำเสนอปัญหา ความลังเลใจของคนหนุ่มสาวในการเริ่มต้นชีวิตครอบครัว กล่าวคือ “โกโร่” จะต้องเดินทางไปทำงานที่ต่างประเทศ ทำให้ความสัมพันธ์ของเขาและ “ฟูมิโกะ” แฟนสาวต้องจบลงอย่างกะทันหัน ด้วยความไม่เข้าใจและความสับสนในใจของฟูมิโกะว่า

ทำไมความสัมพันธ์นี้จึงต้องสิ้นสุดลง เธอจึงตัดสินใจที่จะเดินทางมายังร้านกาแฟแห่งนี้เพื่อเดินทาง
ข้ามเวลาไปหาคำตอบในสิ่งที่เธอไม่เข้าใจ

ปัญหาของตัวละครคู่ที่ 2 จะนำเสนอปัญหา ความกังวลใจในการรักษาความสัมพันธ์ระหว่าง
สามีและภรรยา กล่าวคือ “ฟูสะจิ มักจะมาที่ร้านกาแฟฟุนิคุลี ฟุนิคุลาอยู่เสมอ เนื่องมาจากว่าเขามี
ความปรารถนาจะย้อนเวลากลับไปในอดีตเพื่อมอบจดหมายแทนความในใจให้แก่ภรรยาของเขา
นอกจากนั้นฟูสะจียังป่วยเป็นโรคอัลไซเมอร์ชนิดเกิดขึ้นเร็ว ทำให้เขาค่อย ๆ ลืมทุกอย่างภายในชีวิตไป
จนหมด ลืมแม้กระทั่งว่าภรรยาของตนเองเป็นใคร ซึ่ง “โคตาเกะ” ที่เป็นภรรยาก็ทำหน้าที่ดูแลเขามา
ตลอดแต่ไม่ใช่ในฐานะภรรยาแต่เป็นในฐานะของพยาบาลแทน จนวันหนึ่งที่เธออยากรู้ว่าสามีของเธอ
อยากจะบอกอะไรกับเธอผ่านจดหมาย โคตาเกะจึงมาที่ร้านกาแฟแห่งนี้เพื่อหาคำตอบในสิ่งที่เธอ
สงสัย

ปัญหาของตัวละครคู่ที่ 3 จะนำเสนอปัญหา การต้องเลือกระหว่างความต้องการของตนเอง
กับความคาดหวังของครอบครัว กล่าวคือ “ฮิราอิ” เจ้าของร้านสเน็กส์บาร์ ผู้ที่หนีออกจากบ้านเกิด
มาทำงานทำที่โตเกียว เนื่องมาจากทางบ้านเกิดของเธอเปิดเป็นเรียวกังที่ชื่อว่า “ทาคาคุระ” พ่อกับ
แม่คาดหวังให้ฮิราอิเข้ามารับช่วงต่อในการดูแลเรียวกังหรือเป็น “โอคามิ” ของเรียวกัง แต่ฮิราอิไม่
สนใจ เธออยากได้อิสระในการใช้ชีวิต เธอต้องการมีชีวิตเป็นของตนเองและไม่ต้องการสืบทอดกิจการ
ของครอบครัว ดังนั้นเธอจึงไม่ยอมติดต่อกับที่บ้านเลยแม้แต่น้องสาว แต่น้องสาวก็พยายามมาชวนเธอ
กลับบ้านเกิดด้วยกัน เพราะเวลาน้องสาวของเธอนั้นมีความปรารถนาอยากทำเรียวกังกับเธอ จน
น้องสาวเกิดอุบัติเหตุขึ้น ฮิราอิจึงมาเยือนที่ร้านกาแฟแห่งนี้อีกครั้งเพื่อกลับไปพูดคุยความในใจกับ
น้องสาว

ปัญหาของตัวละครคู่สุดท้าย คือการทำหน้าที่ของความเป็นแม่ในการเลี้ยงดูลูก กล่าวคือ
“เค” เธอเป็นโรคหัวใจมาตั้งแต่กำเนิด หลังจากที่ได้เจอกับ “นางาระะ” เจ้าของร้านกาแฟฟุนิคุลี ฟุนิ
คุลา พวกเขา ก็เริ่มต้นความสัมพันธ์ จนตอนนี้เค้าตั้งครรรค์แล้ว แต่ด้วยความที่ร่างกายไม่แข็งแรง เคจึง
เกิดความกังวลว่าลูกของเธอนั้นจะเป็นยังไงถ้าเกิดว่าเธอไม่อยู่แล้ว เคจึงเลือกที่จะเดินทางข้ามเวลา
เพื่อไปหาคำตอบให้กับความกังวลใจของเธอ

การนำเสนอปัญหาของตัวละครในวรรณกรรมแปลญี่ปุ่นเรื่อง เพียงชั่วเวลากาแฟยังอุ่นหรือ
コーヒーが冷めないうちに ผู้เขียนใช้การเดินทางข้ามเวลาเป็นกลวิธีสำคัญเพื่อพา
ตัวละครไปพบคำตอบที่จะนำมาใช้ในการแก้ปัญหาที่ตัวละครเจอ การเดินทางข้ามเวลาคือลักษณะ
แฟนตาซีประเภทหนึ่งซึ่งผู้เขียนจะกล่าวถึง ดังนี้

กอบพร ธิรเจริญสกุล ศึกษาลักษณะแฟนตาซีในงานวิจัยเรื่อง องค์ประกอบของแฟนตาซีในการนำเสนอปัญหาครอบครัวและสิ่งแวดล้อมในนวนิยายชุด เดอะ สไปเดอร์วิก โครนิเคิลส์ ของ โทนี ดิเตอร์ลิซซี และฮอลลี แบล็ก ได้อธิบายลักษณะแฟนตาซีเอาไว้ว่า แฟนตาซี คือประเภทของนิยายที่ไม่ตั้งอยู่ในความเป็นจริง มักจะได้แรงบันดาลใจมาจากนิทานพื้นบ้าน ตำนาน หรือว่าโลกแห่งความเป็นจริง และหมายถึงลักษณะของตัวละคร ฉาก เหตุการณ์ หรือโครงเรื่องที่มีลักษณะเกินกว่าความเป็นจริง ซึ่งไม่มีทางเป็นไปได้ในโลกแห่งความเป็นจริง รากฐานของลักษณะแฟนตาซีอยู่ในประเพณีปากเปล่าซึ่งต่อมาก็ได้กลายมาเป็นวรรณกรรมและละครแฟนตาซี จากในศตวรรษที่ 20 ก็ได้มีการขยายขยายไปสู่สื่อต่าง ๆ มากมาย อาทิ ภาพยนตร์ โทรทัศน์ นิยายภาพ การ์ตูนและวิดีโอเกม เป็นต้น ดังนั้นนวนิยายแฟนตาซีจึงมีความแตกต่างจากประเภทของนิยายวิทยาศาสตร์และสยองขวัญ เนื่องจากไม่มีเส้นทางวิทยาศาสตร์หรือความน่ากลัวที่ถึงแม้ว่ามันจะมีความทับซ้อนกันก็ตาม

รูปแบบของการนำเสนอนวนิยายแฟนตาซีก็แตกต่างจากการเล่าเรื่องแนวสมจริงตรงที่มีปรากฏการณ์มหัศจรรย์ต่าง ๆ ซึ่งนำมาใช้อธิบายสิ่งที่ในความเป็นจริงนั้นไม่สามารถอธิบายให้เป็นรูปธรรมหรือชัดเจนได้ เปรียบเสมือนการนำเสนอโดยใช้สัญลักษณ์แทน อาทิ ตำนานเทพเจ้าต่าง ๆ ที่สื่อความรู้สึกนึกคิดของมนุษย์ผ่านพลังอำนาจของเทพเจ้า เพื่อให้ผู้อ่านได้เกิดความเปรียบเทียบและการตีความ อีกทั้งสัญลักษณ์เหล่านั้นยังเป็นการฉายความปรารถนาภายในจิตใจให้ยิ่งเด่นชัดขึ้นไปอีกด้วย

แฟนตาซีมีบทบาทสำคัญในการสื่อสารให้ทุกคนได้เรียนรู้ทั้งปัญหาภายในจิตใจและปัญหาภายในสังคม ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาตนเองเพื่อให้จิตใจนั้นมีความพร้อมที่จะยอมรับและแก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเอง และอีกบทบาทหนึ่งของแฟนตาซีคือการบอกเล่าความปรารถนาในจิตใจให้ออกมาเป็นรูปธรรม อีกทั้งยังเป็นกระบวนการที่ช่วยให้มนุษย์สามารถระบายความหวาดกลัวภายในจิตใจและสามารถระบายความปรารถนาของตนออกไปได้ภายในช่วงเวลาเดียวกันอีกด้วย เพราะในโลกของแฟนตาซีนั้นต่างจากโลกอันกว้างใหญ่ที่มนุษย์เรานั้นดำรงอยู่ เพราะเป็นโลกที่มนุษย์สามารถกำหนดทุกสิ่งทุกอย่างได้ตามความปรารถนา ทำให้ตัวละครนั้นสามารถเอาชนะอุปสรรคที่เข้ามาได้อย่างง่ายดาย

ในวรรณกรรมแปลญี่ปุ่นเรื่อง เพียงชั่วเวลากาแฟยังอุ่นหรือ コーヒーが冷めないうちに นั้นผู้เขียนได้ใช้กลวิธีเกี่ยวกับแฟนตาซี นั่นก็คือการเดินทางข้ามเวลาเพื่อให้ตัวละครได้ไปพบกับคำตอบที่สามารถนำมาใช้แก้ปัญหาในโลกของความเป็นจริงที่ประสบพบเจอได้ ดังตัวอย่าง

ปัญหาของตัวละครคู่ที่ 1 “ฟูมิโกะ” มีความต้องการที่จะเดินทางข้ามเวลาเพื่อไปหาคำตอบในความสัมพันธ์ของเธอที่สิ้นสุดลงโดยไม่ได้ตั้งใจ หลังจากที่ “โกโร่” แฟนหนุ่มต้องเดินทางไปทำงานไกลถึงต่างประเทศ หลังจากที่เธอเดินทางข้ามเวลาแล้วนั้นเธอก็ได้พบกับคำตอบที่ว่า ตัวของโกโร่เกิดความรู้สึกว่าเขานั้นไม่คู่ควรที่จะอยู่เคียงข้างเธอในความสัมพันธ์ครั้งนี้ เขาจึงเลือกจะเดินทางไปทำงานที่ต่างประเทศ เพื่อให้ตัวเขารู้สึกว่าเขาคู่ควรกับเธอมากพอ โกโร่ขอเวลาฟูมิโกะเพียง 3 ปีเท่านั้น แล้วเขาจะกลับมาหาเธออย่างแน่นอน ทำให้ฟูมิโกะรู้สึกแน่ใจในความสัมพันธ์ครั้งนี้มากยิ่งขึ้นสำหรับการดำเนินความสัมพันธ์ต่อไปในอนาคตของเธอ

ปัญหาของตัวละครคู่ที่ 4 “เค” เกิดความกังวลใจอย่างถึงที่สุดสำหรับการทำหน้าที่ของแม่ในอนาคต เธอกลัวว่าจะทำหน้าที่นี้ได้ไม่ดีพออย่างที่เธอหรือว่าครอบครัวต้องการ สาเหตุมาจากตัวของเคนั้นป่วยเป็นโรคหัวใจมาตั้งแต่เกิด ร่างกายของเธอไม่แข็งแรงพอที่จะผ่านเรื่องนี้ไปได้โดยไม่เกิดความสูญเสีย เคจึงเลือกจะเดินทางข้ามเวลาเพื่อไปพบกับตาของเธอเองว่า ลูกที่เธอยอมแลกชีวิตด้วยนั้นปลอดภัยดีหรือเปล่า เติบโตมาเป็นเด็กที่ดีใช่หรือไม่ หลังจากได้คำตอบภายในจิตใจแล้ว เคก็ยืนยันที่จะแลกชีวิตของตัวเองเพื่อให้ลูกของเธอได้เกิดมาบนโลกใบนี้

ตัวอย่างที่ยกมาข้างต้นเป็นวิธีการที่ผู้เขียนได้อาวิธีการเดินทางข้ามเวลามาเป็นกลวิธีในการแก้ปัญหาของตัวละครเพื่อที่จะรักษาสถาบันของครอบครัวญี่ปุ่นเอาไว้ได้ ถึงแม้ว่าในบางปัญหาจะคุกคามความเป็นครอบครัวอย่างมาก อาทิการที่คนหนุ่มสาวเลือกที่จะไม่ใช่ชีวิตคู่ หรือการลืมนักชีวิตของตน เป็นต้น ผู้เขียนก็ได้ใช้กลวิธีแฟนตาซีในการแก้ปัญหาและให้คำตอบสำหรับการรักษาสถาบันครอบครัวเอาไว้

ดังนั้นทางผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการรักษาความสัมพันธ์ของสถาบันครอบครัวญี่ปุ่นกับการเดินทางข้ามเวลาผ่านวรรณกรรมแปลญี่ปุ่นเรื่อง เพียงชั่วเวลากาแฟยังอุ่นหรือ コーヒーが冷めないうちに

สมมุติฐานของงานวิจัย

วรรณกรรมเรื่อง เพียงชั่วเวลากาแฟยังอุ่นหรือ コーヒーが冷めないうちに ใช้ลักษณะแฟนตาซีเป็นกลวิธีสำคัญ เพื่อนำเสนอประเด็นปัญหาของสถาบันครอบครัวในสังคมญี่ปุ่น

ขอบเขตของการศึกษา

ศึกษาลักษณะแฟนตาซีที่เป็นกลวิธีสำคัญในการนำเสนอประเด็นปัญหาของสถาบันครอบครัวในสังคมญี่ปุ่นผ่านวรรณกรรมเรื่อง เพียงชั่วเวลากาแฟยังอุ่นหรือ コーヒーが冷めないうちに

ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ทราบถึงลักษณะแฟนตาซีที่เป็นกลวิธีสำคัญในการนำเสนอประเด็นปัญหาของสถาบันครอบครัวในสังคมญี่ปุ่นผ่านวรรณกรรมเรื่อง เพียงชั่วเวลากาแฟยังอุ่นหรือ コーヒーが冷めないうちに

การทบทวนแนวความคิดและงานศึกษาที่เกี่ยวข้อง

ในการทำงานวิจัยเรื่อง เพียงชั่วเวลากาแฟยังอุ่นหรือ コーヒーが冷めないうちに มีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

บทความและงานเขียนที่เกี่ยวข้องกับเพียงชั่วเวลากาแฟยังอุ่น

ภาวดี เอี่ยมเย็น (2563) ทำบทความวิจัยเรื่อง “ความสำคัญของฉาก “ร้านกาแฟ” กับการประกอบสร้างเรื่อง “เพียงชั่วเวลากาแฟยังอุ่น”” บทความวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาฉากและบรรยากาศของวรรณกรรมแปลญี่ปุ่นเรื่อง เพียงชั่วเวลากาแฟยังอุ่น และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างฉากและบรรยากาศกับโครงเรื่องในวรรณกรรมแปลญี่ปุ่นเรื่อง เพียงชั่วเวลากาแฟยังอุ่น จากการศึกษาพบว่าในวรรณกรรมญี่ปุ่นเรื่องนี้ถูกแบ่งออกเป็น 4 เรื่องย่อย และทั้งสี่เรื่องย่อยนั้นล้วนมีสิ่งที่เกี่ยวข้องและเชื่อมโยงกัน นั่นก็คือร้านกาแฟฟุนิคุลี ฟุนิคุลา ผู้เขียนได้เขียนบรรยายฉากร้านกาแฟข้างต้นออกมาเป็น 3 ลักษณะ คือ 1. ฉากสถานที่ ประกอบไปด้วย โครงสร้างและการตกแต่งของฉาก และตัวละครประกอบฉาก 2. ฉากเกี่ยวกับเวลา ประกอบไปด้วย การบรรยายเกี่ยวกับนาฬิกา รวมไปถึงการกำหนดฤดูกาล และ 3. บรรยากาศของฉาก ซึ่งเป็นเหตุให้ผู้อ่านสัมผัสได้ถึงบรรยากาศแฟนตาซีว่าร้านกาแฟแห่งนี้สามารถที่จะเดินทางข้ามเวลาได้

นอกจากนั้นฉากและบรรยากาศของเรื่องยังมีความสัมพันธ์กับตัวละครและโครงเรื่องของวรรณกรรมเรื่องนี้อีกด้วย การบรรยายฉากและบรรยากาศนั้นช่วยส่งเสริมให้ผู้อ่านเข้าใจถึงอารมณ์และความรู้สึกของตัวละครมากยิ่งขึ้น ผ่านการบรรยายซ้ำของสิ่งต่าง ๆ ภายในร้าน รวมไปถึงบรรยากาศภายในร้านกาแฟแห่งนี้ และยังมีการบรรยายฉากในส่วนเปิดของแต่ละเรื่องย่อยเพื่อให้

สอดคล้องกันกับโครงเรื่องที่คุณเขียนได้วางเอาไว้ แม้กระทั่งตอนที่เล่าถึงปมปัญหาหรือว่าความต้องการของตัวละครก็ได้มีการบรรยายฉากหรือว่าบรรยายภาคในตอนนั้นร่วมด้วย เป็นการเน้นอารมณ์และความรู้สึกของตัวละครให้มันเด่นชัดมากยิ่งขึ้นไปอีก การพัฒนาเรื่องของวรรณกรรมแปลเรื่องนี้เป็นสิ่งที่สำคัญต่อโครงเรื่องเป็นอย่างมาก เพราะเป็นตอนที่ตัวละครในเรื่องย่อยทั้งสี่นั้นได้เดินทางข้ามเวลาไปยังอดีตและอนาคต ผู้เขียนได้เขียนบรรยายฉากที่ร้านกาแฟที่ยังคงอยู่ในสภาพเดิมไม่ได้เปลี่ยนแปลง แต่ที่เปลี่ยนแปลงไปคือพฤติกรรมของตัวละครที่กำลังเดินทางข้ามเวลาในขณะนั้นกับเวลาที่ข้ามไปยังอดีตและอนาคต ซึ่งสื่อออกมาให้เห็นว่า ถึงแม้ว่าการเดินทางข้ามเวลาไปนั้นจะไม่ได้ทำให้ความเป็นจริงหรือสิ่งที่เราต้องการจะเปลี่ยนนั้นเปลี่ยนแปลงไปได้ แต่ก็มีสิ่งที่เปลี่ยนแปลงไป นั่นก็คือความคิด ความรู้สึกและพฤติกรรมของเราเท่านั้น ในส่วนที่หลังจากการเดินทางข้ามเวลาผ่านไป ปัญหาภายในจิตใจของตัวละครได้รับการแก้ไขและนำไปสู่คำตอบของปัญหาที่เกิดขึ้นนั้น เป็นตอนที่ตัวละครในแต่ละเรื่องย่อยได้มีการเล่าเรื่องราวสู่กันฟังและมีการปรับความเข้าใจกันได้แล้ว ผู้เขียนเองก็ไม่ได้บรรยายฉากและบรรยายภาคที่เป็นร้านกาแฟมากนัก แต่จะไปบรรยายฉากและบรรยายภาคที่เป็นร้านกาแฟในช่วงที่ตัวละครได้มีการเดินทางข้ามเวลาไปยังอดีตและอนาคตเสียมากกว่า ซึ่งก็จะพบเห็นได้ในตอนต้นและตอนจบของเรื่องราวซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้เขียนได้แสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของตัวละคร ดังนั้นการบรรยายฉากและบรรยายภาคในวรรณกรรมเรื่องนี้ ไม่ได้มีบทบาทเป็นเพียงสถานที่แต่อย่างเดียว แต่ยังเป็นส่วนหนึ่งของโครงเรื่องที่แสดงให้เห็นถึงอารมณ์และความรู้สึกของตัวละคร รวมไปถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตัวละครทั้งสี่เรื่องย่อยนี้อีกด้วย

จากการทบทวนวรรณกรรมดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยทราบถึงความสัมพันธ์ของฉากและบรรยายภาคของวรรณกรรมแปลเรื่อง เพียงช่วงเวลากาแฟยังอุ่น ว่ามีความสัมพันธ์กับโครงเรื่องที่ไม่ใช่เป็นการบรรยายสถานที่ในเรื่องแต่เพียงอย่างเดียว หากยังส่งผลต่ออารมณ์ ความรู้สึก รวมไปถึงต่อพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปหลังจากที่ตัวละครทั้งสี่เรื่องย่อยได้มีโอกาสเดินทางข้ามเวลาไปยังอดีตและอนาคต นอกจากนั้นการบรรยายฉากและบรรยายภาคในเรื่องยังส่งผลต่ออารมณ์และความรู้สึกที่ลึกซึ้งของผู้อ่านได้อีกด้วย

บทความและงานเขียนที่เกี่ยวข้องกับแฟนตาซี

กอบพร ธิเรชญสกุล (2554) ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “องค์ประกอบของแฟนตาซีในการนำเสนอปัญหาครอบครัวและปัญหาสิ่งแวดล้อมในนวนิยายชุด เดอะ สไปเดอร์วิก โครนิเคิลส์ ของ โทนี ดิเตอร์ลีซซี และฮอลลี แบล็ก” วิทยานิพนธ์เรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบของแฟนตาซีในการนำเสนอปัญหาครอบครัวและปัญหาสิ่งแวดล้อมในนวนิยายชุด The Spiderwick

Chronicles จากการศึกษาพบว่าคุณกอบพรได้ให้ลักษณะของแฟนตาซีที่เกี่ยวข้องกับนิยายชุดเรื่องนี้ ออกมา ดังนี้ คำว่า “Fantasy” มาจากภาษาละตินที่ได้รับอิทธิพลมาจากภาษากรีกอีกกรอบหนึ่ง มีความหมายว่าการปรากฏตัวหรือสิ่งที่ถูกสร้างให้เป็นประจักษ์ เป็นคำที่ให้ความหมายคล้ายกับคำว่า ความฝัน วิญญาณ ความปรารถนาหรือจินตนาการ ดังนั้นแฟนตาซีจึงถูกนิยามให้เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจาก จินตนาการ ไม่สามารถเป็นไปได้จริง วรรณกรรมแฟนตาซีจึงเป็นงานเขียนประเภทหนึ่งที่เต็มไปด้วย ความน่าตื่นเต้นและความสนุกสนานที่ไม่สามารถเกิดขึ้นได้ในชีวิตจริง โครงเรื่องมักเกี่ยวกับการผจญ ภัยหรือเรื่องราวแปลกประหลาดเหนือธรรมชาติ รวมทั้งมีตัวละครที่หลากหลาย อาทิ มนุษย์ สัตว์ สิ่งของ หรือสิ่งมีชีวิตในตำนาน เป็นต้น เนื้อเรื่องไม่อิงกับหลักเหตุผลใด ๆ และส่วนมากจะจบลงที่ ความสุขของตัวละคร

แฟนตาซีนำเสนอความมหัศจรรย์ผ่านองค์ประกอบที่หลากหลาย ดังนั้นจึงสามารถแบ่ง ประเภทรูปแบบแฟนตาซีตามองค์ประกอบที่ปรากฏในวรรณกรรมแต่ละเรื่อง อาทิ ตัวละคร ฉาก เหตุการณ์ และโครงเรื่อง โดยสรุปจากการแบ่งประเภทแฟนตาซีที่ปรากฏในหลายบทความ โดยจะ แบ่งได้ดังนี้ 1. การนำเสนอแฟนตาซีผ่านตัวละคร อาทิ คนตัวจิ๋ว พ่อมด แม่มด หรือสิ่งมีชีวิตใน ตำนาน เป็นต้น 2. การนำเสนอแฟนตาซีผ่านฉาก กล่าวคือ สถานที่ซึ่งไม่มีอยู่ในโลกของความเป็นจริง และมีสิ่งมหัศจรรย์เกิดขึ้นในสถานที่แห่งนั้นเป็นเรื่องปกติ อาทิ ดินแดนเวทมนตร์ ดินแดนเทพนิยาย หรือดินแดนสวรรค์ เป็นต้น 3. การนำเสนอแฟนตาซีผ่านเหตุการณ์ อาทิ เหตุการณ์ปกติที่มีลักษณะ เกินจริง และเหตุการณ์ที่เกิดจากเวทมนตร์ หรือสิ่งของที่มีพลังวิเศษ เป็นต้น และสุดท้าย 4. การ นำเสนอแฟนตาซีผ่านโครงเรื่อง อาทิ การเดินทางผจญภัยผ่านห้วงเวลาในอดีตหรืออนาคต การผจญ ภัยในต่างดินแดนเพื่อเอาชีวิตรอด เป็นต้น ซึ่งวรรณกรรมแฟนตาซีส่วนใหญ่จะมีองค์ประกอบข้างต้นที่ กล่าวมาครบทุกข้อ แต่ก็มีวรรณกรรมแฟนตาซีไม่น้อยเลยทีเดียวที่มีองค์ประกอบไม่ครบตามที่กล่าว มาข้างต้น แต่อย่างไรก็ตามทุกเรื่องก็ล้วนเป็นวรรณกรรมแฟนตาซีทั้งหมด

จากการทบทวนวรรณกรรมดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยทราบถึงความหมายของแฟนตาซี รวมไปถึง การนำเสนอความเป็นแฟนตาซีผ่านองค์ประกอบต่าง ๆ ภายในวรรณกรรมเรื่องนี้ ซึ่งสามารถนำเอา องค์ประกอบและรูปแบบของแฟนตาซีมาปรับใช้ในวิจัยได้

ชุตติกาญจน์ เจริญผล (2563) ทำบทความวิจัยเรื่อง “จากบาดแผลของปัจเจกบุคคลสู่ความ ชัดแย้งทางค่านิยมในนวนิยายเรื่อง “ศูนย์รับฝากความเสียใจ” บทความวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความเสียใจที่เป็นบาดแผลของตัวละครในฐานะปัจเจกบุคคล และเพื่อศึกษาความเสียใจที่ เป็นบาดแผลของตัวละครในฐานะที่แสดงถึงความขัดแย้งทางค่านิยมของสังคมได้หวนในช่วงเริ่มต้น

การปกครองแบบประชาธิปไตย จากการศึกษาพบว่าคุณชุตติกาญจน์ได้กล่าวถึงความมหัศจรรย์หรือความแพนตาซีที่เป็นกลวิธีการเขียนของผู้ประพันธ์วรรณกรรมเรื่อง “ศูนย์รับฝากความเสียใจ” ซึ่งจะกล่าวว่าเป็นแพนตาซีที่ไม่ถูกต้องทั้งหมด เนื่องจากผู้ประพันธ์ได้เอาความเป็นแพนตาซีมาใช้เพียงฉากเท่านั้น อีกทั้งศูนย์รับฝากความเสียใจยังไม่ได้ทำหน้าที่นำความมหัศจรรย์มาเปลี่ยนแปลงในโลกปัจจุบันหรือในโลกอดีต แต่ทำเพียงแค่นำสิ่งของส่งกลับไปในอดีตเพียงเท่านั้น อาจกล่าวได้ว่ามิติของความมหัศจรรย์ในวรรณกรรมเรื่องนี้ปรากฏให้เห็นอยู่เพียงด้านเดียว นั่นก็คือ โลกปัจจุบันนั่นเอง ดังนั้นความมหัศจรรย์ในวรรณกรรมเรื่องนี้ที่เห็นได้โดยชัดเจน คือการนำเอาความมหัศจรรย์มาเป็นองค์ประกอบในการสร้างฉาก นั่นก็คือศูนย์รับฝากความเสียใจที่สามารถส่งของกลับไปยังอดีตได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดประเภท “สังนิยมมหัศจรรย์”

“สังนิยมมหัศจรรย์” เป็นรูปแบบการประพันธ์สร้างองค์ประกอบแบบสังนิยมและสร้างองค์ประกอบแบบมหัศจรรย์จากนั้นนำทั้งสององค์ประกอบนี้มานำเสนอจนทำให้เกิดความกลมกลืน แต่จะต้องไม่มีการตัดสินว่าเหตุการณ์สังนิยมนั้นเป็นเรื่องธรรมดาสามัญที่สามารถเกิดขึ้นได้หรือสามารถเป็นจริงได้ ในขณะที่ความมหัศจรรย์เป็นเรื่องที่ดูแปลกหรือว่าผิดธรรมชาติ ดังนั้นการนำเสนอในลักษณะนี้ก็ได้ทั้งสองวิธีด้วยกัน ดังนี้ วิธีแรกคือการกำหนดตัวละครภายในเรื่องให้คงอยู่กับความมหัศจรรย์นี้โดยไม่คิดว่าเป็นสิ่งที่ผิดปกติหรือเป็นเรื่องราวธรรมดาที่สามารถพบเห็นได้ทั่วไปในทุก ๆ วัน วิธีที่สองคือการที่ผู้เล่าเรื่องกล่าวถึงความมหัศจรรย์ที่เกิดขึ้นในวรรณกรรมด้วยน้ำเสียงที่ราบเรียบคล้ายกับการเล่าเรื่องแบบสังนิยมนั่นเอง

ดังนั้นศูนย์รับฝากความเสียใจจึงถูกใส่ความมหัศจรรย์เข้าไปในฉากโดยผ่านการทำให้ดูเหมือนมันเป็นเรื่องปกติ กล่าวคือ ศูนย์รับฝากความเสียใจตั้งอยู่ในสถานีไทเป เป็นเพียงศูนย์รับฝากของเล็ก ๆ ในสถานีที่ไม่ได้มีความผิดปกติต่างจากที่อื่นแต่อย่างใด แต่กระนั้นก็ไม่ใช่ว่าคนที่คนธรรมดาจะมองเห็นได้โดยง่าย เนื่องจากศูนย์รับฝากความเสียใจก็เก็บเอาความเสียใจของผู้มาใช้บริการเอาไว้มากมาย ทำให้มีสิ่งที่ตั้งดูน่าสนใจคือลำแสงสีขาวที่ส่องออกมาจากศูนย์รับฝากของ ดังเป็นสัญลักษณ์ของความหวังในความมืดมิดที่สถานีอันเงียบเหงาของไทเป นอกจากความมหัศจรรย์ที่ปรากฏให้เห็นผ่านรูปลักษณะของศูนย์รับฝากความเสียใจแล้ว ยังมีหน้าที่ที่ศูนย์รับฝากนั้นต้องทำคือการส่งของกลับไปยังอดีต เปรียบเสมือนกับการเชื่อมโยงมิติของเวลา ในความมหัศจรรย์ของหน้าที่ของศูนย์รับฝากความเสียใจนี้ก็จะมีความคล้ายคลึงกับเรื่องของแพนตาซีที่เป็นการเดินทางข้ามเวลา ซึ่งในวรรณกรรมเรื่องนี้เป็นการนำสิ่งของเดินทางข้ามเวลาระหว่างปัจจุบันไปยังอดีตโดยที่ไม่ได้มีกฎเกณฑ์อะไร และผู้รับเองก็ไม่ได้เกิดความสงสัยในสิ่งของเหล่านั้นแต่อย่างใด

อาจกล่าวได้ว่าวรรณกรรมเรื่อง “ศูนย์รับฝากความเสียใจ” เป็นการนำความมหัศจรรย์มาใช้ควบคู่ไปกับบารมย์ของมนุษย์ที่เน้นไปที่เรื่องของความเสียใจ โดยการนำเอาความมหัศจรรย์มาเยี่ยวยารักษาบาดแผลและความเสียใจของตัวละคร ซึ่งสิ่งที่กล่าวมานั้นไม่สามารถเกิดขึ้นได้ในโลกของความเป็นจริง หากแต่สามารถเกิดขึ้นได้ในโลกของแฟนตาซี

จากการทบทวนวรรณกรรมดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยได้ทราบเกี่ยวกับการนำเอาความมหัศจรรย์หรือความแฟนตาซีมาใส่ในองค์ประกอบของฉาก รวมไปถึงการกล่าวถึงความมหัศจรรย์ผ่านสัญลักษณ์มหัศจรรย์ หรือก็คือการเล่าเรื่องราวของความมหัศจรรย์ให้เป็นเรื่องที่ธรรมดาสามัญ และนำเอาความมหัศจรรย์นั้นมาเยี่ยวยารในเรื่องของความเสียใจของตัวละคร ดังนั้นจึงทำให้ผู้วิจัยได้เห็นลักษณะของแฟนตาซีจากวรรณกรรมเรื่องศูนย์รับฝากความเสียใจ ที่สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์แฟนตาซีในวิจัยได้

บทความและงานเขียนที่เกี่ยวข้องกับสถาบันครอบครัวและสังคมญี่ปุ่น

อรรถจักร สัตยานุรักษ์ (2555) เป็นผู้แต่งหนังสือเรื่อง “Japanization” จากการศึกษาพบว่าจากรากฐานของการดำรงชีวิตด้วยระบบการผลิตเกษตรกรรมและพลังของรัฐที่หล่อหลอมให้เกิดความเป็นกลุ่ม ทำให้สำนึกนี้กลายเป็นสิ่งที่ฝังอยู่ในระบบอารมณและความรู้สึกนึกคิดของคนญี่ปุ่นโดยทั่วไป การอยู่รวมกันเป็นกลุ่มถูกสร้างให้เป็นหลักการของการดำรงชีวิต ไม่ใช่เพียงแค่การอยู่รวมกันเป็นกลุ่มเท่านั้น แต่ยังหมายถึงการที่คนนั้นมีพันธกิจและภารกิจต่อกลุ่มไปพร้อม ๆ กันอีกด้วย สำนึกในพันธกิจและภารกิจของคนหนึ่งจะเรียกร้องให้คนนั้นเกิดความเสียสละต่อกลุ่มที่ตนเองรวมอยู่ด้วย สำนึกเช่นนี้จึงถูกปลูกฝังมาตั้งแต่อดีตสืบจนถึงปัจจุบัน ความสำนึกนี้ถูกฝังแน่นอยู่ในคำว่า “กิริ” และ “นินโจ” ซึ่งยังคงมีพลังอยู่ในระบบความรู้สึกนึกคิดของชาวญี่ปุ่นยาวนานมาจนถึงปัจจุบันเลยทีเดียว

“กิริ” หมายถึง พันธกิจและภารกิจที่คนญี่ปุ่นต้องกระทำให้เกิดผลสำเร็จหรือทำให้สุดความสามารถ ดังนั้นกิริจึงเป็นเสมือนกรอบหรือแนวทางที่ต้องปฏิบัติของคนญี่ปุ่น เพราะสามารถทำให้ตนเป็นที่คาดหวังจากคนในกลุ่มและขณะเดียวกันตนก็สามารถคาดหวังเรื่องทำนองเดียวกันจากสมาชิกในกลุ่มของตนได้ ดังนั้นแม้ว่ากิริจะดูเหมือนเป็นสิ่งที่ควรและต้องการกระทำของคนในสังคมแต่ในความเป็นจริงแล้วเป็นเรื่องของพลังของกลุ่มอย่างชัดเจน เพราะการตัดสินใจว่าใครจะมีกิรินั้นก็ขึ้นอยู่กับมาตรฐานหรือว่าหลักเกณฑ์ของกลุ่มนั้น ๆ เป็นสำคัญ

“นินโจ” เป็นพันธกิจของความเป็นมนุษย์ อาทิ ความรัก และพันธกิจที่มีต่อครอบครัวหรือมีต่อตนเองที่ชาวญี่ปุ่นจะต้องปฏิบัติ เรียกว่าง่าย ๆ ว่าเป็นเรื่องส่วนตนนั่นเอง

ความสำนึกในคุณค่าของความเป็นกลุ่มของชาวญี่ปุ่น ทำให้ความขัดแย้งระหว่างกรีและนินโจ ที่ถูกนำมาเสนอในรูปแบบของวรรณกรรมจะเน้นอยู่ที่การยอมรับความสูญเสียนินโจเพื่อรักษากรีเอาไว้ หรือแม้แต่ในชีวิตประจำวันของชาวญี่ปุ่นจำนวนไม่น้อยที่ต้องรักษากรีในกลุ่มที่ทำงานจนละเลยสถาบันครอบครัวนั่นเอง

จากการทบทวนหนังสือดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยทราบถึงสังคมของความเป็นญี่ปุ่นที่สืบทอดต่อกันมาอย่างยาวนาน และสิ่งที่ยึดความเป็นกลุ่มเอาไว้ที่ยังคงฝังรากลึกอยู่จนถึงปัจจุบัน ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้วิจัยสามารถนำมาปรับใช้ในเรื่องการวิเคราะห์สถาบันครอบครัวในสังคมญี่ปุ่นได้

ยูพา คลังสุวรรณ (2539) เป็นผู้เขียนบทความเรื่อง “แนวคิดระบบครอบครัวญี่ปุ่น” ในวารสารญี่ปุ่นศึกษา จากการศึกษาพบว่าครอบครัวนั้นเป็นพื้นฐานของการเกาะกลุ่มทางสังคม ซึ่งเป็นหน่วยแรกที่สมาชิกในสังคมรู้จักและเรียนรู้เกี่ยวกับสังคม ดังนั้นครอบครัวจึงหมายถึงการอาศัยอยู่ด้วยกันอย่างมีส่วนร่วมและมีการช่วยเหลือกันทางด้านเศรษฐกิจและสังคม และสิ่งสำคัญของครอบครัวในญี่ปุ่นคือหัวหน้าครอบครัวหรือผู้ดูแลครอบครัว เนื่องจากจะต้องทำทุกอย่าง อาทิ ทำงานหาเลี้ยงคนในครอบครัว ดูแลทรัพย์สิน เป็นต้น การที่ครอบครัวจะเดินทางไปในทิศทางไหนนั้นก็ขึ้นอยู่กับหัวหน้าของครอบครัวทั้งสิ้น

ครอบครัวญี่ปุ่นเปรียบเสมือนหน่วยทางเศรษฐกิจที่สมาชิกทุกคนในครอบครัวนั้นใช้เงินตราจากแหล่งเดียวกัน มีทรัพย์สินที่ต้องร่วมกันดูแล ครอบครัวจึงจำเป็นต้องมีคนที่ดูแลในส่วนตรงนี้ นั่นก็คือหัวหน้าครอบครัวที่จะต้องดูแลไปถึงเรื่องการใช้จ่าย การควบคุมการใช้จ่าย รวมไปถึงการหาเพิ่มของทรัพย์สินที่มีอยู่ นอกจากนั้นยังต้องพยายามสร้างชื่อเสียงให้กับครอบครัว และคอยดูแลควบคุมความประพฤติของคนในครอบครัวไม่ให้ออกนอกกลุ่มนอกทางจนส่งผลเสียมาถึงครอบครัวด้วย เนื่องจากภาระหน้าที่ของหัวหน้าครอบครัวนั้นมีเยอะมาก ดังนั้นจึงมีสิทธิในการใช้ทรัพย์สินทุกอย่างภายในครอบครัว มีสิทธิพิเศษต่าง ๆ หรือกระทำการใดตามใจตนโดยที่คนในครอบครัวไม่กล้าติเตียนได้

ความคาดหวังสำหรับการคัดเลือกผู้ที่มาสืบทอดตำแหน่งหัวหน้าของครอบครัวนั้นจะสะท้อนถึงประเพณีที่ปฏิบัติสืบทอดกันมาของประเทศญี่ปุ่น ซึ่งแต่ละเขตแต่ละจังหวัดก็จะแตกต่างกันออกไป แต่มีสิ่งหนึ่งที่เด่นชัดและปฏิบัติกันทั่วประเทศ คือบุตรคนโตจะเป็นผู้สืบทอดตำแหน่งโดยไม่คำนึงถึงเพศ แต่ก็มีบ้างในบางจังหวัดที่คำนึงถึงเพศว่าต้องเป็นผู้ชาย แต่สุดท้ายแล้วก็ยังเป็นบุตรคนแรกอยู่ดีที่ต้องสืบทอดตำแหน่งนี้

จากการทบทวนบทความดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยทราบถึงแนวคิดและระบบครอบครัวญี่ปุ่นที่ว่า หัวหน้าที่ของครอบครัวจะเป็นคนกำหนดทุกอย่างภายในครอบครัว โดยที่สมาชิกคนอื่นในครอบครัวไม่สามารถโต้แย้งได้ รวมไปถึงการสืบทอดตำแหน่งของหัวหน้าครอบครัวคนต่อไปที่จะต้องเป็นบุตรคนโตเท่านั้น นอกจากนี้ผู้วิจัยยังสามารถนำเอาแนวคิดดังกล่าวไปวิเคราะห์ถึงสถาบันครอบครัวของญี่ปุ่นได้

Tsunagu Japan (2563) เป็นผู้เขียนบทความเรื่อง “ความรัก แบบญี่ปุ่นเป็นอย่างไร? เจาะลึกเน้น ๆ แบบเปิดอกโดยสาวญี่ปุ่น” จากการศึกษาพบว่าคนญี่ปุ่นในปัจจุบันค่านิยมการแต่งงานก็เปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย แต่คนหนุ่มสาวในช่วงวัน 20 ปลาย ๆ ไปจนถึง 30 กลาง ๆ นั้นมักจะทำให้ความสำคัญในเรื่องของการแต่งงานเป็นพิเศษ ผู้หญิงชาวญี่ปุ่นในวัยศึกษามหาวิทยาลัยชั้นปีที่ 4 ไปจนเริ่มเข้าทำงาน มีความคิดที่ว่า อยากให้คนรักคนต่อไปหรือคนปัจจุบันที่มีความสัมพันธ์กันอยู่สามารถวางแผนในเรื่องของความสัมพันธ์ระยะยาวไปจนถึงขั้นสามารถวางแผนสำหรับการแต่งงานได้ เนื่องจากพวกเขาเหล่านั้นมีความคิดที่ว่า การคบคนที่ไม่เหมาะสมหรือคนที่ไม่เคยวางแผนความสัมพันธ์ เป็นการเริ่มต้นความสัมพันธ์ที่เสียเวลาเป็นอย่างมาก ดังนั้นการต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมของความสัมพันธ์ถือเป็นเรื่องที่เป็นความสามารถพิเศษของผู้หญิงญี่ปุ่นเลยทีเดียว

จากการทบทวนบทความดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยทราบถึงแนวคิดในเรื่องของความสัมพันธ์ในช่วงวัย 20 ตอนต้นเป็นต้นไป ที่มีความจริงจังในความสัมพันธ์จนไปถึงขั้นของการแต่งงาน และสามารถนำไปวิเคราะห์ถึงความคิดเห็นสำหรับการเริ่มต้นความเป็นครอบครัวของสังคมญี่ปุ่นในวัยนี้ได้

ภาณี รูปสม (2544) เป็นผู้เขียนบทความเรื่อง “การขัดเกลาทางสังคมของสถานศึกษาก่อนวัยเรียนของญี่ปุ่น” ในวารสารญี่ปุ่นศึกษา จากการศึกษาพบว่าคนญี่ปุ่นมองว่าเด็กนั้นเป็นสิ่งที่มีความเป็นอย่างมาก เนื่องจากในอดีตสังคมของญี่ปุ่นเป็นสังคมของเกษตรกรรม จึงจำเป็นจะต้องใช้แรงงานเป็นจำนวนมาก อีกทั้งวิวัฒนาการทางการแพทย์เองก็ยังคงไม่เจริญมากนัก อัตราการเกิดของประชากรญี่ปุ่นในสมัยนั้นจึงต่ำมาก คนญี่ปุ่นในอดีตจึงนิยมมีบุตรหลายคนเพื่อนำมาใช้เป็นแรงงานแก่ครอบครัว นอกจากนั้นตามกรอบแนวคิดของระบบครอบครัวญี่ปุ่นดั้งเดิม การมีบุตร หมายถึงการมีผู้สืบทอดวงศ์ตระกูลทำให้ครอบครัวดำรงอยู่ต่อไป การมีบุตรนั้นสำคัญถึงขนาดที่ว่า หากแต่งงานกันไปแล้วนั้น ภรรยาไม่อาจมีบุตรให้กับครอบครัวของสามีได้ ภรรยาจะต้องยินยอมให้สามีมีภรรยาอีกคนเพื่อมีบุตรสืบสกุลต่อไป ดังนั้นการมีบุตรจะเป็นการทำให้สถานภาพของพ่อกับแม่มีความมั่นคงมากขึ้นภายในครอบครัว แต่หลังจากที่ญี่ปุ่นเปลี่ยนผ่านมาเป็นยุคของเกษตรกรรม การมีบุตรหลายคนนั้นก็

ถูกลดความสำคัญลง ค่านิยมการมีบุตรเพื่อนำมาใช้เป็นแรงงานก็ลดลง ครอบครัวส่วนใหญ่จึงหันมา มีบุตรเพียง 1 หรือ 2 คนเท่านั้น เนื่องจากครอบครัวหันมาให้ความสำคัญกับคุณภาพของการเลี้ยงดูบุตรแทน อาจจะกล่าวได้ว่าบุตรนั้นคือศูนย์กลางของความเป็นครอบครัว ผู้ชายที่เป็นหัวหน้าครอบครัวก็ต้องทำงานหนักมากขึ้นเพื่อหาเงินมาใช้จ่าย ในขณะที่ผู้หญิงที่เป็นสมาชิกของครอบครัวก็ นิยมที่จะลาออกจากงานประจำที่ทำอยู่ เพื่อหันมาให้ความสนใจกับการดูแลบุตรอย่างเต็มที่นั่นเอง

ความสัมพันธ์ในครอบครัวของญี่ปุ่นเป็นแบบพ่อกับแม่และบุตร กล่าวได้ว่าแม่และบุตรนั้นมีความใกล้ชิดและสนิทสนมกันอย่างลึกซึ้ง เนื่องจากเหตุผลหลากหลายอย่าง เหตุผลแรกคือ ค่านิยมที่ให้ผู้ปกครองครอบครัวนั้นหาเลี้ยงสมาชิกภายในครอบครัวแต่เพียงคนเดียว ทำให้ผู้หญิงมีหน้าที่รับผิดชอบงานภายในบ้านทั้งหมด อาทิ การทำงานบ้าน การทำอาหาร การซักเสื้อผ้า รวมไปถึงการเลี้ยงดูบุตรด้วย เป็นต้น ผู้ชายจึงมีเวลาที่จะเลี้ยงดูบุตรและอยู่กับครอบครัวน้อยมากเนื่องจากต้องทำงานหนัก นอกจากนี้ยังมีค่านิยมที่พัฒนาและสืบทอดมาจากครอบครัวดั้งเดิม ที่กล่าวมาหากแต่งงานไปแล้วก็ถือว่าพ้นจากความผูกพันของครอบครัวเดิมของตน ทำให้ความสัมพันธ์ของครอบครัวเดิมของผู้หญิงนั้นไม่ได้มีอย่างลึกซึ้งมากนัก การติดต่อกับญาติหรือว่าครอบครัวเดิมจึงถือเป็นเรื่องที่ผู้หญิงชาวญี่ปุ่นไม่ค่อยปฏิบัติกันเท่าไรนัก ดังนั้นแทบจะเป็นไปไม่ได้เลยที่จะมีญาติหรือครอบครัวเดิม มาช่วยเลี้ยงดูบุตร อีกทั้งในสังคมญี่ปุ่นถือว่าบทบาทและหน้าที่ที่สำคัญที่สุดของผู้หญิงคือการเลี้ยงดูบุตร ดังนั้นผู้หญิงจึงต้องคอยดูแลบุตรอย่างใกล้ชิดและรับผิดชอบอนาคตของบุตร หากบุตรจะทำผิดพลาดประการใดก็แล้วแต่หรือว่าไม่ประสบความสำเร็จในชีวิต สังคมญี่ปุ่นก็จะถือว่าเป็นความผิดพลาดของแม่ด้วยทั้งหมด

การที่ผู้ชายหรือว่าสามีมีเวลาให้กับครอบครัวน้อยทำให้ภรรยาต้องอยู่อย่างโดดเดี่ยว รวมไปถึงกรอบและค่านิยมของสังคมที่กำหนดให้ผู้หญิงหรือว่าภรรยาในฐานะของแม่มีหน้าที่ต้องเลี้ยงดูบุตร และรับผิดชอบต่อความประพฤติของบุตร จึงทุ่มเททั้งชีวิตให้การเลี้ยงดูบุตร เพราะบุตรคือสิ่งเดียวที่ชีวิตของแม่บ้านญี่ปุ่นจะมีความสัมพันธ์แน่นแฟ้นอย่างลึกซึ้ง หากแต่ไม่ใช่เพียงแต่แม่ที่ต้องพึ่งพาบุตร แต่บุตรเองก็ต้องพึ่งพาแม่เช่นกัน อาทิ หากปัจจัยในการดำรงชีวิตมาให้ เป็นที่พิถีพิถันทางจิตใจให้กับบุตร เป็นต้น

จากการทบทวนบทความดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยทราบถึงวิธีการเลี้ยงดูบุตรสำหรับสังคมญี่ปุ่น และค่านิยมหน้าที่ของความเป็นแม่ ที่แม่จะต้องเป็นผู้เลี้ยงดูบุตรเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากพ่อที่เป็นหัวหน้าครอบครัวต้องทำงานหาเงินมาใช้จ่าย บุตรจึงมีความผูกพันกับแม่มากกว่า เป็นสิ่งที่ผู้วิจัยสามารถนำเอาบทความนี้ไปวิเคราะห์ถึงหน้าที่ของความเป็นแม่ที่ผู้หญิงญี่ปุ่นต้องพึงกระทำ เพื่อนำมาใช้ในวิจัยได้

อนึ่งการศึกษาวรรณกรรมแปลเรื่องเพียงชั่วเวลากาแฟยังอุ่นหรือ コーヒーが冷めないうちに นั้นมีคุณภรดี เอี่ยมเย็นได้ศึกษาเกี่ยวกับฉากและบรรยากาศของวรรณกรรมแปล รวมไปถึงศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างฉากและบรรยากาศกับโครงเรื่องในวรรณกรรมแปลญี่ปุ่นเรื่อง เพียงชั่วเวลากาแฟยังอุ่นไปแล้ว แต่ยังไม่ศึกษาลักษณะแฟนตาซีที่มีผลในการนำเสนอเนื้อหาของเรื่อง เพียงชั่วเวลากาแฟยังอุ่นหรือ コーヒーが冷めないうちに เพราะฉะนั้นผู้วิจัยศึกษาการเดินทางข้ามเวลาซึ่งเป็นลักษณะของแฟนตาซีและมีเนื้อหาเกี่ยวกับการเดินทางข้ามเวลารวมไปถึงการรักษาสถาบันครอบครัวของญี่ปุ่นผ่านวรรณกรรมแปลเรื่องนี้ ซึ่งมีเนื้อหาไม่ตรงกันกับของคุณภรดี เอี่ยมเย็นและยังไม่มีผู้ใดศึกษา ทางผู้วิจัยจึงใคร่จะศึกษาในประเด็นนี้ต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาความหมายของแฟนตาซี และองค์ประกอบต่าง ๆ ของแฟนตาซี
2. ศึกษาสภาพสังคม ความเชื่อ เกี่ยวกับสถาบันครอบครัวในสังคมญี่ปุ่น
3. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องแฟนตาซี และสถาบันครอบครัวในสังคมญี่ปุ่น
4. เรียบเรียงผลการศึกษาในรูปแบบของงานวิจัย

การนำเสนองาน

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา
2. วัตถุประสงค์
3. ขอบเขตของการศึกษา
4. วิธีดำเนินการงานวิจัย
5. แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
6. ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ
7. ผลการวิจัย
8. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

ปัญหาในการเริ่มต้นความสัมพันธ์และการรักษาสถาบันครอบครัวญี่ปุ่น

แนวคิดเรื่องการรักษาสถาบันครอบครัวญี่ปุ่นในนวนิยายแปลญี่ปุ่นเรื่อง เพียงชั่วเวลากาแฟยังอุ่นหรือ コーヒーが冷めないうちに เป็นแนวคิดสำคัญที่นำเสนอผ่านคู่ความสัมพันธ์ของตัวละคร 4 คู่ แต่ละคู่จะนำเสนอปัญหาที่เกี่ยวข้องกับสถาบันครอบครัว มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. คิโยคาวะ พุมิโกะและคาตาดะ โกวโร่ : หากไม่ริเริ่มความสัมพันธ์ อาจดับฝันสำหรับสร้างครอบครัว

ครอบครัวชาวญี่ปุ่นในอดีตโดยทั่วไปนั้นส่วนใหญ่จะเป็นครอบครัวที่อาศัยอยู่ร่วมกันเป็นครอบครัวใหญ่ ซึ่งประกอบไปด้วยสมาชิกถึง 3 รุ่นด้วยกัน นั่นก็คือ บิดามารดา บุตร และหลาน โดยมีสามีเป็นผู้มีสิทธิ์ขาดแต่เพียงผู้เดียวในฐานะหัวหน้าครอบครัว ส่วนภรรยา นั้นจะมีหน้าที่อยู่ที่บ้านเสียเป็นส่วนใหญ่ อาทิ ดูแลปรนนิบัติรับใช้สามีและบุตร รวมไปถึงการทำงานบ้านทุกอย่างและเลี้ยงดูบุตรด้วยตนเอง แต่ในปัจจุบันภาพลักษณ์ของสถาบันครอบครัวญี่ปุ่นเปลี่ยนแปลงไปเป็นอย่างมาก จากสามีที่เป็นผู้ถือสิทธิ์ขาดเรื่องต่าง ๆ ภายในบ้านแต่เพียงผู้เดียว ก็เปลี่ยนมาเป็นยอมรับฟังความคิดเห็นของภรรยามากยิ่งขึ้น อีกทั้งเมื่อญี่ปุ่นเข้าสู่ยุคของอุตสาหกรรม การใช้อุปกรณ์ไฟฟ้าอิเล็กทรอนิกส์เริ่มแพร่หลายมากขึ้นเรื่อย ๆ ทำให้เวลาที่ภรรยาจะต้องใช้สำหรับการทำงานบ้านนั้นลดน้อยลง อีกทั้งความนิยมในการมีบุตรหลาย ๆ คนเพื่อใช้แรงงานก็ลดน้อยลง ทำให้ภรรยาที่เคยอยู่แต่ในบ้านก็เริ่มออกมาทำงานนอกบ้านมากกว่าในอดีต (Mommy&Kids Club, 2011)

ดังนั้นสถาบันครอบครัวญี่ปุ่นในปัจจุบัน ภรรยาจึงไม่ได้ทำงานบ้านและเลี้ยงดูบุตรเพียงอย่างเดียว บางครอบครัวก็ทำงานประจำไปด้วยเหมือนกันกับสามี นี่จึงเป็นเหตุผลที่ผู้หญิงหลายคนเริ่มรู้สึกภูมิใจและรู้สึกมีคุณค่าในตนเองมากกว่าในอดีต เมื่อผู้หญิงสามารถทำงานได้หลากหลายและมีโอกาสได้ทำงานเพิ่มมากขึ้น สิ่งต่อไปที่จะตามมาคือการที่พวกเขาคิดถึงแต่เรื่องการทำงานมาเป็นอันดับแรกจนไม่มีเวลาที่จะคิดเรื่องอื่น ๆ อาทิ การแต่งงาน การมีบุตร เป็นต้น (KOKATETA, 2020)

นอกจากนี้มุมมองความรักของผู้หญิงในวัยทำงานเองก็เริ่มที่จะแตกต่างจากมุมมองของวัยรุ่นเนื่องมาจากการต้องทำงานให้อยู่ในกรอบของบริษัทก็เป็นเรื่องที่ยากลำบากแล้ว หากยังมีความสัมพันธ์ที่ไม่มั่นคงอีก ก็เปรียบเสมือนเป็นการเพิ่มภาระทางจิตใจของตนเองมากยิ่งขึ้น ดังนั้นคนวัยทำงานส่วนใหญ่จึงเริ่มมองหาความสัมพันธ์ที่มั่นคงสำหรับตนเอง หาความสัมพันธ์ที่จะสามารถพัฒนาไปได้ดีในระยะยาวจนถึงการแต่งงาน คนในวัยนี้มองว่าการมีความสัมพันธ์ที่ฉาบฉวย หรือ

เริ่มต้นความสัมพันธ์กับคนที่ไม่สามารถพัฒนาไปจนถึงการแต่งงานได้นั้น เป็นเรื่องที่เสียเวลาและเสียโอกาสเป็นอย่างมาก (Marina, 2020)

จากปรากฏการณ์ในสังคมญี่ปุ่นที่กล่าวไปข้างต้น เมื่อนำมาพิจารณาความสัมพันธ์ตัวละคร โกอโร่และฟูมิโกะ ในเรื่องเพียงช่วงเวลาภาพยนตร์เพียงสั้น ๆ จะเห็นว่ามีคุณสมบัติคล้ายกันอย่างยิ่ง “กอโร่” จะต้องเดินทางไปทำงานที่ต่างประเทศ ทำให้ความสัมพันธ์ของเขาและ “ฟูมิโกะ” แฟนสาวต้องจบลงอย่างกะทันหันโดยที่ไม่มีข้อแม้ใด ๆ ฟูมิโกะไม่เข้าใจและรู้สึกสับสนในใจที่ความสัมพันธ์ครั้งนี้ต้องสิ้นสุดลง ซึ่งกอโร่เองก็ไม่ได้บอกกล่าวเหตุผลในการสิ้นสุดความสัมพันธ์กับเธอแม้สักประโยคเดียว ฟูมิโกะจึงตัดสินใจอย่างแน่วแน่ที่จะเดินทางมาที่ร้านกาแฟฟุโนกุชิ ฟุโนคุลา เพื่อเดินทางข้ามเวลาไปหาคำตอบในสิ่งที่เธอไม่เข้าใจและไม่ได้รับคำตอบจากคนรักของเธอ

ผู้แต่งนวนิยายได้แสดงให้เห็นจุดเริ่มต้นปัญหาความสัมพันธ์ที่เริ่มต้นไปได้ครั้ง ๆ กลาง ๆ จากการสร้างตัวละคร ฟูมิโกะ เห็นได้จากตัวอย่างดังต่อไปนี้

“สมัยเป็นนักเรียนมัธยมปลาย ฟูมิโกะเรียนรู้ด้วยตนเองจนเชี่ยวชาญถึงหกภาษา หลังจบการศึกษาจากมหาวิทยาลัยวาเซดะในฐานะนักศึกษาดีเด่นอันดับหนึ่ง เธอก็เริ่มงานกับบริษัทไอทีด้านการแพทย์ขนาดใหญ่ที่ตั้งอยู่ในโตเกียว และเมื่อเข้าปีที่สองก็ได้รับมอบหมายเป็นหัวหน้าดูแลโครงการต่าง ๆ มากมายเรียกได้ว่าเป็นผู้หญิงทำงานที่ไฟแรงคนหนึ่งนั่นเอง” (เพียงช่วงเวลาภาพยนตร์, 2561: 10)

“คำว่าพร้อมสรรพทั้งรูปลักษณ์และความสามารถมีไว้เรียกผู้หญิงแบบฟูมิโกะโดยแท้ เพียงแต่เธอจะรู้ตัวหรือไม่ก็เท่านั้น ที่ผ่านมามีเธออุทิศชีวิตให้กับงานมาตลอด แต่เชื่อว่าจะไม่เคยมีความรัก เธอแค่พึงพอใจกับงานที่ทำอยู่จนไม่รู้สึกรักความรักมีเสน่ห์เท่างาน “งานก็คือคนรัก” เธอพูดแบบนั้นแล้วปฏิเสธคำชวนของบรรดาผู้ชายราวกับยกมือปิดฝุ่น” (เพียงช่วงเวลาภาพยนตร์, 2561: 10-11)

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นถึงการที่ผู้หญิงสมัยใหม่ของญี่ปุ่นได้รับโอกาสสำหรับการทำงานที่มากยิ่งขึ้นกว่าเดิม รวมถึงมีโอกาสได้ทำงานในหน้าที่ที่มีความมั่นคงสูง เห็นได้จากการที่ฟูมิโกะจบการศึกษาจากมหาวิทยาลัยวาเซดะในฐานะนักเรียนดีเด่น และเธอยังได้รับโอกาสที่ดีสำหรับการเข้าทำงานกับบริษัทไอทีด้านการแพทย์ขนาดใหญ่ อีกทั้งภายในเวลาแค่สองปี เธอก็ได้รับมอบหมายให้เป็นหัวหน้าดูแลโครงการต่าง ๆ นี่จึงเป็นการแสดงให้เห็นถึงสภาพสังคมของญี่ปุ่น

สมัยใหม่ ที่ผู้หญิงเริ่มออกมาทำงานนอกบ้านได้และมีความเท่าเทียมทางหน้าที่การงานเช่นเดียวกันกับผู้ชาย ความรู้สึกภาคภูมิใจ การเห็นคุณค่าตนเองของผู้หญิงญี่ปุ่น รวมไปถึงการได้เริ่มทำงานที่หลากหลาย ทำให้ผู้หญิงญี่ปุ่นไม่สนใจที่จะพัฒนาความสัมพันธ์ เพราะพวกเขาเห็นว่าการทำงานนั้นสำคัญมากกว่า เห็นได้จากการที่ฟูมิโกะมีรูปลักษณ์ที่ดีและความสามารถที่เพียบพร้อม แต่เธอก็ไม่สนใจที่จะเริ่มต้นความสัมพันธ์กับคนอื่น เนื่องมาจากเธอมีความรู้สึกพึงพอใจกับงานของเธอมากกว่าที่จะเอาเวลาที่ควรทุ่มเทให้กับการทำงานไปทุ่มเทให้กับคนอื่น

“ฟูมิโกะเพิ่งหันมาสนใจเรื่องการแต่งงานเมื่อเร็ว ๆ นี้เอง ปีนี้เธอจะอายุยี่สิบแปดปีแล้ว ที่ผ่านมาก็โดนพ่อแม่ที่อยู่ฮาโกดาเตะเร่งเร้าว่า “ยังไม่แต่งงานอีกหรือ” “ไม่เจอคนดี ๆ เลยหรือ” ตั้งแต่น้องสาวผู้มียุอายุใกล้เคียงยี่สิบห้าปีแต่งงานไปเมื่อปีก่อน ทั้งพ่อและแม่ก็ยังคะยั้นคะยอฟูมิโกะหนักขึ้นจนถึงกับส่งเมลมาถามทุกสัปดาห์ นอกจากน้องสาว ฟูมิโกะยังมีน้องชายวัยยี่สิบสามปีอยู่อีกคน แต่น้องชายก็แต่งงานเพราะแฟนท้องไปเรียบร้อยแล้วที่บ้าน เกิดขณะนี้จึงเหลือฟูมิโกะคนเดียวที่ยังไม่ได้แต่งงาน

ก่อนหน้านี้ฟูมิโกะไม่เคยร้อนใจเรื่องแต่งงาน แต่การแต่งงานของน้องสาวก็ทำให้ความคิดของฟูมิโกะเปลี่ยนแปลงไปไม่น้อย จนเริ่มคิดว่าถ้าอีกฝ่ายเป็นโคโร เธอจะแต่งงานด้วยก็ได้” (เพียงชั่วเวลาอากาศเพียงอุ่น, 2561: 17-18)

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นถึงความคิดของคนในสังคมของญี่ปุ่นเกี่ยวกับการแต่งงานของผู้หญิงตั้งแต่ยุคอดีตจนถึงปัจจุบัน กล่าวคือเมื่อเป็นผู้หญิงแล้วนั้น ไม่ว่าจะเก่งหรือไม่เก่งยังไง สุดท้ายแล้วก็ต้องแต่งงาน เห็นได้จากการที่ฟูมิโกะถูกรอครอบครัวคะยั้นคะยอให้เธอแต่งงานกับผู้ชายดี ๆ สักคนหนึ่ง เนื่องมาจากน้องสาวและน้องชายของเธอก็แต่งงานไปกันหมดแล้ว พ่อกับแม่ก็เลยคาดหวังให้เธอแต่งงานตามไปด้วย อันเนื่องมาจากคนรุ่นพ่อกับแม่ของฟูมิโกะ ยังคงฝังรากลึกกับสภาพสังคมแบบในอดีตอยู่ ต่อให้ลูกสาวของพวกเขาจะออกไปทำงานนอกบ้าน หรือจะเรียนเก่งจนได้เป็นนักเรียนดีเด่นก็ตาม แต่ความปรารถนาของพวกเขาก็ยังคงอยู่ที่การที่ลูกสาวได้แต่งงาน มีครอบครัวอยู่ดี

นอกจากนั้นวิถีชีวิตของฟูมิโกะยังบ่งบอกถึงสภาพสังคมญี่ปุ่นสมัยใหม่ ที่ผู้หญิงในวัยทำงานส่วนใหญ่จะตั้งใจทำงานจนไม่ได้สนใจสิ่งอื่น เพราะคิดว่างานคือสิ่งที่สำคัญที่สุด แต่ถ้าหากได้เริ่มต้นความสัมพันธ์แล้ว ก็อยากได้ความสัมพันธ์ที่มั่นคง และเป็นความสัมพันธ์ที่ยาวนานไปจนถึงการแต่งงาน เห็นได้จากการที่ฟูมิโกะเองก่อนหน้านี้เธอไม่เคยสนใจในเรื่องของการแต่งงานเลย แต่พอ

น้องสาวและน้องชายของเธอแต่งงานกันหมดแล้ว เธอก็มีความคิดต่อการแต่งงานที่เปลี่ยนไป และคิดว่าถ้าเป็นโกโร แพนของเธอแล้วนั้น เธอจะแต่งงานด้วย เนื่องมาจากฟูมิโกะเห็นความมั่นคงในความสัมพันธ์ของเธอและโกโร ว่าในที่สุดแล้วมันจะสามารถพัฒนาไปจนถึงการสร้างครอบครัวได้

สิ่งที่ยังเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาความสัมพันธ์ไปจนถึงการสร้างครอบครัวคือ ตัวละครฝ่ายชาย โกโร เห็นได้จากตัวอย่างดังต่อไปนี้

“ขณะรอโกโรตอนนัดเด็ดครั้งที่เจ็ด มีชายสองคนมาทักฟูมิโกะหรือพูดให้ถูกคือมาจีบเธอนั่นเอง พวกเขาเป็นหนุ่มหล่อด้วยกันทั้งคู่ แต่ฟูมิโกะไม่สนใจ เรื่องโดนหนุ่ม ๆ ทักเวลาเดินอยู่ในเมืองถือเป็นเหตุการณ์ปกติสำหรับเธอ เธอจึงรู้วิธีจัดการกับพวกเขา แต่โกโรผู้บังเอิญปรากฏตัวเอาจังหวะนั้นพอดีกลับยืนถือด้วยสีหน้าอึดอัด ฟูมิโกะรุดเข้าไปหาเขาทันที ชายสองคนนั้นแสดงสีหน้าดูแคลน เรียกโกโรว่า “ไอ้คนนำขลุ่ยพรค์นั้น” แล้วเริ่มตื้อจีบเธอต่อโกโรยืนก้มหน้าไม่พูดไม่จา” (เพียงชั่วเวลาอากาศเพียงอุ่น, 2561: 49)

“เพราะสภาพของผมเป็นแบบนี้... โกโรก็กล่าวแล้วเสยผมด้านหน้าที่ยาวปรกเหนือคิ้วข้างขวา บริเวณนั้นมีรอยแผลโดนไฟลวกขนาดใหญ่ พาดตั้งแต่เหนือคิ้วข้างนั้นไปจนถึงบริเวณใบหู” (เพียงชั่วเวลาอากาศเพียงอุ่น, 2561: 65)

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นถึงการเลือกคบหาบุคคลอื่นในความสัมพันธ์ตามกรอบความคิดของคนญี่ปุ่น กล่าวคือ ผู้ชายนั้นมีสิทธิ์หาผู้หญิงที่เพียบพร้อมเพื่อพัฒนาความสัมพันธ์ไปจนถึงขั้นตอนของการสร้างครอบครัว ตามแนวคิดดั้งเดิมที่ผู้ชายจะต้องมีความเพียบพร้อมเนื่องมาจากต้องเป็นผู้นำสำหรับครอบครัว แต่ในกรณีของโกโรนั้น เนื่องมาจากฟูมิโกะเป็นผู้หญิงที่หน้าตาดี อีกทั้งยังมีหน้าที่การงานที่มั่นคง ทำงานมาเพียงสองสามปีก็ได้ขึ้นเป็นหัวหน้าโปรเจกต์ใหญ่แล้ว ในขณะที่ตัวของโกโรนั้น เขามีบาดแผลขนาดใหญ่อยู่บนใบหน้า หน้าที่การงานก็ยังไม่มั่นคงเท่ากับฟูมิโกะ อีกทั้งในระหว่างที่พวกเขาทั้งคู่เจอกันนั้น ยังมีชายหนุ่มหน้าตาดีถึงสองคนเข้ามาจีบฟูมิโกะอีก นี่จึงเป็นเหตุผลที่ทำให้โกโรรู้สึกในตัวเขาไม่มีความเหมาะสมเลยสักนิดเดียวที่จะเริ่มต้นพัฒนาความสัมพันธ์กับฟูมิโกะไปจนถึงขั้นสร้างครอบครัว

“ผมเคยคิดมาตลอด... ผมเคยคิดมาตลอดว่า...ผมไม่ใช่ผู้ชายที่เหมาะสมกับคุณ ทุกครั้งที่คุณชวนผมไปดื่มกาแฟ ผมจะห้ามตัวเองไม่ให้รู้สึกชอบคุณอยู่เสมอ... เพราะสภาพของผมเป็นแบบนี้... เพราะก่อนได้พบกับคุณ พวกผู้หญิงมักพากันรังเกียจผมจนไม่ยอมคุยกับผมด้วยซ้ำ ตั้งแต่เราคบกันก็ด้วย... สักวันหนึ่ง... คุณคงชอบผู้ชายคนอื่นที่... เอ่อ... เท่าว่านี่... ผมคิดอย่างนั้นมาตลอด...” (เพียงชั่วเวลากาแฟยังอุ่น, 2561: 65-66)

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นการปลุกฝังในเรื่องของการสร้างสถาบันครอบครัวแบบในอดีต กล่าวคือ ผู้ชายจะต้องเป็นหัวหน้าครอบครัว มีหน้าที่ในการตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ภายในบ้าน รวมถึงการดูแลสมาชิกครอบครัวให้มีความสุข นอกจากนั้นในอดีตผู้ชายจะเป็นคนที่ออกไปทำงานข้างนอกบ้านเพื่อหาเงินมาเลี้ยงดูครอบครัวเพียงคนเดียวเท่านั้น จึงเกิดเป็นความรู้สึกที่ฝังอยู่ในความคิดว่าตนเองจะต้องดูแลผู้อื่นได้เป็นอย่างดี เห็นได้จากโกโร แพนของฟูมิโกะ เนื่องมาจากเขาทำงานในที่ทำงานเดียวกันกับฟูมิโกะ และที่สำคัญคือตัวโกโรนั้นมีตำแหน่งหน้าที่การงานที่ต่ำกว่า นี่จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้โกโรรู้สึกว่าเขาเองไม่เหมาะสมกับฟูมิโกะเลยสักนิดเดียว เขาจะต้องทำให้ตนเองมีความภาคภูมิใจมากกว่านี้ จึงจะเหมาะสม เนื่องมาจากความคิดนี้ที่ยังคงฝังรากลึกอยู่ในความคิดของผู้ชายญี่ปุ่น พวกเขาจึงต้องหาทางทำให้ตนเองมีความเพียบพร้อมที่เท่ากันหรือมากกว่าผู้หญิง เพื่อเป็นที่ยืนยันให้เขามั่นใจได้ว่าตัวเขานั้นสามารถดูแลบุคคลในครอบครัวได้

2. โคตาเกะและฟูสะจิ : เมื่อใครจะต้องเลือนหาย สายสัมพันธ์จะยังคงอยู่หรือไม่

ในสังคมญี่ปุ่นจะมีการแบ่งหน้าที่ของผู้หญิงและผู้ชายเอาไว้อย่างชัดเจน กล่าวคือ ผู้ชายจะมีหน้าที่ทำงานนอกบ้าน หาเงินมาเลี้ยงภรรยาและบุตร ในขณะที่ผู้หญิงก็จะทำหน้าที่เป็นแม่บ้าน ดูแลบ้าน ดูแลบุตร และปรนนิบัติรับใช้สามี ซึ่งถือว่าเป็นบทบาทที่แบ่งแยกกันอย่างชัดเจน นอกจากนั้นคนญี่ปุ่นในอดีตยังยอมรับและปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่นี้อย่างเคร่งครัด การที่ผู้หญิงจะออกไปทำงานข้างนอกบ้านเหมือนกันกับผู้ชายนั้นเป็นเรื่องที่ผู้ชายญี่ปุ่นต่างรับไม่ได้ทั้งสิ้น

แต่ในสังคมปัจจุบัน สภาพสังคมและรูปแบบของสังคมเกิดการเปลี่ยนแปลงไปอย่างสิ้นเชิง จากความเจริญทางด้านวิทยาการ และการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยี ทำให้ญี่ปุ่นในปัจจุบันนี้เพียบพร้อมไปด้วยอุปกรณ์ไฟฟ้าอิเล็กทรอนิกส์ ที่อำนวยความสะดวกให้กับผู้หญิงญี่ปุ่นเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะในเมืองหลวง หรือตามเมืองใหญ่ ๆ ในญี่ปุ่น นอกจากนี้ ยังมีการพัฒนารูปแบบของครอบครัวจากครอบครัวใหญ่กลายเป็นครอบครัวเดี่ยว ทำให้ชีวิตประจำวันของผู้หญิงญี่ปุ่นนั้นไม่ได้ลำบากเหมือนกับในอดีตแล้ว

จากการที่สังคมญี่ปุ่นถูกพัฒนามาในรูปแบบที่กล่าวไปข้างต้น ทำให้ผู้หญิงญี่ปุ่นมีเวลามากกว่าสมัยก่อน ผู้หญิงหลาย ๆ คนจึงเลือกที่จะออกไปทำงานข้างนอกบ้านเฉกเช่นเดียวกับผู้ชาย และประเภทของงานที่ทำก็เปลี่ยนจากงานจำพวกเสิร์ฟน้ำชา จำหน่ายของที่อยู่ หรือถ่ายเอกสาร เป็นต้น กลายมาเป็นงานที่ต้องใช้ความสามารถที่ตนเองมีอยู่อย่างเต็มที่แทน แต่อย่างไรก็ตาม ก็ยังมีผู้หญิงที่พอใจกับการทำหน้าที่เลี้ยงบุตรอยู่ที่บ้าน ดูแลบ้าน และปรนนิบัติสามีอยู่เช่นเดียวกันและอาจจะมากกว่าผู้หญิงที่ออกไปทำงานนอกบ้านเสียด้วยซ้ำ (ปรียา, 2539)

เนื่องจากสภาพสังคมญี่ปุ่นในปัจจุบันเปลี่ยนจากครอบครัวใหญ่กลายมาเป็นครอบครัวเดี่ยว ทำให้หลังจากแต่งงานแล้ว ก็จะแยกออกมาจากพ่อกับแม่และสร้างครอบครัวเป็นของตนเอง คนญี่ปุ่นส่วนใหญ่จึงไม่ค่อยกลับไปเยี่ยมพ่อกับแม่ในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์แต่จะกลับไปในช่วงปีใหม่แทน เนื่องมาจากว่าชาวญี่ปุ่นหลาย ๆ คนจะย้ายถิ่นฐานจากบ้านเกิดของตนออกไปอาศัยอยู่ตามเมืองใหญ่ ๆ อย่างโตเกียว เพราะมีโอกาสสำหรับการทำงานที่มากกว่า ดังนั้นจึงเป็นอีกหนึ่งสาเหตุสำหรับการเปลี่ยนแปลงมาเป็นครอบครัวเดี่ยว (Yuri, 2021)

จากที่กล่าวไปข้างต้น “ฟูสะจิ” มักจะมาที่ร้านกาแฟฟูนิคุลี ฟูนิคุลาอยู่เสมอ เพราะว่าตัวเขานั้นมีความปรารถนาจะเดินทางข้ามเวลาไปยังอดีต เพื่อมอบจดหมายแทนความในใจของเขาให้แก่ภรรยา นอกจากนั้นตัวของฟูสะจิเองยังป่วยเป็นโรคอัลไซเมอร์ชนิดที่เกิดขึ้นเร็วอีกด้วย ทำให้เขาค่อย ๆ ลืมทุกสิ่งทุกอย่างไปที่ละเล็กทีละน้อยจนหมดสิ้น ลืมแม้กระทั่งว่าภรรยาของตัวเองเป็นใคร ชื่ออะไร หน้าตาเป็นแบบไหน ตัวเขากลับจำไม่ได้เสียแล้ว “โคตาเกะ” ที่เป็นภรรยาเองก็ทำหน้าที่ดูแลเขามาตลอดถึงแม้ว่าฟูสะจิจะจำเธอไม่ได้ก็ตาม จนวันหนึ่งเธอได้รับรู้โดยบังเอิญว่าฟูสะจียกมอบจดหมายให้กับเธอ ด้วยความอยากรู้เธอจึงมาที่ร้านกาแฟแห่งนี้เพื่อหาคำตอบในสิ่งที่ตัวเธอสงสัย เห็นได้จากตัวอย่างดังต่อไปนี้

“โคตาเกะเป็นนางพยาบาลที่ทำงานอยู่โรงพยาบาลแถวนี้ วันนี้เธอกำลังอยู่ระหว่างขากลับจากที่ทำงาน จึงไม่ได้สวมชุดพยาบาล แต่ใส่เสื้อทรงปล่อยสีน้ำตาลอมเขียวอ่อนและกางเกงเจ็ดส่วนเข้ารูปสีกรมท่า สะพายกระเป๋าสีดำบนบ่า เธอใช้ผ้าเช็ดหน้าสีม่วงอ่อนซับเหงื่อบนหน้าผากขณะเดินเข้ามาในร้าน” (เพียงชั่วเวลา กาแฟยังอุ่น, 2561: 88)

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคมของผู้คนยุคใหม่ ที่ผู้หญิงเริ่มออกไปทำงานนอกบ้านมากขึ้น และอาชีพที่ผู้หญิงสามารถทำได้ก็หลากหลายมากยิ่งขึ้น ไม่ได้มีแค่งานเสิร์ฟน้ำชาหรือจำหน่ายของเอกสารเหมือนในอดีต เห็นได้จากโคตาเกะที่เป็นผู้หญิง แต่

เธอก็ประกอบอาชีพเป็นนางพยาบาลในโรงพยาบาลที่ใกล้กันกับร้านกาแฟ ฟุนิคูลี ฟุนิคูลา นี่จึงเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของสถาบันครอบครัวญี่ปุ่นด้วย จากผู้ชายที่จะเป็นคนทำงานนอกบ้านหาเลี้ยงครอบครัวแต่เพียงผู้เดียว ก็เปลี่ยนแปลงไปสู่การที่ผู้หญิงออกไปทำงานนอกบ้าน เพื่อหาเลี้ยงครอบครัวเหมือนกันกับผู้ชาย นอกจากนี้ยังทำให้ผู้หญิงเห็นคุณค่าในตัวเองมากขึ้นอีกด้วย

“สถานที่ที่ฟูสะงิเติบโตมาคือหมู่บ้านซึ่งมีประชากรเบาบางลงเรื่อย ๆ ชั่วร้าย ครอบครัวของเขาสมัยเด็กยังมีฐานะยากจน เขาต้องช่วยงานขายสาหร่ายที่ร้านของทางบ้านจนไม่มีเวลาไปเรียนหนังสือแบบเด็กคนอื่น เขาพอเขียนอักษรฮิรางานะได้ แต่อักษรคันจินั้นเขียนได้เฉพาะตัวที่เคยเรียนช่วงประถมต้นเท่านั้น” (เพียงชั่วเวลากาแฟยังอุ่น, 2561: 100)

“เมื่อสี่สิบสามปีก่อน คนรู้จักของโคตาเกะกับฟูสะงิได้แนะนำให้ทั้งคู่รู้จักกัน ตอนนั้นโคตาเกะอายุสี่สิบเอ็ดปีส่วนฟูสะงิอายุสี่สิบหกปี ยุคนั้นยังไม่มีการใช้โทรศัพท์มือถืออย่างแพร่หลาย พวกเขาจึงติดต่อผ่านโทรศัพท์บ้านหรือไม่ก็จดหมาย แต่เนื่องจากฟูสะงิทำงานแบบพักอาศัยอยู่กับเจ้านายโดยมีเป้าหมายเป็นนักตกแต่งสวน ทั้งคู่จึงยึดจดหมายเป็นวิธีติดต่อหลัก” (เพียงชั่วเวลากาแฟยังอุ่น, 2561: 100-101)

“โคตาเกะมารู้ภายหลังว่าฟูสะงิอ่านเขียนไม่ค่อยได้ เธอจึงถามอีกฝ่ายว่าที่ผ่านมาจากจนถึงตอนนั้นเขาอ่านจดหมายได้อย่างไร เขาตอบว่า เขาเอาแต่เหม่อมองจดหมายทุกฉบับซึ่งเต็มไปด้วยตัวคันจิที่เขาอ่านไม่ออก จากนั้นก็เขียนตอบในสิ่งที่ตนรู้สึกจากการเหม่อมองจดหมายสำหรับจดหมายฉบับสุดท้ายนั้น เขาเหม่อมองจนถูกจู่โจมด้วยความรู้สึกที่ว่าตนกำลังจะสูญเสียสิ่งสำคัญ จึงถามคนรู้จักหลาย ๆ คน เพื่อยืนยันความหมายของคำศัพท์แต่ละคำ เขาตอบจดหมายซ้ำด้วยเหตุนี้เอง” (เพียงชั่วเวลากาแฟยังอุ่น, 2561: 102)

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นถึงความรู้สึกของผู้ชายที่รู้สึกว่าตนเองด้อยกว่าผู้หญิง ทั้งฐานะของครอบครัว ทางสังคม รวมไปถึงหน้าที่การงานด้วย จะเห็นได้จากการที่ฐานะทางบ้านของฟูสะงินั้นไม่ค่อยดีนัก ทำให้เขาไม่ได้เรียนหนังสือเหมือนกับเด็กคนอื่น ๆ ในวัยเดียวกัน เป็นเหตุให้เขาเขียนหนังสือและอ่านหนังสือได้น้อยมาก นอกจากนั้นเขายังทำงานเป็นนักตกแต่งสวนที่ไม่ต้องใช้ความรู้มากมายอะไร ใช้แต่ประสบการณ์มากกว่า ในทางกลับกันโคตาเกะเป็นนางพยาบาล ซึ่งเป็นอาชีพที่ต้องใช้ทั้งความรู้และประสบการณ์อย่างมาก อีกทั้งวิธีที่ทั้งคู่ติดต่อกันก็คือการเขียนจดหมาย

ทำให้ฟุสะงิที่เขียนและอ่านหนังสือไม่ค่อยได้เกิดความลำบากอยู่มาก นี่จึงเป็นสาเหตุที่ฟุสะงิรู้สึกในใจลึก ๆ ว่าตนเองนั้นด้อยกว่าโคตาเกะอยู่มาก แต่สุดท้ายเขาก็ไม่ย่อท้อ พยายามพัฒนาความสัมพันธ์กับโคตาเกะ จนไปถึงขั้นที่ทั้งคู่กันได้แต่งงานสร้างครอบครัวด้วยกัน

“ทั้งคู่ย้ายมาอยู่พาร์ทเมนต์หลังแต่งงาน จึงมีบางครั้งเขาออกจากบ้านไปแล้วกลับไม่ถูก จนเธอเคยได้รับการติดต่อจากตำรวจอยู่หลายครั้ง” (เพียงช่วงเวลาแค่วัน, 2561: 113)

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นการเปลี่ยนแปลงของสถาบันครอบครัวญี่ปุ่นที่เปลี่ยนจากการเป็นครอบครัวใหญ่ที่มีสมาชิกอยู่ภายในบ้านรวมกันถึงสามรุ่น มาเป็นครอบครัวเดี่ยวที่มีสมาชิกภายในบ้านเพียงพ่อแม่และบุตร หรือบางครอบครัวมีแค่สามีและภรรยาแทน นอกจากนี้คนญี่ปุ่นสมัยใหม่ส่วนใหญ่หลังจากแต่งงานแล้วจะเลือกออกจากบ้านมาเริ่มต้นสร้างครอบครัวของตนเองมากกว่าจะอยู่กับครอบครัวเดิมของตน เห็นได้จากการที่โคตาเกะและฟุสะงิ ที่หลังจากแต่งงานกันแล้วพวกเขาก็ย้ายออกมาอยู่พาร์ทเมนต์เพื่อสร้างครอบครัวของตนเองแทนที่จะอยู่กับครอบครัวเดิมของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง

“เธอเป็นนางพยาบาล คงสังเกตเห็นแล้วว่าฉันป่วยเป็นโรคที่ทำให้หลงลืมหลาย ๆ เรื่อง เพราะฉะนั้น ในกรณีที่ฉันสูญเสียความทรงจำไปเรื่อย ๆ ต่อให้ฉันพูดหรือทำตัวยังไง ต่อให้ฉันเกิดลืมเรื่องของเธอ เธอก็คงใช้ความเยือกเย็นข่มอารมณ์ตัวเองและคบหากับฉันต่อไปในฐานะพยาบาล แต่ฉันอยากให้เธอจำเอาไว้อย่างหนึ่งว่า พวกเราเป็นสามีภรรยา กัน ถ้าเป็นสามีภรรยา กันแล้วต้องทนขมขื่น เราแยกทางกันก็ได้นะ เธอไม่จำเป็นต้องทำตัวเป็นพยาบาล ต่อหน้าฉัน ถ้าเธอไม่ยอมให้ฉันเป็นสามี เธอจะไปจากฉันก็ได้ เธอทำเฉพาะเรื่องที่ทำได้ในฐานะภรรยาก็พอแล้ว ก็เราเป็นสามีภรรยา กันนี่นา ยังไง ต่อให้ฉันสูญเสียความทรงจำ ฉันก็ยังอยากเป็นสามีภรรยากับเธอ ถ้าเธออยู่กับฉันด้วยความเห็นใจเพียงอย่างเดียว ฉันไม่เอาด้วยหรอก ฉันไม่กล้าพูดต่อหน้าเธอ เลยเขียนเป็นจดหมายให้เธอตามนี้” (เพียงช่วงเวลาแค่วัน, 2561: 130-131)

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นถึงความพยายามในการรักษาสถาบันของครอบครัวเอาไว้ เนื่องมาจากฟุสะงิมีความคิดและความรู้สึกที่ตนเองนั้นด้อยกว่าโคตาเกะอยู่ในใจลึก ๆ ด้วยความที่ตัวของเขานั้นไม่ค่อยรู้หนังสือ เขียนและอ่านหนังสือได้พอประมาณ อาชีพที่เขาทำก็ไม่ได้ใช้ความรู้

อะไร ใช้แต่เพียงประสบการณ์ที่สั่งสมมาอย่างยาวนานเพียงเท่านั้น ในขณะที่โคตาเกะที่มีความพร้อมมากกว่าเขาอยู่มากในด้านของหน้าที่การงาน เพราะเธอเป็นนางพยาบาล อาชีพที่ต้องใช้ทั้งความรู้ และประสบการณ์ ดังนั้นฟูสะจึงต้องใช้ความพยายามเป็นอย่างมากในการพัฒนาความสัมพันธ์ของ เขากับโคตาเกะจนถึงขั้นแต่งงานและสร้างครอบครัวเป็นของตนเอง แต่เนื่องจากเขาเป็นโรคอัลไซเม อร์ชนิดเกิดขึ้นเร็ว ทำให้ความภาคภูมิใจในตัวของเขาเริ่มลดน้อยลง เพราะความสามารถและ สมรรถภาพในการเป็นนักตกแต่งสวนซึ่งเป็นอาชีพเพียงอย่างเดียวของเขาก็เริ่มลดน้อยลงตามไปด้วย ความรู้สึกด้อยกว่าที่อยู่ภายในจิตใจของเขานั้นก็เริ่มปะทุออกมา จนทำให้ไม่กล้าที่จะออกปากบอกโค ตาเกะออกไปว่าตัวของเขานั้นเป็นโรคเกี่ยวกับอะไร จนทำได้เพียงแค่เขียนจดหมายบอกไปเท่านั้น นอกจากนั้นฟูสะเองก็รักโคตาเกะอยู่มาก เพราะความรู้สึกด้อยกว่าภายในจิตใจของเขา ทำให้ต้องใช้ ความพยายามเป็นอย่างมากในการสร้างครอบครัว ถึงเขาจะรู้ตัวเองดีว่าในท้ายที่สุดแล้วจะต้องล้ม ทรพยาของตนเองไปจนหมดสิ้น แต่ถึงกระนั้นเขาก็ยังคงอยากให้โคตาเกะดูแลเขาในฐานะภรรยา มากกว่าในฐานะของพยาบาล เพื่อคงความสำคัญของครอบครัวที่เขาสร้างมาอย่างยากลำบากให้ยังคง อยู่ต่อไปถึงแม้ว่าตนเองจะจำอะไรไม่ได้เลยก็ตาม

3. อิราอิ ยาเอโกะและครอบครัว : ความคาดหวังของครอบครัวกับอิสระที่ต้องการ

ครอบครัว หมายถึง การอาศัยอยู่ด้วยกันอย่างมีส่วนร่วมและมีการช่วยเหลือกันทางด้าน เศรษฐกิจและสังคม ความสำคัญของครอบครัวอยู่ที่ความต่อเนื่องของครอบครัว สมาชิกของ ครอบครัวไม่จำเป็นต้องมีถิ่นที่อยู่หรือมีบทบาทเหมือนสมาชิกที่มีชีวิตอยู่ เพราะสมาชิกของครอบครัว ประกอบด้วยบรรพบุรุษผู้ล่วงลับไปแล้ว สมาชิกคนปัจจุบันและสมาชิกที่จะตามมาในอนาคตนั้นก็คือ ลูกหลาน

ความต่อเนื่องของครอบครัวมีความสำคัญมากและจำเป็นจะต้องหาผู้ดูแลครอบครัวนี้ให้ คงอยู่ต่อไปเรื่อย ๆ ผู้ดูแลครอบครัวก็จะเป็นหัวหน้าครอบครัว หัวหน้าจะมีงานต้องทำมากและมี หน้าที่ที่จะต้องรับผิดชอบครอบครัวและสมาชิกทุกคนในครอบครัว ครอบครัวจะอยู่ต่อเนื่องได้ก็ชั่ว อายุคนก็ขึ้นอยู่กับความสามารถของหัวหน้าครอบครัวแต่ละรุ่น หัวหน้าครอบครัวต้องดูแลทรัพย์สิน ทั้งหมดของครอบครัว ต้องทำงานและทำทุกอย่าง จะโดยการเรียกใช้สมาชิกในครอบครัวให้ทำงาน หรืออนุญาตให้สมาชิกอยู่อาศัยในครอบครัว หรือให้สมาชิกออกจากครอบครัว ทั้งนี้ก็เพื่อความ ต่อเนื่องและความอยู่รอดของครอบครัว

ครอบครัวเป็นเสมือน “องค์กร” คล้ายบริษัทในปัจจุบัน ครอบครัวเป็นองค์กรที่มีหน้าที่ มี ทรัพย์สิน มีชื่อสกุลซึ่งเปรียบเสมือนชื่อบริษัท มีตราประจำครอบครัวซึ่งเหมือนเครื่องหมายการค้า

ครอบครัวมักจะมีอาชีพของครอบครัว ซึ่งนำรายได้มาจุนเจือสมาชิกภายในครอบครัว อาชีพของครอบครัวคือ การเพาะปลูกข้าว ค้าข้าว การมีร้านค้า การมีกิจการทำอุตสาหกรรมในครอบครัว การเป็นช่างฝีมือเฉพาะทาง การเป็นผู้ผลิตสินค้าเฉพาะประเภท เป็นต้น อาชีพของครอบครัวจะดีหรือไม่ นั้น ไม่ได้ขึ้นกับลักษณะของอาชีพของครอบครัวอย่างเดียว การเป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางในวงการอาชีพนั้น ชื่อเสียงและสถานภาพก็มีความสำคัญเช่นกัน

การคัดเลือกผู้ที่จะมาสืบทอดตำแหน่งหัวหน้าครอบครัว สะท้อนถึงประเพณีปฏิบัติของประเทศญี่ปุ่น แต่ละเขตจะมีแนวปฏิบัติแตกต่างกัน แต่รูปแบบที่เด่นและเป็นที่รู้จักกันทั่ว ๆ ไปคือ บุตรชายคนโตจะเป็นผู้สืบทอดตำแหน่ง

ในบรรดาชาวนาญี่ปุ่นแถบโทโฮคุ (Tohoku) คือ อิวาเตะ (Iwate), อากิตะ (Akita), มียากิ (Miyagi), ยามาكاتะ (Yamakata) และฟูกูชิมะ (Fukushima) ลูกคนโตไม่ว่าจะเป็นบุตรชายหรือบุตรสาวจะเป็นผู้สืบทอดมรดก ถ้าลูกสาวคนโตเป็นผู้สืบทอดมรดก สามีของเธอจะรับตำแหน่งหัวหน้าครอบครัวคนต่อไป

ทางแถบคาโกชิมะ (Kagoshima) ลูกที่ได้รับเลือกเท่านั้นจะได้อยู่อาศัยกับพ่อแม่ ทรัพย์สินสมบัติจะแบ่งให้ลูกเท่า ๆ กัน ลูกที่ได้รับเลือกจะได้รับมากกว่า แต่จะมากกว่าเท่าใดขึ้นอยู่กับวิจารณ์ญาณของพ่อแม่

ทางตอนเหนือของเกาะฮอนชู ลูกคนโตจะเป็นผู้สืบทอดโดยไม่คำนึงถึงเพศ ทางตอนใต้ของญี่ปุ่น บุตรคนเล็กจะเป็นผู้ที่สืบทอดมรดก ในขณะที่บุตรคนโตจะต้องย้ายออกไปเมื่อแต่งงาน

ประเทศญี่ปุ่นมีประเพณีปฏิบัติเกี่ยวกับการสืบทอดมรดกหลายแบบ ไม่ว่าจะเป็นประเพณีปฏิบัติแบบไหน ทุกแบบก็เพื่อหาผู้เหมาะสมเพื่อมาดำรงตำแหน่งผู้สืบทอด (ยูฟา, 2539)

รากฐานของการดำรงชีวิตด้วยระบบการผลิตเกษตรกรรมและพลังของรัฐที่หล่อหลอมให้เกิดความเป็นกลุ่ม ทำให้สำนึกนี้กลายเป็นสิ่งที่ฝังอยู่ในระบบอารมณและความรู้สึกนึกคิดของคนญี่ปุ่นโดยทั่วไป การอยู่รวมกันเป็นกลุ่มถูกสร้างให้เป็นหลักการของการดำรงชีวิต ไม่ใช่เพียงแค่การอยู่รวมกันเป็นกลุ่มเท่านั้น แต่ยังหมายถึงการที่คนนั้นมีพันธกิจและภารกิจต่อกลุ่มไปพร้อม ๆ กันอีกด้วย สำนึกในพันธกิจและภารกิจของคนหนึ่งจะเรียกร้องให้คนนั้นเกิดความเสียสละต่อกลุ่มที่ตนเองรวมอยู่ด้วย สำนึกเช่นนี้จึงถูกปลูกฝังมาตั้งแต่อดีตสืบจนถึงปัจจุบัน ความสำนึกนี้ถูกฝังแน่นอยู่ในคำว่า “กิริ” และ “นินโจ” ซึ่งยังคงมีพลังอยู่ในระบบความรู้สึกนึกคิดของชาวญี่ปุ่นยาวนานมาจนถึงปัจจุบัน

“กิริ” หมายถึง พันธกิจและภารกิจที่คนญี่ปุ่นต้องกระทำให้เกิดผลสำเร็จหรือทำให้สุดความสามารถ ดังนั้นกิริจึงเป็นเสมือนกรอบหรือแนวทางที่ต้องปฏิบัติของคนญี่ปุ่น เพราะสามารถทำให้ตนเป็นที่คาดหวังจากคนในกลุ่มและขณะเดียวกันตนก็สามารถคาดหวังเรื่องทำนองเดียวกันจาก

สมาชิกในกลุ่มของตนได้ ดังนั้นแม้ว่ากิริจะดูเหมือนเป็นสิ่งที่ควรและต้องการกระทำของคนในสังคม แต่ในความเป็นจริงแล้วเป็นเรื่องของพลังของกลุ่มอย่างชัดเจน เพราะการตัดสินใจว่าใครจะมีกิรินั้นก็ จะขึ้นอยู่กับมาตรฐานหรือว่าหลักเกณฑ์ของกลุ่มนั้น ๆ เป็นสำคัญ

“นินโจ” เป็นพันธกิจของความเป็นมนุษย์ อาทิ ความรัก และพันธกิจที่มีต่อครอบครัวหรือมี ต่อตนเองที่ชาวญี่ปุ่นจะต้องปฏิบัติ เรียกว่า ง่าย ๆ ว่าเป็นเรื่องส่วนตน

ความสำนึกในคุณค่าของความเป็นกลุ่มของชาวญี่ปุ่น ทำให้ความขัดแย้งระหว่างกิริและนินโจ ที่ถูกนำมาเสนอในรูปแบบของวรรณกรรมจะเน้นอยู่ที่การยอมรับความสูญเสียนินโจเพื่อรักษากิริ เอาไว้ หรือแม้แต่ในชีวิตประจำวันของชาวญี่ปุ่นจำนวนไม่น้อยที่ต้องรักษากิริในกลุ่มที่ทำงานจน ละเลยสถาบันครอบครัว (อรรถจักร, 2555)

จากที่กล่าวไปข้างต้น “อิราอิ” เจ้าของร้านสแน็กส์บาร์ ผู้ที่หนีออกจากบ้านเกิดมาหางานทำที่ โตเกียว เพราะว่าครอบครัวของเธอเปิดเป็นเรียวกังที่ชื่อว่า “ทาคาคุระ” พร้อมกับแม่ตั้งความคาดหวังไว้ กับอิราอิสูงมากในการที่จะให้เธอรับช่วงต่อสำหรับการดูแลเรียวกังหรือเป็น “โอคามิ” รุ่นต่อไป แต่อิ ราอิกลับไม่ได้สนใจที่จะดูแลเรียวกังเลยแม้แต่น้อย เธออยากได้ชีวิตที่มีอิสระ เธอต้องการจะใช้ชีวิต ด้วยตัวของเธอเอง โดยไม่ต้องมีความคาดหวังของครอบครัวมาบังคับ สุดท้ายเธอก็หนีออกมาและไม่ ยอมติดต่อกับครอบครัวอีกเลยแม้กระทั่งน้องสาวก็ตาม แต่น้องสาวนั้นก็เพียรพยายามมาคอยบอกให้ เธอกลับไปยังบ้านเกิดด้วยกัน จนน้องสาวเกิดอุบัติเหตุทางรถยนต์ อิราอิจึงกลับมาที่ร้านกาแฟที่ คุ่นเคยแห่งนี้อีกครั้งเพื่อทำในสิ่งที่เธอต้องการ เห็นได้จากตัวอย่างต่อไปนี้

“บ้านเกิดของอิราอิเป็นเรียวกังเก่าแก่ที่เปิดกิจการมาได้ร้อยแปดสิบปี ตั้งอยู่ในเขตอาโอบะ เมืองเซ็นได จังหวัดมียาจิ เรียวกังมีชื่อว่า “ทาคาคุระ” ซึ่งเขียนด้วยตัวคันจิอันมีความหมาย ว่า “ห้องเก็บสมบัติ”” (เพียงชั่วเวลา กาแฟยังอุ่น, 2561: 156)

“แน่นอนว่าช่วงเวลานี้ถือเป็นไฮซีซั่นสำหรับ “ทาคาคุระ” เช่นกัน เพราะจากสถานีเซ็นไดอัน เป็นสถานที่จัดงานเทศกาลทานาบาตะนั้น นิ่งแท้ก็เพียงสิบนาทีก็ถึงเรียวกังแห่งนี้แล้ว” (เพียงชั่วเวลา กาแฟยังอุ่น, 2561: 157)

จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นถึงความเป็นครอบครัวของญี่ปุ่นในอดีต ที่กล่าวว่า ครอบครัวก็เปรียบเสมือนองค์กร ซึ่งแต่ละครอบครัวนั้นก็จะมีอาชีพของครอบครัวเอง เป็นการหา รายได้เข้ามาสู่ครอบครัว เห็นได้จากครอบครัวของอิราอิที่อยู่ในจังหวัดมียาจิ เมืองเซ็นได ก็เปิดกิจการ

ของครอบครัวเป็นเรียวกั๋งที่มีอายุถึงร้อยแปดสิบปีแล้ว แสดงให้เห็นว่าเรียวกั๋งนี้ได้ถูกส่งต่อจากบรรพบุรุษมาสู่รุ่นลูกและหลานตามลำดับ เพื่อให้ยังคงกิจการของครอบครัวเอาไว้ได้

“ความที่เธอไม่ทำตัวให้พ่อแม่เป็นห่วง อีกทั้งยังมีนิสัยที่เป็นมิตรและได้รับความรักจากผู้คนโดยธรรมชาติ พ่อแม่ก็คาดหวังเป็นอย่างมากกว่าอิราอิจะเติบโตเป็นโอคามิที่ยอดเยี่ยมในอนาคต ทว่าพ่อแม่ไม่เข้าใจนิสัยของอิราอิอย่างแท้จริง อิราอิเป็นคนรักอิสระ ไร้กฎเกณฑ์ เธอทำเรื่องที่ยากทำโดยไม่สนสายตาใคร เพราะมีนิสัยดังว่านี้แหละ จึงแบกคุมิขึ้นหลังไปโรงเรียนได้ และก็เพราะความทำอะไรตามใจฉันนี้แหละ เธอถึงได้จัดการเรื่องของตนด้วยตัวเองทั้งหมด ซึ่งส่งผลให้ไม่มีเรื่องใดที่พ่อแม่ต้องกังวล มันก็เท่านั้นเอง” (เพียงช่วงเวลาแพยังอุ่น, 2561: 176)

“และแล้วความอิสระไร้กฎเกณฑ์นั้นก็ชักนำไปให้เธอปฏิเสธการเดินทางที่พ่อแม่คาดหวัง นั่นคือการเป็นโอคามิของเรียวกั๋ง ไม่ใช่ว่าเธอเกลียดพ่อแม่หรือเรียวกั๋ง เธอแค่อยากใช้ชีวิตอย่างอิสระเสรีเท่านั้นเอง อิราอิหนีออกจากบ้านตอนอายุได้สิบแปดปี ส่วนคุมิอายุสิบสองปี ยิ่งพ่อแม่ตั้งความหวังไว้มากเท่าไร การหนีออกจากบ้านของอิราอิก็ยิ่งทำให้พ่อแม่รู้สึกโกรธมากเท่านั้น ทั้งคู่จึงปฏิบัติกับเธอไม่ต่างอะไรกับการตัดออกจากกองมรดก” (เพียงช่วงเวลาแพยังอุ่น, 2561: 176)

“เธอเปิดร้านสแน็กบาร์ห่างจากร้านกาแฟแห่งนี้ไม่ถึงสิบเมตร ร้านของเธอเป็นร้านเล็ก ๆ มีเฉพาะที่นั่งตรงเคาน์เตอร์เพียงหกที่นั่ง แต่กิจการก็รุ่งเรืองดี เวลาเปิดร้านจะเปลี่ยนแปลงตามอารมณ์ของอิราอิ แต่ก็เปิดตลอดทั้งปีไม่มีวันหยุด ตั้งแต่เริ่มกิจการเธอไม่เคยหยุดร้านเลยแม้แต่ครั้งเดียว พอตกเย็นจะมีลูกค้าขาประจำจำนวนหนึ่งมาเข้าคิวรอหน้าร้าน บางครั้งบางคราวในร้านก็มีลูกค้าเกินสิบคน แน่แน่นอนว่านอกจากหกคนที่ได้นั่ง คนอื่น ๆ ต้องยืนดื่ม” (เพียงช่วงเวลาแพยังอุ่น, 2561: 154)

จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นถึงความคาดหวังของครอบครัวสำหรับการหาผู้สืบทอดตำแหน่งหัวหน้าครอบครัวคนต่อไปของคนญี่ปุ่นในอดีต กล่าวคือ การคัดเลือกผู้สืบทอดของครอบครัวญี่ปุ่นในอดีตนั้นเป็นเรื่องที่สำคัญมาก เพราะแสดงให้เห็นถึงความคงอยู่ต่อไปในอนาคตของครอบครัว ครอบครัวจะเป็นไปในทางใด ดีขึ้นหรือว่าแย่ลง ล้วนแล้วแต่ขึ้นอยู่กับผู้นำครอบครัวในขณะนั้นทั้งสิ้น

อีกทั้งการคัดเลือกผู้ที่จะมาสืบทอดตำแหน่งหัวหน้าครอบครัวก็จะสะท้อนถึงประเพณีปฏิบัติของประเทศญี่ปุ่น แต่ละเขตจะมีแนวปฏิบัติแตกต่างกัน แต่รูปแบบที่เด่นและเป็นที่รู้จักกันทั่ว ๆ ไปคือ บุตรคนโตจะเป็นผู้สืบทอดตำแหน่ง เห็นได้จากการที่อิราอิผู้เป็นบุตรคนโต ถูกครอบครัวคาดหวังที่จะให้สืบทอดกิจการของครอบครัว นั่นก็คือการเป็นโอคามิของเรียวกังทาคาคุระ ซึ่งเป็นธรรมเนียมและประเพณีที่ทำสืบทอดกันมาอย่างยาวนาน แทบทุกครอบครัวในญี่ปุ่นจะยึดถือธรรมเนียมนี้ ภาระหน้าที่ในการรับสืบทอดเรียวกังสำหรับอิราอินั้นเปรียบได้กับกิริ ที่เป็นกรอบกำจำกัดอิสระที่เธอต้องการ การดูแลเรียวกังก็เปรียบเสมือนกักขังเธอเอาไว้ในกรอบของการใช้ชีวิตที่เป็นแบบแผนตามที่พ่อแม่คาดหวังและเลือกให้เป็น โดยไม่ใช่ตัวตนของเธออย่างแท้จริง ดังนั้นความเป็นอิสระที่เธอต้องการก็เปรียบเสมือนนินโจ ที่ไม่ได้ต้องอยู่ในกรอบที่สังคมกำหนดเอาไว้ แต่เป็นสิ่งที่ตัวของเธอนั้นเลือกเส้นทางเดินเป็นของตัวเอง คนญี่ปุ่นส่วนมากจะเลือกกิริและลดความเป็นนินโจลง แต่ด้วยนิสัยของอิราอิแล้วนั้นเธอจึงเลือกนินโจมากกว่ากิริ นั่นก็คือเลือกที่จะเดินไปตามเส้นทางของความเป็นอิสระหรือเส้นทางที่ตัวของเธอเลือกเดินไปเอง มากกว่าที่จะอยู่บนเส้นทางที่พ่อแม่คาดหวังและเลือกเอาไว้ให้

“เธอรู้จักอิราอิ คุมิ น้องสาวของอิราอิเหมือนกัน ผู้เป็นน้องเดินทางมาเยี่ยมอิราอิที่หนีออกจากบ้านและเกลี้ยกล่อมให้พี่สาวกลับบ้านเกิด ช่วงหนึ่งถึงสองปีมานี้อิราอิรำคาญใจ ก็เลยไม่ค่อยยอมพบหน้า แต่ได้ยินว่าคนน้องจะมาโตเกียวเดือนละครั้งไม่เคยขาดเพื่อพบอิราอิ ”
(เพียงช่วงเวลาไม่กี่ชั่วโมง, 2561: 155)

“คูมิเริ่มเกลี้ยกล่อมให้อิราอิกลับบ้านเกิดตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา ภาระหน้าที่ของโอคามิวิยสาวทำให้คูมิมีกงานรัดตัว แต่เธอก็ต้องมาหาอิราอิถึงโตเกียวอย่างน้อยสองเดือนครั้งในวันหยุด ซึ่งพอจะมาได้บ้างไม่ได้บ้าง แรก ๆ นั้นอิราอิก็ไปพบและฟังเธอพูดเป็นอย่างดี เพราะเห็นว่าเป็นเรื่องที่น่าสงสารที่น่ารักพูด ทว่าไม่รู้ตั้งแต่เมื่อไรที่ผู้เป็นพี่ชักรู้สึกยุ่งยากน่ารำคาญขึ้นมา ช่วงปีสองปีมานี้เธอจึงไม่ค่อยยอมพบน้องสาวให้เป็นเรื่องเป็นราว อิราอิเริ่มหนีหน้าคูมิ จนท้ายที่สุดก็กลายเป็นว่า อิราอิซ่อนตัวอยู่ในร้านกาแฟและไม่ยอมพบน้องสาว กระทั่งจดหมายยังตั้งใจจะทิ้งไปโดยไม่อ่านนั่นเอง ” (เพียงช่วงเวลาไม่กี่ชั่วโมง, 2561: 169)

จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นถึงการสืบทอดประเพณีปฏิบัติของครอบครัวญี่ปุ่น ที่จะต้องสืบทอดไปเพื่อให้ครอบครัวยังคงอยู่ต่อไปได้ เห็นได้จากการที่อิราอิปฏิเสธที่จะสืบทอดกิจการเรียวกังของครอบครัว ดังนั้นน้องสาวของอิราอิ ที่ถึงแม้จะไม่ได้เป็นบุตรคนโตที่จะต้องสืบทอดสถานะหัวหน้า

ครอบครัวตามธรรมเนียม ก็ต้องขึ้นมาเป็นหัวหน้าครอบครัวและเป็นโอคามีของเรียวกัง เพื่อสืบทอดมรดกของครอบครัวและรักษากิจการของครอบครัวให้คงอยู่ต่อไปได้ นอกจากนั้นการตีกรอบการใช้ชีวิตแบบมีกิริยา ที่จะต้องปฏิบัติตามกรอบของสังคมและสิ่งที่ครอบครัวได้วางแผนเอาไว้ให้ ทำให้คุณก็รู้สึกว่ามีอิรอนี่เป็นคนที่สมควรจะได้สืบทอดกิจการเรียวกังและสืบทอดการเป็นหัวหน้าครอบครัวตามประเพณีปฏิบัติที่มีมาอย่างยาวนาน เนื่องจากเป็นบุตรคนโตของครอบครัว ดังนั้นคุณจึงหมั่นเพียรที่จะมาพบหน้าอิรอนี่ เพื่อบอกกล่าวถึงสิ่งนี้ สุดท้ายอิรอนี่ก็ยังคงรู้สึกว่าการอิสระในชีวิตของตนเองมากกว่าจะต้องกลับไปทำตามกรอบของสังคมเหล่านั้น จึงเลือกที่จะเมินเฉยไปในที่สุด

4. เคและนางาระ : ความกังวลสำหรับการทำหน้าที่ของความเป็นแม่

นับตั้งแต่หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 สมาชิกครอบครัวที่คอยสนับสนุนการเลี้ยงดูเด็กของประเทศญี่ปุ่นลดน้อยลงอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากการเป็นครอบครัวเดี่ยว และอัตราการเกิดลดลง ครอบครัวชาวญี่ปุ่นมีการเปลี่ยนแปลงไปสู่ความเป็นปัจเจก การเลี้ยงดูบุตรจึงกลายเป็นภาระของแม่เท่านั้น ตั้งแต่หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 จนถึงประมาณปี ค.ศ. 1980 ครอบครัวจำนวนมากของญี่ปุ่น มีการแบ่งหน้าที่ตามเพศ โดยผู้ชายจะทำงานหาเงิน ผู้หญิงจะทำงานบ้านเลี้ยงดูบุตร ซึ่งเป็นรูปลักษณ์ที่ถูกเรียกว่า “ครอบครัวหลังสงคราม (戦後家族)” แต่ทว่าหลังจากปี 1990 เกิดเศรษฐกิจฟองสบู่แตก ครอบครัวเดี่ยวซึ่งเป็นรูปแบบครอบครัวในสมัยหลังสงครามจึงแตกสลายไปพร้อมด้วยนอกจากนั้นพบว่าครอบครัวแม่เลี้ยงเดี่ยว พ่อเลี้ยงเดี่ยวปรากฏขึ้นอีกเป็นจำนวนมาก

ความไม่เสถียรภาพของเศรษฐกิจของครอบครัวดังกล่าวข้างต้น นำไปสู่การเพิ่มขึ้นของความวิตกกังวลในการเลี้ยงดูบุตร ความวิตกกังวลของพ่อแม่ที่มีต่อบุตรนั้น น่าจะเริ่มต้นหลังจากสมัยเมจิ ที่คุณค่าของเด็กได้เปลี่ยนแปลงอย่างมาก ครอบครัวปัจจุบันมีลักษณะพิเศษอย่างหนึ่งคือจะให้ความสำคัญกับเด็ก ให้เด็กเป็นเหมือนศูนย์กลางของทุกสิ่ง เมื่อก่อนเด็กอยู่ในฐานะของแรงงานและอยู่ในฐานะสหายของผู้ใหญ่ด้วย แต่หลังจากสมัยเมจิ เด็กมีฐานะเป็นผู้ที่ต้องได้รับการปกป้องและดูแลจากพ่อแม่ เพื่อที่จะเติบโตไปเป็นพลเมืองที่ดีที่จะสนับสนุนประเทศ ครอบครัวสมัยใหม่จึงมีบทบาทในการเลี้ยงดูและปกป้องเด็ก

ปัจจุบันความรับผิดชอบเรื่องการดูแลบุตรส่วนใหญ่จะตกอยู่ที่พ่อแม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะถูกผลักดันให้เป็นความรับผิดชอบของแม่ นอกจากนี้ความเป็นปัจเจกของผู้คนในครอบครัวยุคปัจจุบันกำลังขยายตัวทำให้การแสดงออกทางพฤติกรรมต่าง ๆ ในครอบครัวมีความเป็นอิสระมากขึ้น แต่เนื่องจากบุตรยังคงไปโรงเรียนจึงต้องปฏิสัมพันธ์กับคนอื่นนอกจากครอบครัวของตน ซึ่งเมื่ออยู่นอกบ้านก็ไม่สามารถเพิกเฉยกับมารยาทในสังคม ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้แม่ต้องรับผิดชอบอย่างมาก

การเพิ่มขึ้นของความรับผิดชอบต่อบุตรของแม่ได้รับผลกระทบทางอ้อมจากนโยบายของรัฐ ยกตัวอย่าง ปี 1961 มีการกำหนด “นโยบายการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์” ขึ้นและกำหนดให้มีการตรวจวัดสมรรถภาพเด็ก 3 ขวบ รวมถึงการสร้างหลักการเลี้ยงลูกถึง 3 ขวบ สิ่งเหล่านี้ถูกกำหนดขึ้น เพื่อที่จะเน้นย้ำให้เห็นถึงความสำคัญในการดูแลบุตรของผู้เป็นแม่ รวมถึงการเน้นย้ำการเลี้ยงดูบุตร อย่างใกล้ชิดในช่วงเวลา 3 ขวบแรก (Yamada 2011)

คุณแม่ชาวญี่ปุ่นส่วนใหญ่ยังนิยมดูแลครอบครัวด้วยตนเอง จะเห็นได้จากเมื่อสาวญี่ปุ่น แต่งงานและมีบุตรก็จะลาออกจากการทำงานเพื่อมาดูแลครอบครัว เมื่อแม่ต้องเลี้ยงบุตรและต้องดูแล งานบ้านไปด้วย บุตรน้อยก็จะได้อยู่กับแม่ตลอดเวลา เห็นการดำเนินชีวิต ทั้งกลานทั้งเดินตามแม่ไป รอบบ้าน ไม่ว่าแม่จะซักผ้า ตากผ้า ทำอาหาร ล้างจาน บุตรได้ดูผ่านตา เกิดการจดจำและเรียนรู้ แบบ ที่ทฤษฎีบอกเสมอว่า เด็กเล็กเรียนรู้ผ่านการมองเห็น ได้ยิน จดจำ และเลียนแบบ เมื่อเด็กน้อยโตใน ระดับที่ควบคุมความเคลื่อนไหวของตัวเองได้พอสมควร คราวนี้แม่จะทำอะไร บุตรน้อยก็จะขอเข้ามา มีส่วนร่วมด้วย (Nunzmoko, 2018)

ทรัพยากรบุคคลถือเป็นสิ่งที่สำคัญมากที่สุดต่อการพัฒนาประเทศ ญี่ปุ่นเองก็ให้ความสำคัญ สำหรับทรัพยากรบุคคลเป็นอย่างมากมาตั้งแต่ในอดีต โดยเอกลักษณ์ของคนญี่ปุ่นคือ ความซื่อสัตย์ ความอ่อนน้อมถ่อมตน ความสุภาพ และความตรงต่อเวลา ฯลฯ โดยจะเน้นไปที่การพัฒนาเด็กและ เยาวชน คนญี่ปุ่นมองว่าเด็กเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ ในอดีตญี่ปุ่นเป็นประเทศที่ประกอบกิจการเกษตร จึงต้องการ แรงงานเป็นจำนวนมาก และในตอนนั้นการแพทย์ยังไม่เจริญก้าวหน้าแบบปัจจุบัน อัตราการรอดชีวิต ของเด็กจึงต่ำมาก ดังนั้นการมีบุตรให้ฝ่ายชายจึงเป็นเรื่องที่สำคัญอย่างยิ่งสำหรับการแต่งงาน ถึง ขนาดที่ว่าถ้าผู้หญิงคนไหนไม่สามารถมีบุตรได้ จะต้องยินยอมให้ฝ่ายชายมีภรรยาอีกคนเพื่อมีบุตรให้ แต่พอเข้าสู่ยุคอุตสาหกรรมจำนวนความต้องการมีบุตรจึงลดน้อยลง แต่เน้นไปที่การมีบุตรให้มี คุณภาพมากกว่า ผู้หญิงส่วนใหญ่จึงลาออกจากงานประจำเพื่อมาเอาใจใส่เลี้ยงบุตรให้มีคุณภาพที่สุด ซึ่งแนวคิดนี้ก็ส่งผลมาจนถึงปัจจุบัน (ปรียา, 2539)

จากที่กล่าวไปข้างต้น “เค” เธอเป็นโรคหัวใจมาตั้งแต่กำเนิด หลังจากที่ได้เจอกับ “นางา เระ” เจ้าของร้านกาแฟฟุคุชิ ฟุคุคุลา พวกเขา ก็เริ่มต้นความสัมพันธ์ จนตอนนี้เคตั้งครรภ์ แต่ด้วยความที่ร่างกายไม่แข็งแรง เคจึงเกิดความกังวลว่าลูกของเธอจะเป็นอย่างไรถ้าเกิดว่าเธอไม่อยู่แล้ว เห็นได้จากตัวอย่างต่อไปนี้

“เคได้รู้จักกับนางาเระตอนอยู่ในโรงพยาบาล สมัยนั้นเธออายุสิบเจ็ดปี เป็นนักเรียนมัธยมปี ห้า ระหว่างอยู่ในโรงพยาบาลความเพลิดเพลินของเคที่ต้องนอนติดเตียงก็คือ การได้พูดคุย

อย่างเป็นทางการเองกับคนที่มาเยี่ยม คนไข้ที่อยู่ห้องเดียวกัน และนางพยาบาลทุกคน รวมถึงการชมทิวทัศน์ด้านนอกซึ่งมองเห็นได้จากหน้าต่างห้องพัก

อยู่มาวันหนึ่ง ขณะเธอมองออกไปนอกหน้าต่างเพียงลำพัง เธอก็เห็นร่างของชายผู้มีผ้าพันแผลทั่วทั้งตัวกำลังเดินอยู่ในสวน เคไม่อาจละสายตาจากชายคนนั้นได้เลย เพราะนอกจากเขาจะมีผ้าพันแผลทั่วตัวแล้ว ร่างกายของเขายังใหญ่โตกว่าใครเพื่อน เด็กผู้หญิงประมาณวัยประถมที่เดินอยู่ข้างหน้าชายคนนั้นดูตัวเล็กจิ๋วไปนิดตา คนอื่นอาจบอกว่าเธอไม่รู้จักรากกาลเทศะ แต่เคก็ตั้งชื่อบุรุษร่างใหญ่ที่มีผ้าพันแผลเต็มตัวว่า “มนุษย์มัมมี่” จากนั้นก็เฝ้าดูเขาอย่างไม่รู้เบื่อทุกวัน” (เพียงชั่วเวลา กาแฟยังอุ่น, 2561: 218-219)

“เคได้ยินเรื่องดังกล่าวก็ยิ่งสนใจสนใจชายร่างใหญ่มากขึ้นเรื่อย ๆ ใช้เวลาเพียงไม่นานเธอก็รู้ว่าความสนใจของเธอคือความรัก สำหรับเคแล้ว นี่คือการรักครั้งแรกของเธอ

วันหนึ่งเคบุกไปพบมนุษย์มัมมี่ด้วยอารมณ์ชั่ววูบ เธอได้มายืนต่อหน้าก็พบว่ามนุษย์มัมมี่ตัวใหญ่กว่าที่คิดไว้เสียอีก ดูราวกับเป็นกำแพงโดยแท้ แต่เคไม่ได้รู้สึกประหม่า เธอทำตาเป็นประกายระยิบระยับ สารภาพรักกับเขาว่า “ให้ฉันเป็นเจ้าสาวของคุณนะคะ” (เพียงชั่วเวลา กาแฟยังอุ่น, 2561: 220)

“หลังจากนั้น ทั้งคู่ก็คบหากันเป็นเวลาสามปี พอเคอายุได้ยี่สิบปีและนางาเรอายุได้ยี่สิบสามปี ทั้งสองก็จดทะเบียนสมรสและกลายเป็นสามีภรรยากันอย่างเป็นทางการ” (เพียงชั่วเวลา กาแฟยังอุ่น, 2561: 220)

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นถึงการเริ่มต้นความสัมพันธ์และการพัฒนาความสัมพันธ์ให้มีความมั่นคงไปจนถึงขั้นการแต่งงาน คนญี่ปุ่นโดยทั่วไปมักจะเริ่มความสัมพันธ์ที่เรียบง่ายด้วยการนัดเด็ดตามร้านอาหารต่าง ๆ หรือเริ่มต้นความสัมพันธ์กับบุคคลที่ครอบครัวนั้นได้จัดหามาให้ จากนั้นจะค่อย ๆ พัฒนาความสัมพันธ์ให้มีความมั่นคงจนถึงขั้นแต่งงานสร้างครอบครัวด้วยกัน เห็นได้จากการที่เคได้พบกับนางาเร จนเธอเกิดความสนใจแต่แล้วเธอก็ไม่ปล่อยให้ความรู้สึกที่ว่าต้องผ่านเลยไปอย่างเฉย ๆ เมื่อเธอมั่นใจในความรู้สึกของตนเองแล้ว ก็เริ่มต้นที่จะสร้างความสัมพันธ์ด้วยการไปสารภาพรักกับนางาเร จากนั้นพวกเขาทั้งคู่ก็ประกอบความสัมพันธ์รวมถึงพัฒนาความสัมพันธ์มาเรื่อย ๆ จนถึงขั้นแต่งงานสร้างครอบครัวด้วยกัน

“โดยทั่วไปแล้วการยุติการตั้งครรภ์จะทำได้ในช่วงระหว่างอายุครรภ์หกถึงสิบสองสัปดาห์
กรณีภรรยาคุณ ถ้าจะยุติการตั้งครรภ์ก็ควรรีบหน่อยนะคะ เพื่อไม่ให้สายเกินแก้

หลังกลับถึงบ้าน นางาเรเล่าเรื่องที่ได้ยินมาให้เคฟังโดยไม่ปิดบัง เธอแค่พยักหน้า
น้อย ๆ ตอบเพียงว่า “ฉันรู้อยู่แล้ว” (เพียงช่วงเวลาไม่กี่ชั่วโมง, 2561: 224)

“พู่นี่ฉันจะไปโรงพยาบาล ฉันจะเข้าโรงพยาบาลให้เรียบร้อย บอกตามตรงนะ ฉันรู้สึกว้าว
ถ้าเข้าโรงพยาบาลแล้ว ฉันจะไม่ได้กลับมาที่นี่อีก ก็เลยตัดสินใจให้เด็ดขาดไม่ได้ซักที... แต่
ท่าทางจะใกล้ถึงขีดจำกัดเต็มที... ร่างกายของฉันจะถึงขีดจำกัดแล้ว... และดูเหมือนว่าการ
คลอดเด็กคนนี้จะต้องใช้พลังทั้งหมดที่ฉันมี... เพราะฉะนั้น... ฉันเลยตัดสินใจแล้วว่าจะไป
โรงพยาบาล แต่ฉันกลัวจังเลยน้ำ... เด็กคนนี้จะมีความสุขได้ไหมหนอ ลูกจะเหงามั้ยนะ ลูก
จะร้องไห้หรือเปล่า แม่ทำได้แค่ให้กำเนิดลูกอย่างเดียวลูกจะอภัยให้แม่ได้มั๊ยจ๊ะ นี่ ฉันกลัวจัง
... กลัวว่าจะคอยอยู่ดูแลเด็กคนนี้ได้... ฉันควรทำยังไงดี ฉันอยากให้เด็กคนนี้มีความสุข... ก็
แค่นั้นแหละ ๆ แต่ฉันกลัวกลัวถึงขนาดนี้” (เพียงช่วงเวลาไม่กี่ชั่วโมง, 2561: 227-229)

“คะซู่รู้สึกว้าวสาเหตุที่สุขภาพของเคย่าแยกลงในช่วงสองสามวันนี้ไม่ได้เกิดจากการ
เปลี่ยนแปลงของสภาพร่างกายอันเนื่องมาจากการตั้งครรภ์เพียงอย่างเดียว แต่ความอ่อนแอ
ทางจิตใจก็ส่งผลกระทบต่ออย่างใหญ่หลวงด้วย

เคไม่ได้หวาดกลัวความตายเพียงแต่กังวลและเศร้าใจที่จะไม่ได้เห็นการเติบโตของลูก
กับตาตัวเองในฐานะแม่ ความวิตกกังวลกับความเศร้าหมองนั้นกัดกินจิตใจ พอจิตใจถูกกัดกร่อน
พลังชีวิตก็ถูกกลืนหายไปด้วย และผลที่กำลังที่ถดถอยก็กระตุ้นให้เกิดความกังวลยิ่งขึ้นไปอีก
ร่างกายอาจอ่อนแอจนเสียชีวิตทั้งแม่และลูกก่อนจะทันได้คลอดก็ได้ คะซู่คิด” (เพียงช่วงเวลา
ไม่กี่ชั่วโมง, 2561: 232-233)

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นถึงหน้าที่ของความเป็นแม่ของผู้หญิงญี่ปุ่น ญี่ปุ่นนั้นให้
ความสำคัญกับทรัพยากรมนุษย์มาตั้งแต่ในอดีต กล่าวคือหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ญี่ปุ่นต้องการ
แรงงานเป็นจำนวนมาก ดังนั้นในแต่ละครอบครัวจึงจำเป็นต้องมีบุตรให้มากเพื่อนำมาใช้เป็นแรงงาน
ภายในครอบครัว อีกทั้งความรู้ทางการแพทย์ยังคงไม่แพร่หลาย การมีบุตรจึงเป็นเรื่องที่ยากลำบาก
มาก แต่พอเวลาผ่านไปมีเทคโนโลยีเข้ามาแทนที่ ก็ไม่จำเป็นต้องใช้แรงงานอีกต่อไป แต่ก็ยังคง
ความสำคัญของทรัพยากรมนุษย์เอาไว้อยู่ดี จึงเปลี่ยนมาเป็นการมีบุตรให้มีคุณภาพแทน ดังนั้นหน้าที่

ของภรรยาจึงกลายมาเป็นการเลี้ยงดูและอบรมบุตรตั้งแต่เกิดไปจนถึงชั้นสร้างครอบครัว เห็นได้จากการที่เคนั้นมีร่างกายที่ไม่แข็งแรงเนื่องมาจากเป็นโรคหัวใจ แต่เคก็ยังยืนยันที่จะต้องคลอดลูกด้วยกำลังเท่าที่ตนเองจะมี แต่ก็เพราะแบบนั้นเธอก็เกิดความกังวลภายในจิตใจ เพราะตัวเธอรู้ตัวเองดีอยู่แล้วว่าตนเองไม่แข็งแรงมากพอที่จะอยู่ดูแลลูกและทำหน้าที่ของแม่ได้หลังจากการคลอดลูกเสร็จสิ้น เธอกลัวว่าเธอนั้นจะไม่ได้ทำหน้าที่ของความเป็นแม่ นั่นก็คือการเลี้ยงดูและเฝ้ามองการเติบโตของลูก หรือกังวลว่าอาจจะทำหน้าที่นี้ได้ไม่ดีเพียงพอ เพราะในตอนนั้นเธอสามารถทำได้แค่เพียงเป็นคนอุ้มท้องเท่านั้นเอง

การเดินทางข้ามเวลา : ความมหัศจรรย์ที่ช่วยแก้ปัญหาเกี่ยวกับสถาบันครอบครัวผู้ป่วน

แฟนตาซีคือ ความสามารถของมนุษย์ที่จะจินตนาการข้อเท็จจริง เหตุการณ์ หรือสถานการณ์ ที่อาจจะเป็นไปได้ เป็นไปไม่ได้ หรือไม่จริง คำเช่นนี้มาจากภาษาละติน phantasia และสิ่งนี้กลับมา จากภาษากรีก phantasia จินตนาการเป็นการจินตนาการในระดับที่สูงขึ้น เพราะมันหมายถึงคณะ ของบุคคลที่จะคิดค้น สร้าง หรือผลิตโลกจินตนาการที่เติมเต็มไปด้วยจินตนาการของผู้คิด ซึ่งในแง่นี้ จินตนาการสามารถแสดงออกผ่านการสร้างสรรค์งานศิลปะในการผลิตผลงาน เช่น ภาพวาด ประติมากรรม นวนิยาย ภาพยนตร์ ดนตรี เป็นต้น

ในชีวิตของเราเป็นเรื่องปกติที่เราจะมีความคิดเกี่ยวกับธรรมชาติอันน่าอัศจรรย์เกี่ยวกับสิ่งที่ เราต้องการทำหรือปรารถนาที่จะได้ทำ จินตนาการประเภทนี้จะช่วยให้เราสามารถฉายภาพความฝัน และความปรารถนาของเราได้ในเชิงบวก อย่างไรก็ตามในบางครั้งจินตนาการก็อาจเป็นตัวบ่งบอกว่า จิตใจของเรากำลังใช้กลไกการป้องกัน เพื่อหลบเลี่ยงสถานการณ์จริงที่สร้างความไม่พอใจหรือความ ปวดร้าว นั่นเอง (วิทยาศาสตร์และสุขภาพ, 2565)

วรรณกรรมแฟนตาซีจึงเป็นงานเขียนประเภทหนึ่ง ซึ่งเต็มไปด้วยความมหัศจรรย์และความ สนุกสนานซึ่งไม่อาจเป็นไปได้ในชีวิตจริง โครงเรื่องมักเกี่ยวกับการผจญภัยและเรื่องราวประหลาด เหนือธรรมชาติ มีตัวละครหลากหลายเป็นได้ทั้งคน สัตว์ สิ่งของ หรือสิ่งมีชีวิตในตำนาน ในบางเรื่องมี ฉากที่ตระการตาและมีวิฤตพิเศษ เหตุการณ์แนววรรณกรรมแฟนตาซีจึงหลากหลาย ไม่อิงกับหลัก เหตุผลใด ๆ และจบลงด้วยความสุขสมหวังของตัวละครเป็นส่วนใหญ่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งใน วรรณกรรมเยาวชน

ถึงแม้ว่าแฟนตาซีร่วมสมัยจะมุ่งนำเสนอปัญหาในสังคมปัจจุบัน แต่รูปแบบการนำเสนอ องค์ประกอบแฟนตาซีส่วนใหญ่ยังได้รับอิทธิพลมาจากเทพนิยายหรือนิทานพื้นบ้านเช่นเดิม เนื่องจาก เทพนิยายหรือนิทานพื้นบ้านสามารถตอบสนองความต้องการของเด็กได้อย่างครบถ้วน สอดคล้องกับ ความเห็นของโกลคินที่กล่าวว่า “สิ่งที่มีอยู่ในเทพนิยายคือแฟนตาซี การหลบหนี การเยียวยา และการปลอมโยน” กล่าวคือ โครงเรื่องของเทพนิยายมีความมหัศจรรย์ตามรูปแบบแฟนตาซี ตัวละครได้ หลบหนีจากบางสิ่งบางอย่าง อาทิ ความเปลี่ยนแปลงในสังคมซึ่งทำให้เกิดความไม่สบายใจและความ โดดเดี่ยว จากนั้นจึงได้รับการเยียวยาให้เข้มแข็ง และมีตอนจบที่สุขสมหวังเป็นการปลอมประโลม จิตใจ เทพนิยายที่มีโครงเรื่องลักษณะนี้ได้รับความนิยมในกลุ่มเยาวชน เพราะโครงเรื่องและเนื้อหา สามารถตอบสนองความต้องการของเยาวชนได้ ในตอนจบของนิทานพื้นบ้าน ตัวละครเอกที่มีคุณงาม ความดีจะได้รับรางวัลตอบแทน ขณะที่ตัวละครฝ่ายร้ายจะพบจุดจบที่เลวร้ายสมกับที่เคยก่อความ

เดือตร้อนให้ผู้อื่น บทสรุปเช่นนี้คือความยุติธรรมที่เด็กต้องการ นับเป็นการลอบโยนให้เด็กเชื่อมั่นว่าความดีจะได้รับการปกป้องและความชั่วร้ายจะต้องถูกทำลาย วรรณกรรมแฟนตาซีร่วมสมัยจึงนำองค์ประกอบในตำนาน นิทานพื้นบ้าน และเทพนิยาย อาทิ ตัวละคร ฉาก เหตุการณ์ และโครงเรื่องมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับเวลาและสถานที่ในปัจจุบัน เพื่อเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดปัญหาในสังคม

แฟนตาซีนำเสนอความมหัศจรรย์ผ่านองค์ประกอบที่หลากหลาย สามารถแบ่งประเภทรูปแบบแฟนตาซีได้ตามองค์ประกอบที่ปรากฏในวรรณกรรมแต่ละเรื่อง อาทิ ตัวละคร ฉาก เหตุการณ์ และโครงเรื่อง โดยสรุปจากการแบ่งประเภทแฟนตาซีที่ปรากฏในหลายบทความ ดังนี้

1. การนำเสนอแฟนตาซีผ่านตัวละคร อาทิ คนตัวจิ๋ว สัตว์พูดได้ สิ่งของมีชีวิต ภูติปีศาจ พ่อมด แม่มด หรือสิ่งมีชีวิตในตำนาน วรรณกรรมแนวแฟนตาซีที่เน้นการนำเสนอตัวละครและปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวละคร ผู้ประพันธ์มักให้ตัวละครแฟนตาซีเป็นเพื่อนกับเด็กที่รู้สึกเดียวดาย ตัวละครแฟนตาซีเหล่านี้จึงมีบทบาทคล้ายตัวละครผู้ช่วยในนิทานพื้นบ้าน เพื่อเสริมแก่นความคิดเรื่องความรัก มิตรภาพ และคุณงามความดี

2. การนำเสนอแฟนตาซีผ่านฉาก กล่าวคือ สถานที่ซึ่งไม่มีอยู่ในโลกแห่งความเป็นจริงและมีสิ่งมหัศจรรย์เกิดขึ้นในสถานที่แห่งนั้นเป็นเรื่องปกติ อาทิ ดินแดนเวทมนตร์ แดนเทพนิยาย หรือแดนสวรรค์ การนำเสนอผ่านฉากเช่นนี้นับเป็นวรรณกรรมแฟนตาซีระดับสูง เนื่องจากผู้ประพันธ์ต้องสร้างโลกสำหรับแฟนตาซีขึ้นมาใหม่ทั้งหมด ขณะที่วรรณกรรมบางเรื่องใช้ฉากซึ่งเป็นสถานที่ทั่วไปแต่บังเกิดความมหัศจรรย์บางอย่างขึ้น อาทิ เหตุการณ์แฟนตาซีเกิดขึ้นในบ้าน โรงเรียน หรือใจกลางเมือง

3. การนำเสนอแฟนตาซีผ่านเหตุการณ์ อาทิ เหตุการณ์ปกติที่มีลักษณะเกินจริงและเหตุการณ์มหัศจรรย์ซึ่งเกิดจากเวทมนตร์ คำสาป พรวิเศษ หรือสิ่งของที่มีพลังวิเศษ เหตุการณ์มหัศจรรย์มักเป็นสัญลักษณ์ที่สื่อถึงการเติบโตของตัวละคร และเสริมสร้างการเติบโตทางความคิดและจิตใจให้แก่ผู้อ่านไปพร้อมกัน อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือสำหรับสร้างภาพจินตนาการแก่ผู้อ่าน เพื่อให้เกิดความเข้าใจและความสนุกสนานมากขึ้น

4. การนำเสนอแฟนตาซีผ่านโครงเรื่อง อาทิ การเดินทางผจญภัยผ่านห้วงเวลาในอดีตหรืออนาคต การผจญภัยในต่างดินแดนเพื่อเอาชีวิตรอด การผจญภัยเพื่อค้นหาบางสิ่งหรือการค้นหาทางวิทยาศาสตร์ซึ่งยังไม่เกิดขึ้นจริงในปัจจุบัน แฟนตาซีที่ให้ความสำคัญกับโครงเรื่องมักต้องการสื่อเรื่องความเปลี่ยนแปลง การเติบโต หรือความตาย ผู้ประพันธ์ให้

ความสำคัญกับโครงเรื่องและการกระทำของตัวละครอย่างมาก ตัวละครจึงได้เรียนรู้และเติบโตผ่านประสบการณ์ผจญภัยของตนเอง

วรรณกรรมแนวแฟนตาซีส่วนใหญ่มีองค์ประกอบที่กล่าวมาข้างต้นครบทุกข้อ ขณะที่บางเรื่องอาจมีเพียงบางองค์ประกอบเท่านั้น แต่ถึงแม้จะมีเพียงแค่องค์ประกอบเดียว ก็สามารถนับว่าเป็นวรรณกรรมแนวแฟนตาซีทั้งสิ้น (กอบพร, 2557)

ผู้ประพันธ์นวนิยายแปลญี่ปุ่นเรื่อง เพียงชั่วเวลากาแฟยังอุ่นหรือ コーヒーが冷めないうちに ได้ใช้กลวิธีเกี่ยวกับความแฟนตาซีนั่นก็คือการเดินทางข้ามเวลาเพื่อให้ตัวละครในเรื่องได้ไปพบกับคำตอบที่สามารถนำมาใช้ในการแก้ปัญหาในโลกของความเป็นจริงที่ตนเองนั้นประสบพบเจอได้ ผ่านคู่ความสัมพันธ์ของตัวละคร 4 คู่ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. คิโยคาวะ ฟุมิโกะและคาตาดะ โกวโร่ : หากไม่ริเริ่มความสัมพันธ์ อาจดับฝันสำหรับสร้างครอบครัว

“โกวโร่” จะต้องเดินทางไปทำงานที่ต่างประเทศ ทำให้ความสัมพันธ์ของเขาและ “ฟุมิโกะ” แฟนสาวต้องจบลงอย่างกะทันหัน โดยที่ไม่มีข้อแม้ใด ๆ ฟุมิโกะไม่เข้าใจและรู้สึกสับสนในใจที่ความสัมพันธ์ครั้งนี้ต้องสิ้นสุดลง ซึ่งโกวโร่เองก็ไม่ได้บอกกล่าวเหตุผลในการสิ้นสุดความสัมพันธ์นี้กับเธอแม้สักประโยคเดียว ฟุมิโกะจึงตัดสินใจอย่างแน่วแน่ที่จะเดินทางมาที่ร้านกาแฟฟุนิคุลี ฟุนิคุลา เพื่อเดินทางข้ามเวลาไปหาคำตอบในสิ่งที่ไม่เข้าใจและไม่ได้รับคำตอบจากคนรักของเธอ ซึ่งฟุมิโกะได้ใช้ความมหัศจรรย์ของร้านกาแฟมาใช้แก้ปัญหาภายในจิตใจของเธอ เห็นได้จากตัวอย่างดังต่อไปนี้

“อย่าไปเลย “ทำไมไม่ปรึกษากันเลยละ” ฉันไม่อยากให้คุณไป “ฉันรู้ว่าคุณให้ความสำคัญกับงาน ถ้าจะไปอเมริกา ฉันก็ไม่ว่าหรอก ไม่คัดค้านด้วย” นึกว่าเราจะได้อยู่ด้วยกันตลอดไปซะอีก “แต่อย่างน้อย ๆ” มีแค่ฉันคนเดียวที่คิดแบบนั้นเธอ “ฉันก็อยากให้คุณปรึกษากับฉันบ้างแบบนี้มันเหมือนกับว่าคุณไปอเมริกาตามอำเภอใจโดยไม่ปรึกษากันเลย” ทั้งที่ฉัน “ฉันรู้สึก” รักคุณจากใจจริงแท้ ๆ “เหงา ๆ ยังไงก็ไม่รู้ เรื่องที่ฉันอยากพูดก็มีเท่านั้นละ” ปานนี้พูดไปก็เท่านั้นสินะ

ฟุมิโกะเคยคิดว่า ไหน ๆ ความเป็นจริงก็ไม่เปลี่ยนแปลงไปแล้ว เธอก็จะพูดออกไปอย่างซื่อตรง แต่เธอพูดไม่ออก เพราะรู้สึกว่าถ้าพูดเรื่องนั้นก็เท่ากับว่าเธอพ่ายแพ้ เธอไม่อยากพูดเพราะจะกลายเป็นเหมือนเธอถามเขาว่า “ระหว่างงานกับฉัน คุณจะเลือกอะไร” ฟุ

มิโกะทุ่มเทให้กับงานอย่างเดียวจนกระทั่งได้พบกับโกโร่ จึงมีเฉพาะเรื่องนั้นที่เธอไม่อยากเอ่ยออกไป เธอไม่อยากทำตัวเป็นแฟนสาวที่พูดแบบนั้นต่อหน้าแฟนหนุ่มที่อายุน้อยกว่าเธอสามปี ไหนจะเรื่องศักดิ์ศรีอีก เธออาจจินตนาการว่าเขาจะหน้าเธอในเรื่องหน้าที่การงานด้วยก็ได้ เธอจึงพูดออกไปตรง ๆ ไม่ได้ แต่ตอนนี้ทุกอย่างสายเกินไปแล้ว

“เอาเถอะ ไปสิ ฉันทพอแล้ว ถึงยังงั้น ต่อให้พูดอะไรไปเรื่องที่คุณจะไปอเมริกาก็ไม่เปลี่ยนแปลงอยู่ดี” พุมิโกะพูดแล้วตีหมาแพรววดเดียวหมดด้วย” (เพียงชั่วเวลากาแฟยังอุ่น, 2561: 63-65)

“จังหวะที่หญิงสาวคิดเช่นนั้น โกโร่ก็พึมพำสั้น ๆ ว่า “ผมเคยคิดมาตลอด...ผมเคยคิดมาตลอดว่า...ผมไม่ใช่ผู้ชายที่เหมาะสมกับคุณ” พุมิโกะไม่เข้าใจว่าอีกฝ่ายกำลังพูดเรื่องอะไร ชายหนุ่มเอ่ยต่อ “ทุกครั้งที่คุณชวนผมไปตีหมาแพะ ผมจะห้ามตัวเองไม่ให้รู้สึกชอบคุณเสมอ...” “เพราะสภาพผมเป็นแบบนี้...” โกโร่กล่าวแล้วเสยผมด้านหน้าที่ยาวปรกเหนือคิ้วข้างขวา บริเวณนั้นมีรอยแผลไฟลวกขนาดใหญ่พาดตั้งแต่เหนือคิ้วข้างนั้นไปจนถึงบริเวณใบหู “เพราะก่อนได้พบกับคุณ พวกผู้หญิงมักพากันรังเกียจผม จนไม่ยอมคุยกับผมด้วยซ้ำ” “ตั้งแต่เรากบกันก็ด้วย...” “สักวันหนึ่ง...คุณคงชอบผู้ชายคนอื่นที่...เอ่อ...เท่าๆกัน...” “ผมคิดอย่างนั้นมาตลอด...” “สามปี...” ชายหนุ่มพึมพำโดยยั้งหันหลังให้เธอ “...อยากให้คุณรอผมสักสามปี... แล้วผมจะกลับมาอย่างแน่นอน” เสียงของเขาแผ่วเบา แต่พื้นที่อันคับแคบภายในร้านทำให้พุมิโกะผู้กลายเป็นไอได้ยินเสียงเขาอย่างชัดเจน “เอาไว้ผมกลับมาแล้ว...” โกโร่พึมพำทั้งที่ยังหันหลังให้หญิงสาวนิ้วมือยกขึ้นเกาเหนือคิ้วข้างขวา พริบตานั่น สติรับรู้ของพุมิโกะก็เลื่อนหายไปจากตรงนั้นดุจไอร้อนกรุ่นที่ไหววูบ แต่ขณะที่สติของเธอจะดับลง เธอเห็นใบหน้าของโกโร่ที่หันมาก่อนจะเดินออกจากร้านกาแฟ แม้จะเป็นแค่เสี้ยววินาที แต่รอยยิ้มบนใบหน้าของเขากลับอ่อนโยนเหมือนตอนนั้น ตอนที่เขาเคยพูดว่า “ฉันคุณเลี้ยงกาแฟผมแล้วกัน” (เพียงชั่วเวลากาแฟยังอุ่น, 2561: 65-67)

จากตัวอย่างข้างต้นพูดถึงปัญหาของการเริ่มต้นความสัมพันธ์ของพุมิโกะและโกโร่ ที่เป็นขั้นตอนแรกเริ่มของการเริ่มต้นการเป็นครอบครัว เนื่องมาจากพุมิโกะเป็นหญิงสาวที่หน้าตาสะสวย อีกทั้งเธอยังเป็นนักเรียนดีเด่นที่จบการศึกษาจากมหาวิทยาลัยวาเซดะ ทำให้เธอมีหน้าที่การงานที่ค่อนข้างมั่นคง เธอใช้เวลาเพียงไม่นานนักสำหรับการเลื่อนขั้นมาเป็นหัวหน้าโปรเจกต์ ในขณะที่เดียวกัน โกโร่กลับเป็นผู้ชายธรรมดา อีกทั้งหน้าที่การงานของเขา ถึงแม้ว่าจะทำงานอยู่ในเครือเดียวกันกับที่

ทำงานของฟูมิโกะ แต่เขาก็ยังคงเป็นลูกน้องของฟูมิโกะอยู่ดี อีกทั้งทางฝั่งครอบครัวของฟูมิโกะก็เร่งรัดเกี่ยวกับการแต่งงานของเธอเข้ามาเรื่อย ๆ จากที่ฟูมิโกะไม่เคยจะสนใจเกี่ยวกับการแต่งงานเลย ก็เริ่มหันมาสนใจแล้วถ้าคนนั้นจะเป็นโกโร่ แต่โกโร่กลับรู้สึกว่ามันไม่เหมาะสมที่จะคบกับฟูมิโกะ ด้วยทั้งหน้าที่การงาน รวมไปถึงรูปลักษณ์ภายนอกด้วย เขาจึงตัดสินใจยื่นเรื่องขอไปทำงานที่อเมริกาโดยที่ไม่ได้ปรึกษาฟูมิโกะเลย จนถึงวันที่เขาจะต้องเดินทางแล้วเขาถึงค่อยเอ่ยบอกถึงเรื่องนี้ นี่จึงเป็นปัญหาสำหรับการเริ่มต้นความสัมพันธ์ของฟูมิโกะและโกโร่ เพราะเกิดมาจากความไม่เข้าใจกัน จนเกือบจะต้องจบความสัมพันธ์ลงไป ฟูมิโกะไม่เข้าใจว่าทำไมความสัมพันธ์ของพวกเขาถึงต้องจบลงแบบนี้ เธอจึงตัดสินใจเดินทางมายังร้านกาแฟฟุโนคูลิ ฟุโนคูลา เพื่อเดินทางข้ามเวลากลับไปยังวันนั้น วันที่โกโร่บอกกล่าวเรื่องนี้กับเธอ เพื่อบอกความในใจของตัวเองให้เขาได้รับรู้ ถึงแม้ว่าการบอกออกไปจะไม่ทำให้การเดินทางไปอเมริกาของโกโร่ต้องเปลี่ยนแปลงก็ตาม

ฟูมิโกะไปยังอดีตเพื่อบอกถึงความในใจของเธอว่า ทำไมเขาถึงไม่บอกหรือปรึกษาเรื่องนี้กับเธอบ้าง เขาจะเดินทางไปโดยที่ไม่บอกกล่าวเธอเลยหรือ แล้วความสัมพันธ์ของพวกเขาจะเป็นอย่างไร จะต้องจบด้วยการเลิกกันไปใช่หรือไม่ ทั้ง ๆ ที่ตัวของเธอนั้นรักโกโร่จากใจจริงแท้ ๆ เธอคิดว่าถ้าเป็นโกโร่แล้วนั้น เธอจะยอมแต่งงาน เริ่มต้นสร้างความเป็นครอบครัวด้วยกัน แต่สิ่งที่เธอไม่เคยคาดคิดว่าจะได้ยินคือความในใจของโกโร่ ที่เขาพูดก่อนจะเดินออกจากร้านกาแฟไป ว่าตัวเขาคิดว่าเขาไม่เหมาะสมกับฟูมิโกะเลย เพราะเขามีบาดแผลขนาดใหญ่ที่ใบหน้า ไม่ว่าจะใครก็ตามต่างหวาดกลัวในตัวเขากันไปหมด ก่อนหน้าที่จะมาเจอฟูมิโกะ ก็ไม่เคยมีผู้หญิงคนไหนกล้าที่จะพูดคุยกับเขามาก่อนเลย เขาเลยต้องห้ามตัวเองไม่ให้ชอบฟูมิโกะไปมากกว่านี้ แต่สุดท้ายเพราะเขารู้สึกอยากเหมาะสมกับฟูมิโกะเขาจึงเลือกที่จะเดินทางไปทำงานที่อเมริกา ในตอนสุดท้ายเขาบอกกับฟูมิโกะว่าให้เธอรอเขาเพียงแค่ว่าสามปีเท่านั้น เพียงแค่ว่าสามปี แล้วเขาจะกลับมาหาฟูมิโกะอย่างแน่นอน

จากปัญหาที่กล่าวไปข้างต้น หลังจากเดินทางข้ามเวลาไปยังวันนั้นแล้ว สิ่งที่ว่าตัวละครฟูมิโกะได้นำกลับมาจากอดีตด้วยคือ ความเข้าใจถึงความสัมพันธ์และคำตอบในความสัมพันธ์ระหว่างตัวของเธอกับโกโร่ ฟูมิโกะได้นำเอามาปรับใช้และแก้ไขปัญหาของเธอ นั่นก็คือ การที่เธอนั้นยังคงรอโกโร่ต่อไป เพราะเชื่อว่าในอีกสามปีข้างหน้า โกโร่จะรักษาสัญญาที่ให้กับเธอเอาไว้ และกลับมาจากอเมริกาเพื่อกลับมาหาเธออย่างแน่นอน ถึงแม้ว่าการที่ฟูมิโกะจะเดินทางข้ามเวลาไปยังอดีตจะไม่ทำให้การเดินทางไปอเมริกาของโกโร่ต้องเปลี่ยนแปลงไป แต่สิ่งที่เปลี่ยนไปคือ จิตใจของฟูมิโกะ ที่รับรู้ปัญหาภายในจิตใจของโกโร่ และเผื่อวันที่โกโร่กลับมาเพื่อแก้ไขมันไปพร้อมกัน

2. โคตาเกะและฟูสะจิ : เมื่อใครจะต้องเลื่อนหาย สายสัมพันธ์จะยังคงอยู่หรือไม่

“ฟูสะจิ” มักจะมาที่ร้านกาแฟพูนิกูลี พูนิกูลาอยู่เสมอ เพราะว่าตัวเขานั้นมีความปรารถนาจะเดินทางข้ามเวลาไปยังอดีต เพื่อมอบจดหมายแทนความในใจของเขาให้แก่ภรรยา นอกจากนั้นตัวของฟูสะจิเองยังป่วยเป็นโรคอัลไซเมอร์ชนิดที่เกิดขึ้นเร็วอีกด้วย ทำให้เขาค่อย ๆ ลืมทุกสิ่งทุกอย่างไปที่ละเล็กทีละน้อยจนหมดสิ้น ลืมแม้กระทั่งว่าภรรยาของตัวเองเป็นใคร ชื่ออะไร หน้าตาเป็นแบบไหน ตัวเขากลับจำไม่ได้เสียแล้ว “โคตาเกะ” ที่เป็นภรรยาเองก็ทำหน้าที่ดูแลเขามาตลอดถึงแม้ว่าฟูสะจิจะจำเธอไม่ได้ก็ตาม จนวันหนึ่งเธอได้รับรู้โดยบังเอิญว่าฟูสะจิอยากมอบจดหมายให้กับเธอ ด้วยความอยากรู้เธอจึงมาที่ร้านกาแฟแห่งนี้เพื่อเดินทางข้ามเวลาไปหาคำตอบในสิ่งที่ตัวเธอสงสัย ว่าจดหมายอะไรกันที่สามียากจะมอบให้เธอ ซึ่งโคตาเกะได้ใช้ความมหัสจรรย์ของร้านกาแฟมาใช้แก้ปัญหภายในจิตใจของเธอ เห็นได้จากตัวอย่างต่อไปนี้

“คุณคะ” เธอเปลอสั่งเสียงเรียกอีกฝ่ายที่ทำคอตก เพิ่งเคยเห็นเขาหุดูขนาดนี้เป็นครั้งแรก เธอรู้สึกเหมือนถูกบีบอยู่ในอก และแล้วฟูสะจิก็มหันตัวหันหลังให้เธอ เขาเดินตรงไปยังเก้าอี้เคาน์เตอร์ที่นั่งอยู่จนถึงเมื่อครู่ คว่ำกระเป๋าชิบไบเล็กสีดำที่วางไว้หน้าเคาน์เตอร์ หยิบซองสีน้ำตาลจากข้างใน แล้วเดินกลับมายืนหน้าโคตาเกะอีกครั้ง ไม่รู้ว่าทำไมเธอจึงเห็นว่าเขาดูเขินอาย ไม่มีทั้งความกังวลและความสิ้นหวัง ฟูสะจิเริ่มพูดจูงใจด้วยเสียงแหบแห้งจับใจความยาก “เธอในตอนนี้อย่างไรเรื่องอาการป่วยของฉัน...” นั่นคงเป็นสิ่งที่เขารู้ แต่บางที “โคตาเกะ” อาจจะรู้แล้ว หรือไม่ก็ใกล้จะรู้เต็มที “ฉันไม่รู้จะบอกยังไงดี...” ฟูสะจิกของสีน้ำตาลชิ้นเล็กน้อยให้เธอดู เขาตั้งใจจะบอกให้โคตาเกะรู้ว่าตัวเองเป็นโรคอัลไซเมอร์ผ่านจดหมายนั่นเอง” (เพียงช่วงเวลา กาแฟยังอุ่น, 2561: 123-124)

“เธอเป็นนางพยาบาล คงสังเกตเห็นแล้วว่าฉันป่วยเป็นโรคที่ทำให้หลงลืมหลาย ๆ เรื่อง เพราะฉะนั้น ในกรณีที่คุณสูญเสียความทรงจำไปเรื่อย ๆ ต่อให้ฉันพูดหรือทำตัวยังไง ต่อให้ฉันเกิดลืมเรื่องของเธอ เธอก็คงใช้ความเยือกเย็นข่มอารมณ์ตัวเองและคบหากับฉันต่อไปในฐานะพยาบาล แต่ฉันอยากให้เธอจำเอาไว้ว่า พวกเราเป็นสามีภรรยา กัน ถ้าเป็นสามีภรรยา กันแล้วต้องทนชมชื่น เราแยกทางกันก็ได้นะ เธอไม่จำเป็นต้องทำตัวเป็นพยาบาล ต่อหน้าฉัน ถ้าเธอไม่อยากจะให้ฉันเป็นสามี เธอจะไปจากฉันก็ได้ เธอทำเฉพาะเรื่องที่ทำได้ในฐานะภรรยาก็พอแล้ว ก็เราเป็นสามีภรรยา กันนี่นา ยังไง ต่อให้ฉันสูญเสียความทรงจำ ฉันก็ยังอยากเป็นสามีภรรยา กับเธอ ถ้าเธออยู่กับฉันด้วยความเห็นใจเพียงอย่างเดียว ฉันไม่เอา

ด้วยหрок ฉันไม่กล้าพูดต่อหน้าเธอ เลยเขียนเป็นจดหมายให้เธอตามนี้” (เพียงชั่วเวลาภาแพยังอุ่น, 2561: 130-131)

“โคตาเกะเข้าใจแล้วว่า ทำไมฟูสะจิจึงมอบจดหมายฉบับนี้ให้กับเธอผู้มาจากอนาคต เขาเข้าใจหมดทุกอย่าง ทั้งเรื่องที่เขาตระหนักถึงอาการป่วยของเขาและเรื่องที่ว่าเธอจะปฏิบัติตัวอย่างไรหลังจากนั้น ซึ่งโคตาเกะผู้มาจากอนาคตก็ปฏิบัติตัวกับฟูสะจิในฐานะพยาบาลตามที่เขาวาดภาพเอาไว้ในใจจริง ๆ ขณะที่เขาคงอยู่ท่ามกลางความวิตกกังวลและความหวาดกลัว เพราะความทรงจำค่อย ๆ หายไปอย่างต่อเนื่อง สิ่งที่ฟูสะจิปรารถนาจากโคตาเกะก็คือ อยากให้เธอเป็นภรรยาของเขาต่อไป ต่อให้สูญเสียความทรงจำไป เขาก็ยังเอาใจใส่เธออยู่เสมอ ในที่สุดเธอก็เข้าใจว่าทำไมฟูสะจิถึงดูนิตยสารท่องเที่ยว ทางสมุดบันทึก และเขียนอะไรลงไปอยู่เสมอ” (เพียงชั่วเวลาภาแพยังอุ่น, 2561: 131)

“ขณะที่โคตาเกะเดินผ่านช่องประตูจนลับสายตาของทั้งคู่ไป เธอก็ร้องเสียงดังว่า “อ๊ะ!” แล้วหันหลังกลับมา คะซุกกับเคมองหน้ากันด้วยความสงสัย โคตาเกะโพล่งขึ้นด้วยรอยยิ้มไร้เดียงสาเหมือนเด็ก ๆ ว่า “ตั้งแต่พຽงนี้เป็นต้นไป...ห้ามเรียกฉันด้วยนามสกุลเดิมแล้วนะ...” ตั้งแต่ฟูสะจิเริ่มเรียกเธอว่า “คุณโคตาเกะ” โคตาเกะก็บอกให้เคกับกะซุกเรียกเธอแบบนั้นเช่นกัน เพราะไม่อยากให้เขาสับสน แต่การทำเช่นนั้นก็คงไม่จำเป็นอีกต่อไปแล้ว” (เพียงชั่วเวลาภาแพยังอุ่น, 2561: 133)

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นถึงปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินต่อไปของคำว่าครอบครัว ตัวละครฟูสะจิได้ป่วยเป็นโรคอัลไซเมอร์ชนิดที่เกิดขึ้นเร็ว ความทรงจำของเขาค่อย ๆ หายไปอย่างช้า ๆ ซึ่งโคตาเกะได้รับรู้อาการป่วยของเขาผ่านการสังเกตโดยที่ตัวฟูสะจิไม่ได้บอกอะไร หลังจากที่ความทรงจำค่อย ๆ หายไปจนกระทั่งเขาจำไม่ได้แล้วว่าภรรยาของเขาคือใคร จำได้เพียงแค่ว่าตนเองมีภรรยาเพียงเท่านั้น โคตาเกะก็ยังคงอยู่ดูแลเขาแต่ในฐานะของพยาบาลดูแลผู้ป่วยแทน ฟูสะจิมาที่ร้านกาแฟฟูนิคูลี ฟูนิคูลีอยู่บ่อยครั้ง เนื่องจากเขามีจุดประสงค์อยากเดินทางข้ามเวลาไปยังอดีตเพื่อมอบของอย่างหนึ่งให้แก่ภรรยาของเขา โคตาเกะได้รู้ว่าเขามีความคิดแบบนี้โดยบังเอิญ ก็ไม่รู้ว่าเขาจะมอบอะไรให้กับตนเอง ในตอนแรกเธอคิดว่ามันเป็นจดหมายรักหรือเปล่า จึงอยากเดินทางข้ามเวลาเพื่อย้อนไปยังวันนั้น วันที่ฟูสะจิเขียนจดหมายฉบับนี้ให้แก่เธอ

โคตาคะเดินทางข้ามเวลาไปยังวันนั้น จนได้พบกับฟูสะงิที่มายังร้านกาแฟพอดี้ เธอจึงถามเกี่ยวกับจดหมายที่เขาบอก แต่ฟูสะงิทำท่าทางเสร้าน้อยราวกับรู้อยู่แล้วว่าเธอเดินทางมาจากอนาคต และรับรู้เกี่ยวกับอาการป่วยของเขาอยู่แล้ว จนถึงขั้นที่เขาบอกว่านั้นก็ช่วยเอาของจดหมายฉบับนี้ไปทิ้งให้เขาหน่อยนะ โคตาคะจึงบอกเพื่อให้เขาสบายใจว่า เขาจะหายจากโรคนี้อย่างแน่นอน หลังจากกลับมาแล้ว โคตาคะเปิดจดหมายอ่าน เธอได้รับรู้ถึงความกังวลใจของฟูสะงิว่า เขาไม่รู้จะบอกเธอเกี่ยวกับอาการป่วยของตัวเองอย่างไร จึงได้บอกให้เธอรู้ผ่านจดหมายฉบับนี้ แล้วบอกกับเธอลงถึงแม้ว่าเขาจะจำไม่ได้แล้วว่าเธอคือใคร แต่ในเมื่อเราเป็นสามีภรรยาแล้ว ต่อให้เขาจะจำโคตาคะในฐานะภรรยาไม่ได้ ฟูสะงิก็ยังอยากให้โคตาคะดูแลเขาในฐานะภรรยา มากกว่าในฐานะของพยาบาล เขายังอยากให้ครอบครัวของตนเองดำเนินไปอย่างถึงที่สุด ถึงแม้ว่าเขาจะจำไม่ได้แล้วก็ตาม

จากปัญหาที่กล่าวไปข้างต้น หลังจากเดินทางข้ามเวลาไปยังวันนั้นแล้ว สิ่งที่ตัวละครโคตาคะได้นำกลับมาจากอดีตด้วยคือ การที่โคตาคะยังสามารถคงสภาพของความเป็นครอบครัวเอาไว้ได้ ถึงแม้ว่าฟูสะงิจะลืมไปแล้วก็ตาม โคตาคะเองก็รับรู้อยู่แล้วว่าการเดินทางข้ามเวลาไปยังอดีตนั้นไม่สามารถเปลี่ยนแปลงข้อเท็จจริงอะไรได้ ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงให้ฟูสะงิหายจากโรคอัลไซเมอร์ชนิดเกิดขึ้นเร็วได้ หรือให้ฟูสะงิไม่ลืมเธอได้ แต่สิ่งที่เปลี่ยนแปลงไปก็คือ จิตใจของโคตาคะเอง ที่สามารถดำรงความเป็นภรรยาและสามีก่อนหน้านี้ที่ฟูสะงิจะป่วยกลับมาได้ ทำให้คำว่าครอบครัวได้ดำเนินต่อไปนั่นเอง

3. อีราอิ ยาเอโกะและครอบครัว : ความคาดหวังของครอบครัวกับอิสระที่ต้องการ

“อีราอิ” เจ้าของร้านสแน็กส์บาร์ ผู้ที่หนีออกมาจากบ้านเกิดมาหางานทำที่โตเกียว เพราะว่าครอบครัวของเธอเปิดเป็นเรียวกังที่ชื่อว่า “ทาคาคุระ” พ่อกับแม่ตั้งความคาดหวังไว้กับอีราอิสูงมากในการที่จะให้เธอรับช่วงต่อสำหรับดูแลเรียวกังหรือเป็น “โอคามิ” รุ่นต่อไป แต่อีราอิกลับไม่ได้สนใจที่จะดูแลเรียวกังเลยแม้แต่น้อย เธออยากได้ชีวิตที่มีอิสระ เธอต้องการจะใช้ชีวิตด้วยตัวเองโดยไม่ต้องมีความคาดหวังของครอบครัวมาบังคับ สุดท้ายเธอก็หนีออกมาและไม่ยอมติดต่อกับครอบครัวอีกเลยแม้กระทั่งน้องสาวก็ตาม แต่น้องสาวนั้นก็เพียรพยายามมาคอยบอกให้เธอลับไปยังบ้านเกิดด้วยกัน จนน้องสาวเกิดอุบัติเหตุทางรถยนต์ อีราอิจึงกลับมาที่ร้านกาแฟที่คุ้นเคยแห่งนี้อีกครั้งเพื่อเดินทางข้ามเวลาไปพูดคุยกับน้องสาวสุดที่รักของเธอเป็นครั้งสุดท้าย ซึ่งอีราอิได้ใช้ความมหัศจรรย์ของร้านกาแฟมาใช้แก้ปัญหาภายในจิตใจของเธอ เห็นได้จากตัวอย่างดังต่อไปนี้

“อะไรกัน มาจากอนาคตเธอ” “ใช่...” “เอ๊ะ...มาทำอะไรเธอ” เคนอดีตไม่รู้เรื่องที่เกิดขึ้นในอนาคต คำถามของเธอจึงตรงไปตรงมาและไร้เดียงสา “มาเจอน้องสาวนิดหน่อยนะ” อีราอิไม่มีกะจิตกะใจที่จะโกหก มือที่กำลังจดหมายอยู่บนตักบีบแน่นขึ้น “เอ๊ะ น้องสาวที่มาเกลี้ยกล่อมอยู่เรี่ยนะเธอ” “ใช่” “แปลกจัง! ทั้งที่หลบทุกที่เนี่ยนะ” “วันนี้...ฉันอยากจะเจอหน้าเขาให้ชัด ๆ ไปเลยนะ...” อีราอิพยายามตอบด้วยความสดใส เธอตั้งใจจะยิ้ม แต่ตากลับไม่ยิ้ม กะพริบตาสักนิดยังไม่ได้ ดวงตาที่เบิกกว้างของตนมองไปยังที่ไหนอยู่ยังไม่รู้เลย พฤติกรรมดูน่าสงสัยอย่างเห็นได้ชัดในสายตาของเค เจ้าตัวยอมต้องคาใจนิดหน่อยอยู่แล้ว” (เพียงชั่วเวลาภาแพยงอุ่น, 2561: 184)

จากตัวอย่างข้างต้นพูดถึงปัญหาความคาดหวังของครอบครัวที่มีต่อผู้สืบทอดมรดก เห็นได้จากกรณีที่อีราอิเป็นลูกคนโตของครอบครัว ถูกคาดหวังให้รับหน้าที่สืบทอดกิจการของที่บ้าน หรือก็คือเรียวกังที่มีอายุถึงร้อยแปดสิบปี แสดงให้เห็นถึงกิจการของครอบครัวที่ถูกส่งต่อมารุ่นสู่รุ่น และอีราอิจะต้องเข้ามาเป็นโอคามิของเรียวกัง เพื่อสืบทอดกิจการของครอบครัวนี้ให้ยังคงอยู่ต่อไป นี่จึงเป็นหน้าที่สำคัญของผู้ที่จะได้รับเลือกให้เป็นหัวหน้าครอบครัวในอนาคต แต่ในความเป็นจริงแล้ว อีราอิไม่ได้ต้องการจะสืบทอดกิจการของครอบครัว เธอต้องการที่จะเป็นคนเลือกเส้นทางชีวิตด้วยตัวเอง ในท้ายที่สุดเธอจึงปฏิเสธการเป็นโอคามิของเรียวกังและหนีออกจากบ้าน มาเปิดร้านสแน็กบาร์ที่โตเกียวนั่นเอง โอคามิของเรียวกังที่เก่าแก่นี้จึงตกไปอยู่ในความดูแลของน้องสาว คุณเองก็เดินทางจากบ้านเกิดมาหาพี่สาวอยู่บ่อยครั้ง แต่ด้วยหน้าที่ของเธอจึงมาได้เพียงแค่เดือนละสองครั้งเท่านั้น แต่เธอก็ยังมาพบพี่สาวอยู่ไม่ขาด แรก ๆ อีราอิก็ออกมาพบน้องสาว แต่พอนานไปเธอก็เริ่มหลบหน้าคุณ เนื่องจากว่าไม่อยากฟังคำเกลี้ยกล่อมให้กลับบ้านเกิดของน้องสาวอีกต่อไป เนื่องจากคิดว่าคุณโกรธเธอเพราะว่าเธอหนีออกมา ทำให้คุณต้องเป็นโอคามิแทน ครั้งสุดท้ายที่คุณมาพบอีราอิเธอก็ประสบอุบัติเหตุเสียชีวิต ซึ่งในวันนั้นอีราอิก็ยังคงหลบหน้าน้องสาว อีราอิรู้สึกผิดกับคุณมาก จึงมาที่ร้านกาแฟฟุนิคุลี ฟุนิคุลา เพื่อเดินทางกลับไปวันที่น้องสาวมาหาตนอีกครั้ง

“ฉันกลับก็ได้นะ” อีราอิตอบเช่นนั้นทั้งที่คุณยังไม่ทันได้เอ่ยอะไร จะเรียกว่าเป็นการตอบก็คงไม่ได้ เพราะอีราอิรู้ดีอยู่แล้วว่าอีกฝ่ายจะพูดอะไร เธอจึงตอบรับความคิดของผู้เป็นน้องที่ว่า “อยากให้พี่กลับบ้านเกิด” คุณอึ้งไป ไม่เข้าใจว่าพี่สาวพูดอะไรออกมา “เอ๊ะ” พอเธอถามกลับ อีราอิก็เอ่ยต่อให้สมบูรณ์ “ฉันกลับก็ได้นะ กลับบ้านเกิดไง...” “จริงเหรอ” คุณถามย้ำด้วยสีหน้าเหมือนยังไม่อยากเชื่อ “...แต่ฉันทำอะไรไม่เป็นเลยนะ” ผู้เป็นพี่บอกด้วย

ความรู้สึกผิด “ไม่เป็นไร ๆ! เรื่องงานเอาไว้อ่อย ๆ จำไปก็ได้! พ่อกับแม่ต้องดีใจแน่เลย!” “เธอ” “แน่นอนแล้ว!” คุณตอบพร้อมกับพยักหน้าเป็นการใหญ่ ใบหน้าของเธอแดงก่ำในชั่วพริบตา จากนั้นก็ร้องไห้ออกมา “เป็นอะไรไปนะ” คราวนี้ฮิราอิกลายเป็นฝ่ายงงวยเสียเอง ไขว่คว้าว่าจะไม่เข้าใจความหมายในน้ำตาของคุณ ถ้าฮิราอิกลับบ้านเกิด น้องสาวก็จะเป็นอิสระเสียที จะดีใจที่ความอึดสาหัสในการหว่านล้อมมานานหลายปีประสบความสำเร็จก็เข้าใจได้ แต่ฮิราอิก่อนเคยนึกเลยว่ามันจะเป็นเรื่องน่ายินดีจนต้องร้องไห้แบบนี้ พอได้ยินคำถามนั้น คุณก็ก้มหน้าพึมพำว่า “ฉันมีความผิดมาตลอดเลยนะสิ...” น้ำตาเม็ดโตร่วงเฝาะ ๆ ลงบนโต๊ะ ฮิราอิจำใจว่าอุ่นใจ น้องสาวของเธอมีความผิดอย่างที่ว่าไว้จริง ๆ เธอมีเรื่องที่ยอยากทำ ความเห็นแก่ตัวของฮิราอิจ่วงชิงความผิดของอีกฝ่าย ซ้ำร้ายยังเป็นความผิดที่อดทนเก็บไว้จนถึงกับร้องไห้ออกมา เมื่อคิดว่าเธอควรรู้ให้ชัดเจนว่าตัวเองเหยียบย่ำความผิดแบบใดของคุณอยู่ ผู้เป็นพี่จึงเอ่ยถามด้วยเสียงอันแผ่วเบา “...ความผิดเรื่องอะไรเธอ” คุณเงยหน้าพร้อมดวงตาแดงก่ำ หลังสุดหายใจลึกก็ตอบว่า “ฉันอยากทำเรื่องกึ่งกับพี่อย่างเต็มตัวนะสิ...” ใบหน้าร้องไห้ของคุณแปรเปลี่ยนเป็นรอยยิ้มในทันใด ฮิราอิก่อนเคยเห็นรอยยิ้มมีความสุขแบบนี้ของน้องสาวมาก่อนเลย” (เพียงชั่วเวลาภาแพยงอุ้น, 2561: 191-193)

“แต่น้องสาวไม่ได้แค่นั่นเธอเลย ไม่ได้ไม่ยอมสืบทอดเรื่องกึ่งด้วย ที่คุณไม่ตัดใจจากการเกลี้ยกล่อมพี่สาวก็เพราะมีความผิด ไม่ใช่เพื่อให้ตัวเองเป็นอิสระ ไม่ใช่เพื่อจะตำหนิพี่สาว แต่เพราะการได้ทำเรื่องกึ่งกับฮิราอิจึงเป็นความผิดของคุณมาตั้งแต่ไหนแต่ไรแล้วต่างหาก ไม่เคยเปลี่ยนแปลง น้องสาวผู้หลังน้ำตาแห่งความยินดีอยู่ตรงหน้าเมื่อได้ยินฮิราอื่อบอกว่าจะกลับบ้านเกิดนั้น ไม่เคยเปลี่ยนแปลงตั้งแต่เมื่อก่อนแล้ว เธอเคารพรักพี่สาวเต็มหัวใจ โดนปฏิเสธก็ครั้งก็ยอมมาเกลี้ยกล่อมพี่สาวโดยไม่ย่อท้อ แม้อแม่จะตัดฮิราอื่ออกจากกองมรดก น้องสาวก็ยังเชื่ออยู่คนเดียวว่าฮิราอื่จะกลับบ้านเกิด น้องสาวผู้น่ารักคอยร้องเรียก “พี่จ๋า พี่จ๋า” อยู่เคียงข้างเธอเสมอมาตั้งแต่ยังเล็ก บัดนี้ฮิราอื่กลับรู้สึกรักใคร่น้องสาวยิ่งกว่าที่แล้วมา” (เพียงชั่วเวลาภาแพยงอุ้น, 2561: 194)

จากข้อความข้างต้นฮิราอื่เดินทางย้อนเวลากลับไปยังอดีต เพื่อพบกับคุณในวันนั้น โดยที่เธอไม่หลบหน้าน้องสาวอีกต่อไป ฮิราอื่ได้บอกความในใจของเธอไปว่า เธอจะกลับไปที่บ้านเกิดกับน้องสาวก็ได้ เพื่อที่คุณจะได้ไปทำตามความผิดของตัวเอง แต่สิ่งที่ไม่คาดคิดเลยว่าจะได้ยินคือ การที่คุณและเธอได้ร่วมกันบริหารเรื่องกึ่งของครอบครัวเป็นความผิดของคุณมาโดยตลอด ที่มาคอยเกลี้ย

กลุ่มให้อิราอิกลับไปยังบ้านเกิด ไม่ใช่เพื่อที่ตัวเองจะได้เป็นอิสระ แต่ต้องการที่จะได้ทำมันร่วมกันกับอิราอินั่นเอง

จากปัญหาที่กล่าวไปข้างต้น หลังจากเดินทางข้ามเวลาไปยังวันนั้นแล้ว สิ่งที่ตัวละครอิราอิได้นำกลับมาจากอดีตด้วยคือ การที่เธอรักษาสัญญาระหว่างตัวเธอกับคุณิวว่าจะร่วมทำเรื่องด้วยกัน อิราอิตัดสินใจเดินทางกลับบ้านเกิด นอกจากนั้นยังเป็นการตัดสินใจที่จะทำตามความคาดหวังของพ่อแม่อีกครั้ง ถึงแม้อิราอิจะรู้ว่าการเดินทางข้ามเวลาไปยังอดีตจะไม่ทำให้ทุกอย่างเปลี่ยนแปลงไป น้องสาวของเธอ คุณเองก็ไม่ได้พ้นจากความตาย แต่สิ่งที่เปลี่ยนไปคือ จิตใจของเธอที่มีความสุขเมื่อได้กลับไปอยู่กับพ่อแม่ และได้ทำตามสิ่งที่สัญญาเอาไว้กับคุณิว

4. เคและนางาเระ : ความกังวลสำหรับการทำหน้าที่ของความเป็นแม่

“เค” เธอเป็นโรคหัวใจมาตั้งแต่กำเนิด หลังจากที่ได้เจอกับ “นางาเระ” เจ้าของร้านกาแฟฟูนิคูลี ฟุนิคูลา พวกเขาเริ่มต้นความสัมพันธ์ จนตอนนี้เคตั้งครรภ์แล้ว แต่ด้วยความที่ร่างกายไม่แข็งแรง เคจึงเกิดความกังวลว่าลูกของเธอนั้นจะเป็นยังไงถ้าเกิดว่าเธอไม่อยู่แล้ว เธอจึงเลือกที่จะเดินทางข้ามเวลาเพื่อไปพบกับลูกสาวให้แน่ใจว่าลูกสาวของเธอจะเติบโตมาเป็นอย่างดีถึงแม้ตัวเธอจะไม่อยู่แล้วก็ตาม ซึ่งเคได้ใช้ความมหัสจรรย์ของร้านกาแฟมาใช้แก้ปัญหาภายในจิตใจของเธอ เห็นได้จากตัวอย่างดังต่อไปนี้

“เคไม่ได้หวาดกลัวความตาย เพียงแต่กังวลและเศร้าใจที่จะไม่ได้เห็นการเติบโตของลูกกับตาตัวเองในฐานะแม่ ความวิตกและความเศร้าหมองนั้นกัดกินจิตใจ พอจิตใจถูกกัดกร่อน พลังชีวิตก็ถูกกลืนหายไปด้วย และพลະกำลังที่ถดถอยก็กระตุ้นให้เกิดความกังวลยิ่งขึ้นไปอีกร่างกายอาจอ่อนแอจนเสียชีวิตทั้งแม่และลูกก่อนจะทันได้คลอดก็ได้” (เพียงช่วงเวลา กาแฟยังอุ่น, 2561: 232-233)

“ความมีชีวิตชีวา กลับคืนมาในแวตตาของเค จะได้พบลูกของเราแล้ว นั่นคือความหวังเล็ก ๆ เป็นความหวังที่เล็กน้อยแต่จริง ๆ เคหันหน้าไปหานางาเระซึ่งนั่งอยู่ตรงเคาน์เตอร์ นัยต์ตากลมโตจับจ้องดวงตาของเขอย่างแน่วแน่” (เพียงช่วงเวลา กาแฟยังอุ่น, 2561: 233)

จากตัวอย่างข้างต้นพูดถึงปัญหาเกี่ยวกับความกังวลในการทำหน้าที่เป็นแม่ของตัวละครเค เนื่องจากเคเป็นโรคหัวใจอ่อนแอมาตั้งแต่กำเนิด ทำให้ร่างกายของเธอไม่แข็งแรงมากนัก เธอจึงเข้า

ออกโรงพยาบาลอยู่บ่อย ๆ แม้กระทั่งการพบกันของเคกับนางาเระ ทั้งสองยังพบกันที่โรงพยาบาล จนกระทั่งเริ่มต้นความสัมพันธ์และพัฒนาขึ้นมาจนถึงการสร้างครอบครัว ในวันที่ครูคิดว่าตนเองตั้งครรรค์คุณหมอก็แนะนำให้เอาเด็กออก เพราะเป็นอันตรายกับร่างกายของเคมาก แต่สุดท้ายเคก็ยืนยันกับนางาเระว่าเธอจะเก็บลูกเอาไว้ แต่ด้วยความกังวลใจว่าตัวของเธอจะไม่มีโอกาสได้เลี้ยงดูลูก ได้ดูแลและเฝ้ามองลูกเติบโต ได้ทำหน้าที่ของความเป็นแม่อย่างสมบูรณ์ ทำให้ร่างกายของเคนั้นย่ำแย่ลงเป็นอย่างมาก ทุกคนก็แนะนำให้เธอเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาล แต่เคก็ไม่ยอมไป เพราะเธอรู้ตัวเองดีว่าการไปโรงพยาบาลในครั้งนี้ เธอจะไม่ได้กลับมาอีกแล้ว เธอจึงอยากคลายความกังวลใจ เพื่อที่จะไปอยู่โรงพยาบาลได้โดยไม่มีอะไรต้องเป็นห่วง เคจึงเดินทางข้ามเวลาไปยังอนาคต เพื่อไปพบกับลูกของตนเอง

“ผ่านไปครู่หนึ่ง มิกิก็ค่อย ๆ โผล่ออกมาจากทางห้องด้านหลัง โดยมีฟูมิโกะโอบไหล่เธอทั้งสองข้าง ทว่าเด็กสาวเอาแต่ก้มหน้านิ่ง ไม่ยอมมองเค “อุตสาที่ได้พบกันแล้วทั้งทีนะ...” ฟูมิโกะพูดกับมิกิ มิกิ... เคตั้งใจจะเรียกชื่อนั้น แต่กลับไม่มีเสียงออกมา “เฮ้...” ฟูมิโกะพูดเสร็จก็ผล่มือออกจากไหล่ของเด็กสาวเงิบ ๆ เธอชำเลืองมองหน้าเค ก่อนจะเดินหายเข้าไปในห้องด้านหลังอีกครั้งโดยไม่เอ่ยอะไร แม้ฟูมิโกะจะไม่อยู่แล้ว มิกิก็ยังก้มหน้าไม่พูดไม่จาเหมือนเดิม อย่างน้อย...ต้องหาเรื่องคุยสักเรื่อง... เคปล่อยมือจากถ้วย ทำใจให้สงบแล้วเอ่ยทักว่า “...สบายดีหรือเปล่า” มิกิหันหน้ามาทางเคเล็กน้อย แล้วตอบด้วยเสียงแผ่วเบาแค่ว่า “...อืม” เสียงนั้นเบาหวิวจนแทบไม่ได้ยิน “หนูช่วยงานที่ร้านนี้อยู่หรือ” “อืม” คำตอบของมิกิห้วนสั้น เคสานต่อบทสนทนาด้วยใจที่เริ่มหดท้อ “เห็นว่าตานันกับคะซุจังอยู่ที่ฮอกไกโดหรือ” “อืม” มิกิยังหันหน้าหนีจากเคอยู่เหมือนเดิม เสียงของเธอเบาลงทุกครั้งที่ตอบ หัวข้อที่ควรสนทนานั้นมีไม่มาก เคจึงถามโดยที่ไม่ตั้งใจตามบทสนทนาพาไปว่า “ทำไมหนูมาอยู่ที่นี่คนเดียวล่ะ” อ๊ะ... เคนึกเสียใจที่พูดออกไป เพราะตระหนักได้ว่าคำถามนี้เหมือนเธอคาดหวังให้อีกฝ่ายตอบมาว่าเพื่อรอพบกับเธอ” (เพียงช่วงเวลาแค่นี้, 2561: 257-258)

“แม่ทำได้แค่ให้กำเนิดลูกอย่างเดียว ลูกจะอภัยให้แม่ได้มั้ยจ๊ะ แต่ลูกไม่มีทางอภัยให้อยู่แล้ว เพราะเธอทำให้ลูกต้องเหงาถึงเพียงนั้น ท่าทีของมิกิดูจะไม่ต้อนรับเคซึ่งเดินทางมาพบลูกสาว เนื่องจากความเห็นแก่ตัวของตัวเอง เราไม่ควรมาพบลูกเลย...” (เพียงช่วงเวลาแค่นี้, 2561: 259)

“ “เมื่อก็... ไม่ใช่ว่าหนูทำตัวแบบนั้นเพราะว่าหนูไม่อยากพบหน้าหรือคะ... หนูคิดมาตลอดว่าถ้าได้พบก็อยากจะคุยเรื่องนั้นเรื่องนี้ด้วยอยู่หรือ... แต่พอเอาเข้าจริง หนูก็ไม่รู้จะพูดอะไรดี...” เค้กก็ไม่รู้จะพูดอะไรดีเหมือนกัน และเธอก็กลัวปฏิกิริยาของมิกิ จนไม่กล้าเอ่ยถามเรื่องที่ยอยากถามมากที่สุดเลยด้วยซ้ำ “มีบ้างเหมือนกัน...ที่หนูรู้สึกเหงา...” ก็คงเป็นอย่างนั้น แค่นึกภาพมิกิเวลาอยู่เพียงลำพัง ในอกของเค้กแทบจะแหลกเป็นเสียง ๆ แล้ว ฉันไม่อาจเปลี่ยนแปลงช่วงเวลาแห่งความเดียวดายนั้นได้ “แต่” มิกิก้าวเท้าสั้น ๆ เข้าไปใกล้เค พูดอย่างเอียงอายว่า “หนูก็คิดว่าโชคดียิ่ง ๆ ที่ตัวเองได้เกิดมา” (เพียงช่วงเวลาปาเพียงอุ่น, 2561: 261-262)

“ “แม่” เธอพูดเสียงหลงนิดหน่อยเพราะความประหม่า ทว่าหูของเคได้ยินเสียงนั้นชัดเจน เธอได้ยินเสียงมิกิเรียกตนว่า “แม่” ทั้งที่แม่ทำอะไรให้ลูกไม่ได้เลยแท้ ๆ... เคยก้มมือทั้งสองข้างปิดหน้า สะอื้นให้จนไหลล้น “แม่...” เมื่อได้ยินคำเรียกนั้นอีกครั้ง เค้กก็นึกขึ้นได้ว่าเวลาแห่งการลาจากกำลังใกล้เข้ามา “...ว่าไงจ๊ะ” เคเงยหน้าด้วยรอยยิ้ม อย่างน้อยนี่ก็เป็นการตอบแทนความรู้สึกของมิกิ “หนู...” เด็กสาวยิ้มหวานขณะกล่าวต่อว่า “ขอบคุณนะคะ...ที่ให้กำเนิดหนู...” มิกิพูดจบก็ชูสองนิ้วขึ้นต่ำ ๆ ให้เคเห็น “มิกิ...” “แม่” ช่วงเวลานั้น เครู้สึกมีความสุขจากใจจริงที่ตัวเองได้เป็นแม่ของเด็กคนนี้ มีความสุขที่ได้เป็นแม่ของเด็กสาวตรงหน้า ไม่ใช่แม่ของใครอื่น จนไม่อาจสะกดกลิ่นน้ำตาที่หลังไหลออกมาได้” (เพียงช่วงเวลาปาเพียงอุ่น, 2561: 262-263)

“ขอบใจนะลูกที่เติบโตมาอย่างแข็งแรง แค่ลูกเติบโตมาอย่างแข็งแรง แม่ก็มีความสุขได้ถึงขนาดนี้แล้ว...เพราะฉะนั้น... เราอยากบอกลูกเพียงเท่านี้...บอกความรู้สึกที่แท้จริงของเรา... “มิกิ...” เคส่งรอยยิ้มที่งดงามที่สุดให้มิกิ ก่อนจะกล่าวประโยคต่อมาโดยไม่เชื่อน้ำตาที่หลังริน “ขอบใจที่เกิดมาเป็นลูกของแม่นะ...” (เพียงช่วงเวลาปาเพียงอุ่น, 2561: 265)

จากตัวอย่างข้างต้นหลังจากที่เคเดินทางข้ามเวลาไปแล้ว เธอได้พบกับเด็กสาวชั้นมัธยมต้นคนหนึ่ง เธอไม่รู้อันนั้นคือลูกของเธอจนนางาเรโทรมาบอก แต่ถึงจะรู้อแล้วเค้กก็ไม่รู้จะพูดคุยอะไร เพราะมิกิดูไม่ค่อยดีใจนักที่ได้เจอเธอ จวบจนนาทีสุดท้าย มิกิถึงบอกเคว่า ถึงแม้จะเหงาไปบ้าง แต่มิกีก็นึกใจที่ได้เกิดมา ขอขอบคุณที่ให้กำเนิดเธอ และมิกีก็นึกได้ว่า “แม่” เครู้สึกดีใจเป็นอย่างมาก ถึงแม้

เธอจะเป็นแค่ผู้ให้กำเนิด แต่พอมาเห็นด้วยตาของตนเองว่าลูกที่เธอคลอดออกมาเติบโตมาได้อย่างดี และแข็งแรง ก็ทำให้เคมีความสุขมาก ๆ แล้ว

จากปัญหาที่กล่าวไปข้างต้น หลังจากเดินทางข้ามเวลาไปยังวันนั้นแล้ว สิ่งที่ตัวละครเคได้นำกลับมาจากอนาคตด้วยคือ สภาพจิตใจที่มั่นคงมากยิ่งขึ้น ถึงแม้ว่าตัวของเคจะรู้อยู่แล้วว่าเธอไม่สามารถจะอยู่ดูแลลูกของเธอด้วยตนเองได้ เธอทำได้เพียงคลอดเด็กคนนี้ออกมา เครู้อยู่แล้วว่าความจริงข้อนี้จะไม่เปลี่ยนแปลงไป แต่สิ่งที่เปลี่ยนแปลงไปหลังจากที่เธอเดินทางข้ามเวลาไปยังอนาคตคือ จิตใจของเธอ ที่เต็มเปี่ยมไปด้วยความสุข เพราะเคได้รับรู้ด้วยตนเองแล้วว่า เด็กที่เธอใช้ชีวิตของเธอ แลกมานั้น เติบโตมาเป็นคนที่น่ารักและแข็งแรง ได้รับความรักจากทุกคนอย่างเต็มเปี่ยมนั่นเอง

สรุปและอภิปรายผลการศึกษา

นวนิยายแปลญี่ปุ่นเรื่อง เพียงชั่วเวลากาแฟยังอุ่นหรือ コーヒーが冷めないうちに เป็นนวนิยายแปลที่ผู้ประพันธ์ได้ถ่ายทอดเรื่องราวเกี่ยวกับการเดินทางข้ามเวลา ณ ร้านกาแฟพูนิกูลี พูนิกูลา ซึ่งเป็นกลวิธีที่ผู้ประพันธ์ใช้เสนอความสำคัญเกี่ยวกับสถาบันครอบครัวญี่ปุ่น ในการเสนอความสำคัญของสถาบันครอบครัวญี่ปุ่นนั้น ผู้ประพันธ์ได้เสนอผ่านปัญหาของตัวละครในเรื่องทั้งหมด 4 คู่ ได้แก่ คิโยคาวะ ฟุมิโกะและคาตาคะ โกวโร่ โคตาเกะและฟูสะจิ ฮิราอิ ยาเอโกะ และครอบครัว และเคและนางาเระ

ปัญหาของตัวละครทั้ง 4 คู่ นั้นได้สะท้อนถึงค่านิยมของสังคมญี่ปุ่นเกี่ยวกับการเริ่มต้นความสัมพันธ์ ตลอดจนถึงขั้นการพัฒนาความสัมพันธ์ไปเป็นครอบครัว รวมไปถึงความสัมพันธ์ภายในครอบครัวด้วย ซึ่งปัญหาของตัวละครในนวนิยายเรื่องนี้ต่างก็มาจากการที่พวกเขาพยายามที่จะรักษาความสัมพันธ์ให้ยังคงอยู่ จนเมื่อความสัมพันธ์เริ่มสั่นคลอนใกล้จะถึงจุดสิ้นสุดหรือสิ้นสุดไปแล้ว ปัญหาบางประการก็ยังไม่ได้รับการแก้ไข พวกเขาจึงต้องการตัวช่วยสำหรับแก้ไขปัญหาที่ไม่สิ้นสุดนี้ นั่นก็คือการเดินทางข้ามเวลา

ถึงแม้พวกเขาจะรู้อยู่แล้วว่า ถึงพวกเขาจะเดินทางข้ามเวลากลับไปยังอดีตหรืออนาคต ความจริงที่เกิดขึ้นไปแล้วนั้นก็ไม่มีวันเปลี่ยนแปลงไปได้ สิ่งที่ตัวละครที่เดินทางข้ามเวลาได้กลับมา นั่นก็คือ “จิตใจ” จิตใจที่มีความแข็งแกร่ง จิตใจที่พร้อมจะต่อสู้และแก้ไขกับปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน เนื่องจากพวกเขาได้รับรู้ว่าหากจิตใจมีความเข้มแข็งและสามารถก้าวเดินไปข้างหน้าพร้อมกับกับการแก้ปัญหาไปด้วยได้นั้น เรื่องราวในอนาคตที่ยังคงมาไม่ถึงก็จะสามารถดำเนินไปในทางที่ดีมากยิ่งขึ้นได้นั่นเอง

บรรณานุกรม

หนังสือและเอกสารตีพิมพ์

- คาวางุจิ โทชิคาซึ. (2561). เพียงชั่วเวลากาแฟยังอุ่น (コーヒーが冷めないうち (己). แปลโดย ฉัตรขวัญ อดิษฐ์. กรุงเทพฯ: แพรวสำนักพิมพ์.
- อรรถจักร สัตยานุรักษ์. (2555). *Japanization*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: openbooks

ฐานข้อมูลออนไลน์

- กอบพร ธิรเจริญสกุล. (2557). “องค์ประกอบของแฟนตาซีในการนำเสนอปัญหาครอบครัวและปัญหาสิ่งแวดล้อมในนวนิยายชุด เดอะ สไปเดอร์วิท โครนิเคิลส์ ของ โทนี ดิเตอร์ลิชชี และฮอลลี แบล็ก” บทความวิจัยปริญาอักษรศาสตรบัณฑิต สาขาเอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. เข้าถึงเมื่อ 3 กันยายน 2564. เข้าถึงได้จาก <http://cuir.car.chula.ac.th/bitstream/123456789/45602/1/5580105222>
- ชุตติกาญจน์ เจริญผล. (2563). “จากบาดแผลของปัจเจกบุคคลสู่ความขัดแย้งทางค่านิยมในนวนิยายเรื่อง “ศูนย์รับฝากความเสียใจ”” บทความวิจัยปริญาอักษรศาสตรบัณฑิต สาขาเอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. เข้าถึงเมื่อ 19 สิงหาคม 2564. เข้าถึงได้จาก <http://isas.arts.su.ac.th/wp-content/uploads/2563/langliterature/05600610>
- ภารดี เอี่ยมเย็น. (2563). “ความสำคัญของฉาก “ร้านกาแฟ” กับการประกอบสร้างเรื่อง “เพียงชั่วเวลากาแฟยังอุ่น”” บทความวิจัยปริญาอักษรศาสตรบัณฑิต สาขาเอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. เข้าถึงเมื่อ 21 สิงหาคม 2564. เข้าถึงได้จาก <http://isas.arts.su.ac.th/wp-content/uploads/2563/langliterature/05600770>

บทความในวารสาร

- ปรียา อิงคารมณั โสระริเอะ. (2539). “บทบาททางสังคมของผู้หญิงในสังคมญี่ปุ่น”. *วารสารญี่ปุ่นศึกษา* 13,2: 44-53. เข้าถึงเมื่อ 25 มกราคม 2565. เข้าถึงได้จาก <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/japanese/article/download/52128/43202>
- ภาณี รูปสม. (2544). “การขัดเกลาทางสังคมของสถานศึกษาก่อนวัยเรียนของญี่ปุ่น”. *วารสารญี่ปุ่นศึกษา* 17,2: 77-99. เข้าถึงเมื่อ 12 กันยายน 2564. เข้าถึงได้จาก <http://so02.tci-thaijo.org/ingex.php/Japanese/article/download/52027/43107>

ยุพา คลังสุวรรณ. (2539). “แนวคิดระบบครอบครัวญี่ปุ่น”. วารสารญี่ปุ่นศึกษา 13,1: 47-61.
เข้าถึงเมื่อ 11 กันยายน 2564. เข้าถึงได้จาก
<http://so02.tci-thaijo.org/ingex.php/Japanese/article/download/52105/43179>

อื่น ๆ

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (2564). การเปลี่ยนแปลงของสังคมกับการเกิดชื่อที่มีความเป็นเอกลักษณ์.
เข้าถึงเมื่อ 21 สิงหาคม 2559. เข้าถึงได้จาก
https://archive.lib.cmu.ac.th/full/T/2559/jps61159ysm_ch3

วิทยาศาสตร์สุขภาพ. (2565). ความหมายของแฟนตาซี (มันคืออะไร แนวคิดและคำนิยาม).
เข้าถึงเมื่อ 2 มีนาคม 2565. เข้าถึงได้จาก
<https://th.encyclopedia-titanica.com/significado-de-fantas>

หยดน้ำ. (2564). แฟนตาซี ลักษณะและประวัติศาสตร์. เข้าถึงเมื่อ 24 กันยายน 2564. เข้าถึงได้
จาก https://hmong.in.th/wiki/Fantasy_fiction

Anngle. (2563). เมื่อคนญี่ปุ่นโสดเพิ่มขึ้น! นี่คือ 4 ปัจจัยที่ทำให้คนญี่ปุ่นถึงไม่ยอมแต่งงาน.
เข้าถึงเมื่อ 24 มกราคม 2565. เข้าถึงได้จาก
<https://today.line.me/tv/v2/article/m6wPJZ>

Antarctica. (2551). ระบบครอบครัวของคนญี่ปุ่น. เข้าถึงเมื่อ 15 ธันวาคม 2564. เข้าถึงได้จาก
<https://oknation.nationtv.tv/blog/anetaa/2008/01/24/entry-7>

Mommy&Kids Club. (2554). วัฒนธรรมแบบญี่ปุ่น. เข้าถึงเมื่อ 24 มกราคม 2565. เข้าถึงได้จาก
https://mommykidsclub.blogspot.com/2011/07/blog-spot_24.html

Nunzmoko. (2561). 7 แนวคิดการเลี้ยงลูกแบบแม่บ้านญี่ปุ่น. เข้าถึงเมื่อ 14 กุมภาพันธ์ 2565.
เข้าถึงได้จาก <https://www.parentsone.com/how-to-teach-japanese-kids>

Pan Macmillan. (2021). Tosgikazu Kawaguchi. เข้าถึงเมื่อ 7 สิงหาคม 2564. เข้าถึงได้จาก
<https://www.panmacmillan.com/authors/toshikazu-kawaguchi/28093>

Sanook. (2562). “อยู่แบบไม่แต่ง” กับ “แต่งแต่แยกกันอยู่” ทางเลือกใหม่ชีวิตคู่ของหนุ่มสาว
ญี่ปุ่น. เข้าถึงเมื่อ 1 กันยายน 2564. เข้าถึงได้จาก
<http://www.sanook.com/moshimoshi/8054>

Tsunagu Japan. (2564). “ความรัก” แบบญี่ปุ่นเป็นอย่างไร? เจาะลึกเน้น ๆ แบบเปิดอกโดยสาว
ญี่ปุ่น. เข้าถึงเมื่อ 11 กันยายน 2564. เข้าถึงได้จาก

<http://www.tsunagujapan.com/th/japan-dating-culture-twenties/>

Yuri I. (2564). 10 สิ่งที่ได้เรียนรู้หลังแต่งงานกับสามีชาวญี่ปุ่น. เข้าถึงเมื่อ 25 มกราคม 2565.

เข้าถึงได้จาก <https://www.tsunagulocal.com/th/72792>

